Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu“

7-8

NR. 7-8 (280-281) • ANUL XXVIII • Iulie-August 2024

Publicată cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Bolintin Vale

www.revistasud.ro

Vara la țară

de George Topîrceanu

Locuința mea de véră
E la țéră…
Acolo era să mor
De urât și de-ntristare
Beat de soare
Și pârlit îngrozitor !

Acolo, când n-are treabă,
Orice babă
Este medic comunal.
Viața ce aci palpită
E lipsită
De confort occidental.

Nu există berărie,
Nici regie…
Doar un hoț de cârciumar
Care are marfă proastă
Și-o nevastă
Ce se ține c-un jandar.

Când te duci pe drumul mare
La plimbare,
Este praf de nu te vezi.
Trec, mișcând domol din coadă,
Spre livadă
Ale satului cirezi.

Și te poartă subt escortă
O cohortă
De țânțari subțiri în glas,
Înzestrați la cap c-o sculă
Minusculă
Cu pretenție de nas…

Când se ia câte-o măsură,
Lumea-njură
Pe agentul sanitar
Și-l întreabă fără noimă:
Ce-ai cu noi, mă ?
Pentru ce să dăm cu var ?…

Ale satului mari fete
Fără ghete
Ies la garduri pe-nserat…
(Am văzut aci-ntr-o noapte
Niște fapte
Care m-au scandalizat !)

Lângă foc, o babă surdă
Și absurdă
Spune, ca și alte dați,
Tot povestea cu Ileana
Cosânzeana,
Plină de banalități.

Doarme-apoi adânc comuna…
Numai luna
Galbenă ca un bostan
Iese, mare și rurală,
La iveală,
Dintr-o margine de lan

Când și când un câine urlă
Ca din surlă…
Carul mare s-a oprit
Suspendat, ca un macabru
Candelabru,
Peste satul adormit…

Dar în zori încep cocoșii,
Păcătoșii,
Ca să facă iar scandal,
Să te saturi de viața
Și dulceața
Traiului patriarhal !

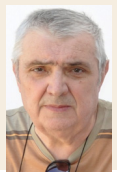
D-aia zic eu, prin urmare,
Vorbă mare:
Că de-acuma, să mă tai,
Nu-mi mai trebuie-altă cură
În natură,
Să mă duceți cu alai !

Meargă pictorii la țară
Ca să piară
De căldură și de praf !
Mie dați-mi străzi pavate,
Măturate, –
Dați-mi cinematograf !

Ca un fluture pe floare,
Beat de soare,
Pentru ce să mor așa ?
Nu mai vreau țărănci naive,
Primitive…
Mie dați-mi altceva !

Dați-mi, dați-mi stradă-ngustă
Unde gustă
Omul viața mai din plin
Cu trăsuri, femei cochete
Și cu fete
Încălțate cel puțin !

Nicolae Dan Fruntelată, *Pisicile sultanului Mahmud* pag. 3

Titus Vîjeu, *Un stilet ruginit* pag. 4

Gabriel Dragnea, *O veche aromă: cartea la nisip* pag. 7

Nicolae Scurtu, *Câteva poezii necunoscute ale lui George Iarin* pag. 9

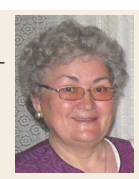
Ioana Ruxandra Fruntelată, *Folclorul și „cultura participării”* pag. 12

Gheorghe Dragomir, *Cinci evenimente cu relevanță internațională...* pag. 14

Luminița Cornea, *Virgil Cioflec – scrisoare din Mârșa* pag. 16

Victoria Milescu, *Filozofia de viață și de moarte a cuvintelor* pag. 18

Șerban Codrin Denk, *Nicolae Silade sau cum banalitatea devine metafizică* pag. 19

Silvia Popescu, *Un ostaș în slujba țării* pag. 20

Laurențiu Ștefan Szemkovics, *Ordinul „Coroana României” conferit în 1925 președintelui Comisiei Interimare, Bolintinul din Vale* pag. 21

Mirela Maiana Mladin, *Pesemne că sunt cineva dificil de fixat (Petre Țuțea)* pag. 23

circumscrieri

Alexandru Cazacu

Habitus

Se apreciază că adesea geografia impune istoria, dar uneori spiritul creator și transformator poate oferi alternative. Căci așa cum spun riveranii Mediteranei, *fai una montagna di ciottoli.* Tot așa cum abandonul și indiferența pot compromite circumstanțe și poziționări favorabile.

După ce s-au atins, chiar și în extremis, anumite obiective foarte importante geopolitice și geoeconomice, care astăzi conferă o relativă siguranță prin apartenența la structuri internaționale de prim rang și s-au deschis ferestre de oportunitate individuale și colective, își cam face apariția o periculoasă stare de spirit aflată sub imperativul *Il est urgent d'attendre*. Îndemn ce se transpune, nu de puține ori, într-o abordare urmuziană și caragialescă.

Se cunoaște că habitus-ul individului, în accepțiunea savantului francez Pierre Bordieu, este determinat de patru tipuri de capitaluri: economic, simbolic, cultural și social, acestea conferind identitate la un anumit moment și loc. Unele variabile ale acestui conglomerat sunt mai ușor sau mai greu influențabile. Dar atunci când ia naștere un proiect care antrenează colectivitatea în „jocul invizibil" al culturii, pe mai multe paliere sunt șanse de evoluție de la cunoștințe la competențe și de la dependență la autonomie

Tot ce s-a întâmplat în a doua parte a secolului trecut într-o urbe industrială unde mai mulți autori locali au consolidat numele de „orașul cu poeți" dat Reșiței merită adus pe tapetul actualității noastre baroce. S-a putut construi, într-un regim totalitar, un oraș palimpsest peste orașul fizic grație cititorilor, cenaclului „Semenicul", revistelor locale, scriitorilor reșițeni nativi sau adoptați, inclusiv celor de expresie germană, maghiară sau sârbă și mai ales datorită unei stări efervescente cultural.

Ion Chichere (1954-2004) este unul din reprezentanții de marcă al acestui grup. Autodidact, adept al unei boeme fervente și nealiniat niciunui program artistic, poetul reușește să devină o adevărată marcă înregistrată a orașului. Extrem de activ în zonă, implicându-se în toate activitățile literare și culturale atât înainte, dar mai ales după anul 1989 când în sfârșit reușește să debuteze editorial și să beneficieze de o recunoaștere formală a liricii sale, căci informal era deja foarte cunoscut și apreciat în comunitatea locală și chiar la nivel național. Poate tocmai această „ardere intensă" face ca „Bacovia în blugi", cum a fost numit Chichere, să se stingă înainte de a împlini cincizeci de ani lăsând o amprentă puternică asupra spațiului cultural în care s-a manifestat. Autorul este un neomodernist autentic, mai degrabă deceptiv decât entuziast, regizorul unui imaginar carnavalesc unde condiția efemeră a lui *homo sapiens* este denunțată de un *homo ludens*. Versurile reușesc să construiască acea atmosferă specifică unei *poésie de l'après-midi*. Un anumit ritual al deznădejdii nu exclude o prezență mistică care reușește să confere poeziei sale atributele acelui strigăt profetic care, bruiat de vacarmul ultramodernității, încă se aude: „Orice femeie în negru e mama mea/ iar eu sunt mortul ei drag/ orice tânăr este crucea mea/ iar eu sunt pământul ei drag/ Am murit foarte greu/ despărțindu-mă de sinea mea/ partea ascunsă hohotea de lumină/ cea văzută se întuneca/ o pasăre m-a traversat/ ca o cruce plutea/ eu semănam cu zborul ei/ ea semăna cu moartea mea" (*Traversat de o pasăre*)

Din același oraș, frecventând aceleași cercuri ca și Ion Chichere, scriitoarea **Olga Neagu** (1954-2023) s-a dovedit a fi unul dintre acei *child prodigy* al liricii românești. La o vârstă tânără este debutată atât în presa literară, cât și în volum. Considerată inițial un „mic geniu poetic", poeta a contribuit enorm la îndreptarea reflectoarelor centrale pe fenomenul literar care avea loc în micul oraș industrial. Până la sfârșitul vieții a fost foarte legată de zona și mediul în care s-a format, reușind să fie o figură marcantă și un catalizator al locului. Ulterior, cu toată relativa diminuare a interesului pentru lirica Olgăi Neagu, care ține și de biografia autoarei, versurile ei de maturitate au confirmat înzestrarea poetică. Un mod specific de a înțelege lumea activând o emoție intelectualizată care știe să se împartă solomonian între zâmbet și lacrimă pare a fi trăsătura centrală a acestei poete. Sentimentul unui *manque* irecuperabil, eminiscențele copilăriei și un catharsis generator de noi provocări formative constituie un planetarium personal propus cititorului: „Împing orașul prin memoria mea/ cu de-a sila printre umbre și imagini/ catacombe și mlaștini, uzina gemea/ primăvara-nmugurea pe un gard în paragini/ ca o vertebră îl leg în șirul de oase/ pe care-mi înșir/ ființa ca via pe arac/…/ împing orașul prin memoria mea/ fac schimbări de decor prin vise/ oriunde-l puneam/ ochii mi-i aburea/ și toate rănile le declaram deschise." (*Împing orașul prin memoria mea*)

Cei doi reprezentanți ai unui proiect urban-cultural demonstrează cum și poezia poate fi un serviciu care se face arealului unde este cultivată. Atunci când arta nu devine doar un *safe space* pentru publicul țintă. Astfel habitus-ul individual se poate deplasa într-un teritoriu unde sinteza este preferată antitezei cu toate câștigurile care decurg de aici. Iar beneficiul rezultat nu este neapărat unul literar, ci mai degrabă civilizațional.

pretexte

Gabriel Dragnea

Eu nu mă mai pot ajunge

Poetă a naturii comentată în note neutre, departe de sensibilitatea dulceagă din versurile colegelor ei de generație, de ce nu, chiar a anumitor poeți ai vremii, ea se regăsește în pulsațiile a tot ce este viu, emoțiile, trăirile și frământările-i sunt clare, neascunse, ba mai mult, așternute asumat la avizierul evidențelor: „Nu veniți când umbra crește/ Înspre zarea ce se pierde,/ Când amurgul vestejește/ Cerul stânjeniu și verde.// Ca să n-alungați sfioase/ Umbre de odinioară,/ Din trecutul meu rămase,/ Suferinți ce mă-mpresoară...// Căci pe ceruri când ies stele,/ L-al meu suflet ce mă doare,/ Amintiri vin ca gazele Ce beau seara la izvoare..." (*Cântec străin*).

S-a născut pe 4 iulie 1886 la Paris, a debutat în revista *Sămănătorul*, cu poezia „În grădină", tânăra poetă fiind foarte apreciată și protejată de către Nicolae Iorga. Doi ani mai târziu, în 1905, debutează editorial cu placheta *Viorele*, sub atenta îndrumare a lui Titu Maiorescu. Alice Călugăru este poeta boemă care ani de-a rândul a căutat faima, dar mai ales recunoașterea din partea lumii literare franceze. Reușește într-o oarecare măsură să devină mai vizibilă literar odată cu câștigarea celui de-al doilea premiu la concursul literar „Femina", participând cu poemul *Les Perles*. În *Istoria literaturii române contemporane – Evoluția poeziei lirice*, însuși Eugen Lovinescu îi observă originalitatea construcțiilor poetice, care „se caracterizează prin lipsa lirismului direct și a feminității sentimentale, prin observație și putere descriptivă, prin obiectivitate și chiar prin oarecare virilitate de expresie".

Alice Călugăru sau Alice Orient, pseudonimul ei literar din Franța, este poeta care își recunoaște slăbiciunile, înfrângerile, zugrăvite liric cu o oarecare resemnare de moment: „Ah, nu mai știu pe care țărm, ca moartă,/ Sunt azvârlită iar ! În care parte/ A lumii valul zilelor mă poartă !/ Dar simt că pretutindeni sunt departe.// Atât de tristă-n suflet se ridică/ Beția zborului mereu-nainte,/ Că nu mă uit în urmă, căci mi-e frică/ De suferinț-aducerii aminte// Când mă deștept în noapte câteodată,/ Din visu-mi trist, mă-ntreb în care țară/ Am adormit – și cât de-ndepărtată,/ Plecând spre ziuă, voi lăsa-o iară ? (...) În veci, deasupra zorilor schimbate,/ Perdeaua sorții mele cea fugară/ Se-nlătură pe cer ca să-mi arate/ Alt țărm, altă cetate, altă țară/ Ca să mă-nvețe iarăși sfâșierea/ Plecării mele veșnic mai departe, / Ne mai înfățișându-mi nicăierea,/ Pe-acei de care viața mă desparte !// Voi ce-ați voit ca soarta să mă-ndrume/ Spre voi, o ! cum aș vrea să nu m-alunge !/ Dar cum să vă urmez în larga lume/ Când însămi eu nu mă mai pot ajunge ?" (*Pe drum*)

Internată, la un moment dat, la Sanatoriul Filaret din București, Alice Călugăru a fost colegă de cameră cu sora mai mică a poetului Șt. O Iosif, Aurelia Iosif. Aceasta din urmă, internată pentru a doua oară, dar fără compania poetei născută la Paris, în spital mărturisește că îi simte lipsa, scenă prezentă într-unul dintre caietele sale aflate în arhiva Muzeului Literaturii Române: „Mă gîndesc la Alice, poate că am făcut rău că n-am luat-o așa cum e. Suflet avea, eu numai cu sufletul pe care i-l cunoșteam eram legată, nu cu partea frivolă a inimei ei. Și trebuia să mă uit numai la asta. Mi-e dor de ea uneori".

Într-un articol numit „O poetă uitată: Alice Călugăru", publicat în paginile „Universului Literar" din 30 iulie 1943, Radu Gyr o elogia astfel: „Trecerea Alicei Călugăru prin literatura noastră este asemeni unui vânt albastru mirosind, crud, a grădini după ploaie și-a taină de crengi tinere cu fructe neculese. (...) Alice Călugăru apare proaspătă, grăbită și halucinantă în lirica română, își presară colaborarea prin câteva reviste literare,(...) desfrunzește, surprinzător, un temperament poetic de largă vibrație, dovedindu-se o artistă a plasticizării imaginii, și dispare, apoi, deodată, la fel de grăbită și ciudată, din mișcarea noastră literară, în 1912, când se stabilește definitiv în Franța, despărțindu-se nu numai de poezia românească, dar chiar de propria ei operă. Dispariția aceasta, atât de bruscă, a produs, întâi, nedumerire, ca să se acopere, treptat, de parfumat mister și de amară uitare".

În poemele poetei Alice Călugăru există o candoare degajată din cuvântul bine ales și așezat în vers, ea însăși fiind un reporter liric care reușește să surprindă aspecte ale naturii în consonanță directă cu lumea, dar mai ales cu poeta însăși: „Azi am văzut, înfiripată, ființa ploii mlădioase:/ Avea o haină cenușie și foșnitoare de mătase./ Purta pe umeri mii de lanțuri subțiri, până la brâu,/ Dar le zvârlea pe rând, în treacăt, pe apa turbure din râu./ Și de inele fără număr îi erau mâinile-ncărcate,/ Și le scotea, pe fiecare, și le zvârlea pe lac, pe toate./ Lângă răzoare, prin grădină, trecea foșnind de-atâtea ori !/ Și răsturna cu poala rochii, pe brazdă, proaspetele flori./ În urmă străbătând orașul, sub mâna-i geamurile toate,/ Sub coardele de apă fură în mii de harfe preschimbate./ Dar ploaia cea strălucitoare, pe umăru-i, ca un urcior,/ Întunecat și plin de apă, purta neistovitul nor./ Și-n toate inimile noastre, pe rând, trecând ca un paharnic,/ Turna ca-n cupe fără număr, dintr-însul, plânsul cel zadarnic.".

SUD, PÂNĂ LA CAPĂT

Nicolae Dan Fruntelată (1946-2022)

Pisicile sultanului Mahmud

Credeți că pisicile din Istanbul sunt atât de protejate azi pentru că le-a iubit atât de mult profetul Mahomed ? Ei, bine, eu am mai aflat despre ele și o altă poveste.

Era o vară din acest început de veac. Încă mai puteai umbla prin lume, încă nu se porniseră răzbunările Orientului pentru sfâșierea tuturor rosturilor lui de către jandarmii democrației de dincolo de Apa cea Mare. Am ajuns la Istanbul împreună cu doamna mea, era un vis vechi, atât de plin de lecturi fiind, de luminosul și tihnitul Sadoveanu care cântase aici simbolul mistic al crengii de aur, de istoria care mă hrănise în copilărie, de legende, de balade, de legătura balcanică a lumii bizantine care se turcise demult și adusese acolo, în dunga Bosforului, stemele lupilor mei, a Cantemirului, a Brâncoveanului cel jertfit în fața Europei așa-zis civilizate, a ienicerilor – copii valahi, aduși în armata sultanilor, a manelelor vechi ce cutreieraseră Peninsula Balcanică și se opriseră în Câmpia Deliormanului.

Eram la Istanbul, în cartierele vechi de lângă Marea Marmara, străzile cădeau lin spre apă, restaurante cu pește de toate felurile, ceainării, cafenele, magazine mici umflate de mărfuri, străzi întortocheate, aglomerate, lume multă, Orient cât încape. Sigur că am umblat cât puteai omenește umbla prin minunile acestui oraș istoric, dar ceva-undeva mi-a rămas ca un semn aparte în minte.

Am coborât spre mare și lângă stâncile goale am văzut zeci de pisici care dormeau ori se jucau, pisici negre, albe, roșcate, toate slabe și agile. Mă uitam la ele și n-am înțeles nimic până când barmanul de la o ceainărie de pe plajă, Said Giafar, un turc voinic, ochi negri, barbă neagră, apucături de pirat, nu mi-a povestit legenda pisicilor de pe țărm.

A fost odată un sultan Mahmud. Cel care a distrus corpul sfânt al ienicerilor, i-a măcelărit pentru că se răzvrătiseră împotriva stăpânului și a vrut să construiască o armată modernă. Locuia în Palatul Topkapi, acolo era de câteva sute de ani haremul – instituție de neatins a puterii otomane. Acolo erau aduse, de câteva sute de ani, roabele frumoase din toate țările lumii cucerite de Semilună. Ucrainence răpite de copile din ținutul cazacilor zaporojeni, fete valahe din Câmpia Dunării, din Kara Iflak, Moldova cea încăpățânată și nesupusă, unguroaice din pașalâcul de Buda, sârboaice din ținuturile belgrădene, bulgăroaice ochioase, albaneze muntence și hotărâte, caucazience, armence, apoi, prăzi rare, prințese furate din Europa apuseană, din Sicilii, din Italia, din Spania, din Franța.

Otomanii știau că, dacă vrei să supui o lume, trebuie să-i furi femeile, să le aduci la legea ta, să-ți dăruiască fii și fiice, era un fel de încercare de amestecare a lumilor sub lumina semilunii.

Uneori a reușit. De cele mai multe ori, nu. Câți sultani cu sânge evropenesc au trecut pe tronul imperiului, câți viziri, câte pașale care s-au luptat sălbatic, mai târziu, cu națiile lor de sânge ?

Dar oare, mi-a povestit Said, care era un filosof cu totul special și vorbea românește pentru că se născuse la Brăila, Ibraila, cum îi spunea el, dintr-o mamă română, oare femeile care au ajuns în haremul Strălucirii Sale Sultanul ce-or fi trăit, ce-or fi simțit ?

Am umblat prin Istanbul, am fost la Aya Sofia, la Moscheea Albastră, am mâncat în patiseriile mici rahat turcesc inventat de Ali Muhiddin Haci Bekir, cofetarul imperial, am băut ceai negru și cafea turcească adevărată, am fost la Topkapi și Dolmabahçe, la Marele Bazar Kapali Çansi și la Bazarul egiptean al mirodeniilor, am cumpărat daruri mici și parfumate.

Am ajuns la Biserica Blacherne, adică a Vlahilor, adică a străbunilor mei care aveau și o poartă anume, Blachernae, în cetatea sfântă a Constantinopolului bizantin și care aduseseră în acest slăvit lăcaș Vălul Maicii Domnului, din Palestina.

Dar, coborând de fiecare dată spre marea care se ducea către Bosfor să se întâlnească lin cu Marea Neagră, Kara Deniz, vedeam, pe stânci, pisicile acelea ca un simbol al orașului. Said mi-a povestit că ele sunt sufletele zecilor de roabe din haremurile sultanilor, de rase din toată lumea, că ele sunt spiritele fetelor care fuseseră răpite din lumea lor și aduse aici ca să dea identitate și legitimare unui popor venit din Asii să cucerească lumea.

Li s-a zis, în legendele locului, „pisicile sultanului Mahmud". Poate întâmplător, poate era vorba de Ahmed, de Murad, poate chiar de Soliman Magnificul. Ce este indiscutabil, dincolo de poveste, e respectul pe care locuitorii orașului îl poartă acestor animale delicate care colindă pe malul mării și în cartierele vechi ale orașului imperial, respect însoțit de o teamă superstițioasă, sentimentul că ele ar putea fi și eu chiar cred asta, sufletele unor prințese călătoare în istorie.

Câte dintre ele vor fi fost din Valahia mea, din Moldova, din Transilvania ?

Am stat mult pe țărmul Mării Marmara, am privit în zare Bosforul cu luminile lui, mi-am hrănit imaginația cu toate închipuirile unei lumi în care a călătorit visul meu.

Spre Istanbul, la pisicile sultanului Mahmud, felinele bune ale poveștii pe care mi-a spus-o, la un pahar de ceai negru, Said Giafar, brăileanul plecat de acasă în căutarea unei alte crengi de aur...

Una dintre pisicile lui Mahmud se uita lung, de pe stânca ei golașă, spre Bosfor, spre Marea Neagră. Poate că era sufletul unei Chiraline răpite din Brăila levantină.

Și am căzut într-o *baladă turcită* din care vă spun acum: *Și era un pașă chior/ de din vale de Ianina/ când nebun mușca lumina/ tânăr și neiertător/ Avea trei caice lungi/ achingii avea o sută/ când mai pleci, unde s-ajungi/ steaua mea necunoscută ?*

(Va urma...)

BOLINTIN - Istorie în imagini

Fotografii din colecția Ileana Popovici

Clasa a IX-a a Liceului Bolintin Vale în primăvara lui 1962: Tudorița Deftu, Mia Pope, Cristea Gh., Florescu Viorel, prof. Dumitru Dumitrescu (dirigintele clasei), Colindeață Petre, State Dumitru, Mia Tudor, Luți Marinache, Ileana Popovici, Nela Tudorache, Tanța Antonescu, Lucia [Botolan], Rica Roman, Maria Stroe, Mioara Soare, Sofița Iordache, Cătălin Petre, Petcu Ilie, Nicolae Ion, Fănică Ion, Păun Nicolae.

Toamna lui 1961, în curtea Liceului Bolintin Vale: prof. Sanda Vrabie și eleva Ileana Popovici.

Incrementa atque decrementa

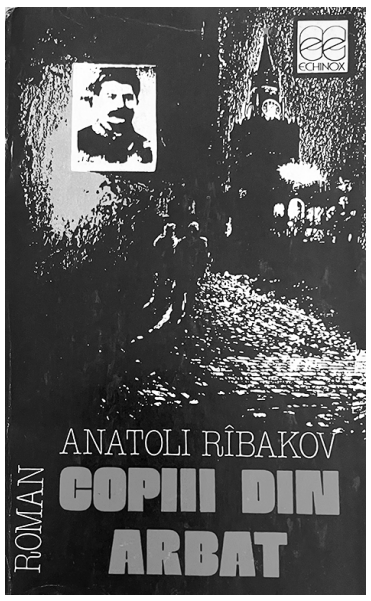

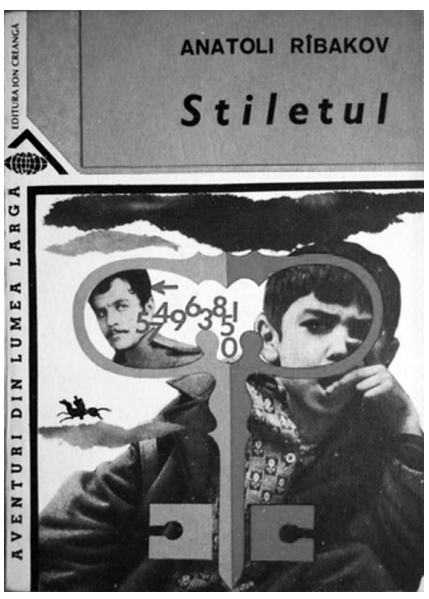
Titus Vîjeu

Un stilet ruginit

În vremea copilăriei mele Radio București – singurul post ce emitea pe teritoriul țării – difuza săptămânal două emisiuni pregătite undeva în afara României. Se numeau *Vorbește Moscova* și *Să învățăm limba rusă cântând* și erau concepute să contribuie la întărirea relațiilor dintre popoarele (atât de numeroase !) ale URSS și necăjitul popor român aflat în sărăcia postbelică determinată de plata „datoriilor de război" și de livrarea către „fratele mai mare" a unei game ample de produse agrare și industriale, pentru a nu mai vorbi de zăcămintele de petrol și de minereuri rare exploatate doar în folosul marii puteri de la Răsărit.

Cele două emisiuni sus amintite mai aveau rolul de a modela ascultătorii români în spiritul unei gândiri politice care se exersa de câteva bune decenii pe vasta întindere a patriei Sovietelor și care țintea formarea unui tip uman nou, gata să se sacrifice pe altarul cauzei comune a orânduirii instalate în Rusia odată cu victoria Revoluției din Octombrie și exportată în forță după cel de-al Doilea Război Mondial în țările aflate dincolo de Cortina de Fier ce fusese trasată, cum observase perspicacele Winston Churchill încă în 1946, de la Marea Baltică la Marea Adriatică...

Într-o bună zi am auzit la un alt post de radio un crainic ce mi s-a părut că vorbește în limba română, chiar dacă vorbele îmi erau pe jumătate străine. ^in minte și acum fraza aceea rostită la microfonul de la Radio Chișinău: „*Norodul n-o să pice în mreaja vrăjmașilor*". Ceea ce voia să însemne că „poporul nu va cădea în capcana dușmanilor imperialiști".

Acum îmi dau seama că atât *Vorbește Moscova* (Govorit Moskva !) cât și *Să învățăm limba rusă cântând* puteau deschide drumul unei abateri a limbii române spre vechi izvoare slave, în detrimentul latinității ei dovedite...

Dar cum în aceste pagini mi-am propus să scriu mai mult despre cărți decât despre sunete zburătoare voi aminti faptul că în acei ani de la jumătatea secolului trecut mai exista o emisiune nelipsită de interes numită *Procese literare* în care sursa era asigurată fie de literatura română a timpului, precumpănitor proletcultistă, fie de lucrări literare ale unor autori sovietici. De un real succes s-a bucurat se pare dezbaterea pe marginea unei cărți apărute în 1948 și tradusă în românește destul de prompt. Se numea **Stiletul** și aparținea lui Anatol Rîbakov. Am citit-o cu interesul provocat de undele radio și copilul care eram a apreciat-o foarte mult.

Mult mai târziu, după apariția romanului **Copiii din Arbat**, în epoca internetului deci, am aflat că Anatoli Naumovici Aronov (Rîbakov) se născuse în 1911 în Ucraina, într-un sat de lângă Cernigov cu populație evreiască, suportase domiciliul forțat din pricina unor poeme satirice și în vremea războiului luase parte ca ofițer de tancuri în campaniile Armatei Roșii de la Stalingrad la Berlin.

În 1948 publicase **Stiletul**, o carte dedicată generației de copii a Războiului Civil din anii '20, o generație flămândă și debusolată pe care o descrisese Anton Makarenko, „marele educator" care a impus modelul sovietic al pedagogiei sociale. Cărțile sale **Poemul pedagogic**, **Cartea pentru părinți** și **Steaguri pe turnuri** abordau principiul „reeducării prin muncă" a generației răvășite de mizeria războiului. (Un principiu pus în operă și în lumea adulților din URSS și din țările de obedință moscovită în „corectarea morală" a deținuților din temnițe și lagăre de concentrare.)

Copilul din **Stiletul** simte și el presiunea vremurilor pe care le străbate, dar le ignoră preocupat fiind de descifrarea unui mister al crimei. Calitățile sale de detectiv se dezvoltă de la o zi la alta, până la elucidarea cazului în care corpul delict este reprezentat de un stilet marinăresc ce nu putea aparține desigur decât unui fost ofițer din armata țaristă, unui „alb" aflat în confruntare directă cu „roșii" ce vor învinge pe numeroasele fronturi ale războiului civil.

Meritul lui Rîbakov era evidențiat de absența discursului ideologic, întreaga acțiune a romanului desfășurându-se în regimul unui „policier", gen ce nu prea se găsea în grațiile regimului ce-l desconsidera ca pe o expresie a decăderii burgheze. De aceea literatura de acest tip nu depășea nivelul „detectivilor rurali" din cărțile unui Vil Lipatov, adică al unor neînsemnați lucrători din miliție solicitați să rezolve cazuri fără amplitudine criminogenă.

Eroul lui Rîbakov este însă un mic Pinkerton sovietic care își dezvoltă imaginația în funcție de situația de pe teren, stabilind conexiuni surprinzătoare. În fapt, un romantic traversând o epocă istorică însângerată.

Problema eroului-copil în literatura sovietică se impusese mai cu seamă după dezvăluirea cazului Pavlik Morozov, micul delator care-și denunțase bunicul drept un „kulak" nemernic care ascunsese cotele de grâu ce trebuia predate „statului muncitorilor și țăranilor". Fapta sa a fost sancționată de propriul tată, care i-a provocat moartea în urma unei brutale corecții. Transformat de Soviete în simbol eroic, Pavlik Morozov a devenit subiect al unor articole de presă și chiar al unor opere literare. **Lunca Bejin** (*Bejin Lug*) – filmul lui S.M. Eisenstein și Eduard Tissé pornea de la această tragică poveste, iar unul din biografii lui Gorki arată că „*în 1933 a avut loc un eveniment care l-a tulburat pe Alexei Maximovici: omorârea pionierului Pavel Morozov de către chiaburi, cu sprijinul tatălui acestuia*" (I. Gruzdev, **Gorki**, Editura Tineretului, București, 1962, p. 334).

Literatura pentru și despre copii s-a dezvoltat în URSS ca un modul important al muncii de propagandă a Partidului Comunist. Mii de titluri erau tipărite anual și multe dintre acestea erau preluate de editurile din „țările prietene". Apariția lor se făcea probabil la preț subvenționat de statul „democrat-popular" care găzduia în școlile sale noile organizații politice ale pionierilor. Lipsa de pe piață a scriitorilor clasici, încă supuși „interpretărilor ideologice" și prețurile accesibile ale volumelor oferite de Cartea Rusă contribuiau la o difuzare rapidă a autorilor sovietici în rândurile noilor generații de cititori.

Îmi permit să aduc aici o mărturie personală. În primul meu an de școală primară (1955-1956), în seara de Ajun a Crăciunului clasa mea învăța după-amiaza. În timp ce învățătoarea preda lecția despre litera O (nu-i pot uita glasul care declama solemn: O, I, -oi, ș.a.m.d.) din stradă se auzeau cântecele de colind ale celor din clasele ce studiaseră dimineața și acum la ceas de seară băteau la porțile gospodarilor înveșmântați în neaua ce se revărsa abundent. Frustrat de neparticiparea la așteptatul colind și neinteresat de lecția din clasă care pentru nivelul meu de cititor gata format mi se părea floare la ureche am scos din ghiozdan cartea pe care o începusem seara trecută. Scufundat în lectură am fost trezit de glasul puternic al doamnei învățătoare ce mă chestiona intrigată cu ce mă ocup. „Citesc" – a fost răspunsul meu limpede. „Da ? Și ce citești ?" Am răspuns: **Ciuk și Ghek** de Arkadi Gaidar... „Vreau să te aud !" mi-a verificat doamna mărturia. Iar eu am citit, cu fluența unuia care învățase încă de la cinci ani să cutreiere cărțile, o pagină din cartea acelui scriitor ce căzuse eroic pe front, lăsând în urmă un nepot, Egor Gaidar, care avea să devină prim ministrul lui Boris Elțîn. Dar, evident, la acel moment de la jumătatea anilor '50 nu puteam bănui această traiectorie de familie...

Nu numai că nu am fost pedepsit, țineam în mână (totuși) un volumaș tipărit la Cartea Rusă; nu știu ce s-ar fi întâmplat cu un autor american ca Mark Twain care se găsea și el în bibliografia mea secretă.

Oricum, la vârsta aceea citeam tot ce-mi ieșea în cale. Și **Aventurile submarinului Dox** găsite într-o lădiță din pod, și **Hiberboloidul inginerului Garin**...

Citeam și poeziile despre **Unchiul Stiopa** (*Diadia Stiopa*), un „miliționer" gata să-i ajute pe copii să treacă strada ori să se urce-n copaci spre a salva pisicile care odată ajunse la înălțime erau incapabile să coboare...

Partea cea mai valoroasă a operei acestui scriitor, Serghei Mihalkov pe numele său, o reprezintă cei doi fii pe care cinematografia universală îi recunoaște drept maeștri ai ecranului: Nichita Mihalkov și Andrei Mihalkov-Koncealovski.

În anii prepuberi în care citeam poeziile despre miliționanul Stiopa nu știam că el era și autorul versurilor Imnului de Stat al URSS, promovat de Stalin în vremea Marelui Război de Apărare a Patriei și care, după moartea dictatorului de la Kremlin, avea să fie văduvit de textul cel preamărea. Ani de zile imnul s-a cântat fără versuri, iar când în anul 2000 noul lider de la Moscova a cerut lansarea unui concurs pentru un imn mobilizator al Federației Ruse, acesta a fost câștigat tot de nonagenarul poet Serghei Mihalkov care într-o biografie lirică își prezenta colegii de clasă printr-o enumerare crescândă și strigându-i pe nume. Mai țin minte și azi două versuri: „*...vosmoi – tovarișci Levithan, / deviatâi ia – poet*" – adică „al optulea (din clasă) – tovarășul Levithan, al nouălea eu – poetul".

Iuri Borisovici Levithan fusese crainicul cu voce ușor recognoscibilă de la Radio Moscova. El a anunțat atacul Germaniei din 22 iunie 1941, victoria din mai 1945, moartea lui Stalin în martie 1953 și primul zbor în cosmos al lui Iuri Gagarin...

Existau și cărți pentru copii de-a dreptul încântătoare. Una din ele se chema **Aventurile lui Habarnam** și aparținea lui Nikolai Nosov. O *rara avis*, aflată în afara perimetrului ideologic în care se înscriau de obicei cărțile destinate copiilor. Tot Nosov era autorul unei alte lucrări cu tematică „infantilă": **Vitia Maleev acasă și la școală** (sau la școală și acasă, nu mai țin bine minte). Am fost uimit să aflu de pe blogul unui foarte cunoscut scriitor și gazetar că plecase mai an într-o călătorie în străinătate însoțit de această lucrare ce înfruntase oarecum timpul.

Adevărul e că oricât și-ar impune un sistem politic să domine copilăria, ea nu se lasă lesne înfrântă și va continua să se inspire dintr-un cod existențial multimilenar. Nu întâmplător un genial critic literar român vorbește undeva despre „*copilăria copilului universal*".

În al douăzecilea veac politica a pus o dureroasă amprentă asupra „vârstei de aur". Regimurile totalitare au introdus copilăria într-un soi de cazarmă imensă. Pionierii lui Stalin și „tinerii hitleriști" au avut parte de dure tratamente ideologice, menite să-i formeze întru apărarea unor „cauze" devastatoare.

Anatoli Rîbakov s-a întors la epoca descrisă cândva în **Stiletul** printr-o carte ce avea să aștepte un sfert de secol pentru a fi tipărită. E vorba de **Copiii din Arbat**, o „saga" a copilăriei dintr-un cartier moscovit devenit legendar. Arbat, arteră vie a capitalei, cântată de Bulat Okudjava (prietenul lui Râbakov, evocat de acesta într-un „roman-amintire", **Roman vospaminanie**).

Timpul istoric este descris cu precizie: „*Arbatul își încheia ziua. Pe strada asfaltată ce păstra piatra de caldarâm între șinele de tramvai, treceau, depășind vechile trăsuri, cele dintâi automobile sovietice «GAZ» și «AMO». Tramvaiele porneau din parc cu unul sau două vagoane-remorcă – încercare disperată de a satisface nevoile de transport ale marelui oraș. Iar sub pământ se săpa deja primul tronson al metroului; în piața Smolensk, deasupra unei gropi adânci se înălța o turlă de lemn*".

Treptat, zumzetul politic de la Kremlin ajunge până la urechile lui Sașa Pankratov și ale tinerilor camarazi „arbatiști". Viețile li se vor intersecta cu acelea ale unor importante personaje politice ale momentului, precum Sergo Ordjonikidze, Serghei Kirov și chiar Iosif Visarionovici Djugașvili – cunoscut lumii drept „cel oțelit", Stalin. Dacă despre Sergo, care coordonase Revoluția în Transcaucazia se va putea spune că a murit în urma unei cardiopatii cronice, despre primul secretar al Leningradului, Serghei Mironovici Kirov, victimă a unui atentat terorist, se poate bănui că a fost eliminat la ordinul lui Stalin

Pe acest fond jocurile „copiilor din Arbat" (și iubirile adolescenților din zonă) se prefac în „jocuri ale istoriei"

„*Vin vremuri întunecate*" îi declară Vsevolod Sergheevici junelui Pankratov. Și într-adevăr marea Teroare bătea la ușă cu degete de oțel, îngrozind o țară de dimensiunea unui continent...

Convorbiri cu doamna prof.univ.dr. Otilia Sîrbu, secretar ştiinţific, Secţia de Filologie şi Literatură din cadrul Academiei Române

Nicolae Scurtu – *Să începem, aşadar, convorbirea de astăzi cu câteva repere biografice, esenţiale, referitoare la sensibilitatea fizică şi creatoare a dumneavoastră. M-ar interesa anii formării intelectuale şi dascălii care au contribuit fundamental la instruirea şi formarea dumneavoastră ca exeget al unor opere literare în spaţiul naţional şi universal. De unde vine pasiunea pentru literatură, analiză şi comentariu aplicat ?*

Otilia Sîrbu – Domnule Profesor, ţin, în primul rând, să vă mulţumesc pentru acest dar pe care mi-l faceţi, acest dialog care mă onorează. Revenind la ceea ce m-aţi întrebat, aş vrea să menţionez de la început faptul că nu sunt o persoană care a căutat să se definească prin „opera" sa, aşa cum este, desigur, normal. În ceea ce mă priveşte, a fost altfel. Am dat de mine într-o zi prin cuvânt, prin felul în care el m-a tulburat şi adus într-un spaţiu pe care nu îl ştiam. De-atunci caut să vorbesc cu tot ce întâlnesc prin cuvinte şi să le port asemenea unor veşminte alese. Mama, în fiecare după-amiază a copilăriei mele şi a fratelui meu, ne citea poveşti, pentru a ne adormi. Erau atât de bine alese, încât fiecare zi devenea propria-mi poveste. Trăiam şi nu prea, uitând să şi respir, iar cuvintele deveneau atât de reale, încât fericirea de a mă identifica cu o lume pe care o descopeream se lipea de sufletul meu. Mai târziu, când am intrat la şcoală, chiar din prima clasă, am început să mă adresez colegilor cărora le spuneam poveşti. Nu mai ştiu exact subiectele, însă îmi amintesc chipurile lor uluite şi fericite totodată. Şi acum, când sunt în faţa studenţilor mei descopăr chipul acestei fericiri, semn că port acest har al oralităţii. Poate, datorită lui, am crezut că şi literatura poate fi doar un joc pe o scenă, în care emoţia acelui moment contează. Când sunt la un eveniment invitată, iau notă de momentul prim ca mai apoi să plutesc printre cuvinte fericindu-i pe cei prezenţi, ştiind că merită efortul. Avem atât de puţine bucurii să ni le împărtăşim unii altora, încât o lansare de carte poate deveni altceva, o certitudine, poate, prin care aducem cartea într-un ceremonial al sacrului, ce anulează profanul pentru o secundă sau mai multe.

Revenind la dascălii mei vreau să o amintesc pe doamna profesoară Georgeta Platon, profesoara mea din şcoala generală care m-a adus „acasă" prin încrederea pe care mi-a acordat-o de la prima compunere a cărei temă se referea la o întâmplare fastuoasă din viaţa mea. Ce minuni să fi trăit până în clasa a V-a, încât să-i impresionez pe colegii mei ? De aceea mi-am imaginat o călătorie în Bulgaria. După ce am prezentat-o clasei, doamna Platon m-a întrebat dacă este reală. Asta însemna că imaginaţia mea putea impresiona dar nu într-atât încât să mint. Am fost în toţi anii şcolii premiată la olimpiadele de română şi germană. Din acei ani, din acele reuşite, am ştiut că voi face Filologia. Această facultate a fost visul meu, respiraţia mea timp de cinci ani. Am avut profesori pe care nu îi simţeam drept profesori. Erau nişte zeităţi, care din amfiteatrul Odobescu până la orice sală de seminar ne purtau într-o lume a magiei cuvântului, fie analizat, fie vorbit, fie trăit. Eugen Simion, care mi-a fost profesorul coordonator al lucrării de licenţă şi de doctorat, m-a încurajat cât să trec de acest spirit al oralităţii mizând pe cuvântul scris. Prin urmare, profesorii mei – Eugen Simion, Nicolae Manolescu, Mihai Zamfir, Mihaela Mancaş, Liliana Ruxăndoiu, Angela Bidu-Vrânceanu, Mircea Martin, Al. Piru, Dumitru Micu, Nae Constantinescu, Vasile Morar, Ion Ianoşi, Grigore Brâncuş, Rodica Bogza Irimia, Petre Nicolau, Dan Grigorescu – sunt cei care m-au învăţat carte cât să le port recunoştinţa mea veşnică nu doar din vorbe. Fără ea, fără recunoştinţă, nu prea e mare lucru de un om, căci îşi poate pierde şi trecutul, şi caracterul, inclusiv prezentul.

N.S. – *Când aţi debutat şi unde în presa literară ? Enumeraţi, vă rog, câteva dintre publicaţiile la care aţi contribuit cu o oarecare frecvenţă ?*

O.S. – Am debutat în revista „Caiete Critice" în 1991. Am continuat să public în această prestigioasă revistă, cum, de asemenea, am colaborat şi cu revista „Literatorul".

N.S. – *Când aţi debutat în volum ? Cum a fost resimţită de critica literară prima dumneavoastră carte ?*

O.S. – Am debutat în volum după ce mi-am susţinut teza de doctorat a cărei temă a fost despre opera lui Petru Dumitriu. Critica literară a semnalat această apariţie în termeni favorabili pentru că, iată, un scriitor interzis de vechiul regim putea fi revendicat într-un alt timp, într-un alt spaţiu literar.

N.S. – *Enumeraţi cărţile pe care le-aţi publicat până acum şi, mai ales, cum au fost resimţite de critica literară ?*

O.S. – Voi enumera doar câteva titluri căci numărul meu de articole ştiinţifice este cu foarte mult peste cel al cărţilor. De ce ? Pentru că, fiind profesor, articolele sunt, în mod special, scrise pentru studenţii mei care au nevoie de analize punctuale şi, mai întotdeauna, la zi. Într-o zi voi face o selecţie a articolelor şi le voi include în volum. Dintre titlurile de carte pot enumera „Proza lui Petru Dumitriu", „Omul şi mitul în secolul XXI", „Imagologia românească", „Iniţierea în splendoare", „Mitul demistificării" etc.

N.S. – *De unde vine interesul resimţit pentru studiul mitului şi al imagologiei ?*

O.S. – E un studiu care s-a născut din el însuşi. Antropologic avem mult mai multe şanse decât ni le imaginăm. Purtăm cu noi o amprentă a omenirii, a ritualului, a sacrului. Secolul 21 este un secol ce nu trebuie izolat, analizat disparat, dus spre un viitor incert, optimist sau pesimist, aşteptat sau anticipat. Acest secol, ca şi predecesoarele sale, nu-şi poate fi propria cauză sau fireasca consecinţă, căci istoria, literatura pot fi cheile înţelegerii. Potrivit analizelor unor specialişti ai acestui domeniu, precum Reinhart Koselleck, dominanta ar fi nu doar „repetabilitatea pe fondul intangibilităţii", ci însăşi legătura dintre istorie şi limbă. Ea a putut influenţa relaţiile sociale, gândirea, politicul, religiosul, fenomenul uman în toate datele sale. Istoria este o „voce". Depinde pe ce tonalitate poate fi interpretată, însă oricât de diferit ar fi abordată, ea rămâne o voce. Secolul 21 este consecinţa istoriei şi ceva mai mult decât atât. Acest secol este şi istoria omului de început, prins în deplinătatea conştienţei transcendentului, este şi istoria omului actual, prins în vâltoarea propriei sale istorii derulată pe un fundal politic, social, religios, mistic, fundamentalist, etic, estetic etc. A uitat el ceva din ceea ce purta omul de început în paşii săi spre Dumnezeu ? Să sperăm că nu, deoarece fiinţa umană este purtătoare de divin, de nostalgia timpului mitic, una din căile sale de împăcare cu ea însăşi. Fiinţa umană nu a uitat de mit. L-a înlocuit cu altceva un timp, l-a ignorat tot atât, însă în secolul 21 mitul se reîntoarce în istoria prezentă a fiinţei umane implorând-o să ţină seama de el. Sunt afirmaţii pe care le-am făcut la apariţia uneia din cărţile enunţate mai sus şi în care cred fundamental. Cred în menirea sacră a fiecărei fiinţe pe acest pământ. Mitul este o punte spre orice studiu imagologic, şi nu numai.

N.S. – *Aţi susţinut un strălucit doctorat despre opera lui Petru Dumitriu la Facultatea de Litere a Universităţii Bucureşti. V-aş ruga să ne comunicaţi ce reprezintă, azi, pentru generaţiile mai tinere de cititori, „cazul" lui Petru Dumitriu.*

O.S. – Petru Dumitriu este şi va rămâne un mare scriitor cu un talent formidabil, o prezenţă reală în literatura română. A avut, înzestrat fiind cu un acut simţ al observaţiei, cu o charismă greu de egalat, un destin anume pe care şi l-a asumat. Despre partea sa de umbră, dacă sunteţi de acord, vom detalia altădată.

N.S. – *Studenţii dumneavoastră, pe care i-am cunoscut cu prilejul a două întâlniri educative şi academice, mi-au făcut o impresie foarte bună. Cum îi motivaţi să citească şi să înţeleagă literatura naţională şi universală ?*

O.S. – Sunt tineri care devin studenţii unei facultăţi de profil. Poate, neaşteptat pentru ei, dincolo de pasiunea lor pentru limba română, limba engleză sau limba japoneză descoperă un univers care va fi viaţa lor, va fi destinul lor. În acest context, le sunt alături pentru a se înţelege pe ei înşişi, lumea toată prin literatura care le poate fi primul instrument de lucru. Evident printr-o cunoaştere din ce mai nuanţată a limbii române care oferă emoţia celui iniţiat în studiul unor limbi străine de mare folos astăzi şi oricând.

N.S. – *La finalul acestor convorbiri vă doresc succes şi realizarea proiectelor literare pe care vi le-aţi propus.*

O.S. – Vă mulţumesc mult, Domnule Profesor ! Aceleaşi urări de mult bine şi de mult succes şi dumneavoastră ! ! !

Convorbire consemnată de Nicolae Scurtu

George David

GEORGE DAVID este poet, prozator, traducător, conferențiar universitar la Facultatea de Științele Educației, Comunicare și Relații Internaționale (Universitatea „Titu Maiorescu" București) și la Facultatea de Comunicare și Relații Publice (Școala Națională de Studii Politice și Administrative București). Membru al Uniunii Scriitorilor din România, din 2018. Debutează literar în 1985, în revista „Tomis", cu o prezentare elogioasă a poetului Nicolae Motoc. Participă la concursurile de poezie, unde a obținut: Premiul II la Concursul interjudețean de poezie „Panait Cerna", Tulcea, 1988, Premiul revistei literare „Viața Românească", 1988 etc. Editorial, debutează în 1990, cu placheta de poeme *Muntele de sunete*, apărută la Editura Militară. Au urmat volumele de versuri: *Deliricatese și spleendori* (Editura Ardealul, Târgu Mureș, 2015); *Songbook* (Fundația Culturală Antares, Galați, 2018); *Fotografie cu înger lipsă* (Fundația Culturală Antares, Galați, 2018); Volume de proză: *La Străini* (Editura Ardealul, Târgu Mureș, 2017); *La Străini. Viețile secrete* (ediție *ne varietur*, Editura Tritonic, București, 2020); *Ciuma neagră. Negustorii de cuvinte* – roman (Editura Junimea, Iași, 2020); Premii: *La Străini* a luat Premiul Saloanelor „Liviu Rebreanu" 2017 pentru proză, la cea de-a XXXV-a ediție a Festivalului Național de Proză „Liviu Rebreanu", Bistrița-Maieru-Târlișua. Romanul *Ciuma neagră. Negustorii de cuvinte* a primit Premiul pentru excelență pentru proză la Colocviile Revistelor de Cultură și de Științe Umaniste, ediția a VIII-a, Târgu Mureș, 3-6 septembrie 2020 etc. În 1992, a fost nominalizat ca semifinalist al *North American Open Poetry Contest*. Poemul trimis la concurs este publicat în culegerea *A Question of Balance*. În 1995, a fost nominalizat pentru titlul de *Poet of the Year* de către International Society of Poets. A publicat poeme în revista canadiană *Lida* și în antologia *Faith* realizată sub egida revistei *The Poet* (Marea Britanie). Inclus în volume colective: *Numele focului – 101 poeme de dragoste* (Editura Militară, 1997); *Sentiment latin – Sentimento latino* – antologie bilingvă cuprinzând poeți români și italieni (Societatea Scriitorilor Militari, 2004); *Antologie lirică – Poetry Anthology* (Editura Fundația Culturală Antares, Galați, 2019). Poezia lui George David este cursivă, determinată, simplă dar nu simplistă, limpede ca o apă adâncă, unde scufundătorul curajos va primi o recompensă rară pentru minte, inimă și suflet. Un sunet special traversează versurile fluide ce vin din tenebre misterioase, ca apoi să urce spre iluminare, prin neasemuita grație cerească. (**Victoria Milescu**)

Fotografie cu înger lipsă

mi-ai zis, făcându-mi o fotografie:
„să nu te miști,
fiindcă în cadru îmi apare
ca și cum pe umărul stâng
ai avea un
înger."
„înger ?" zic, nemișcându-mă.
„prea târziu, mi-ai răspuns.
tocmai l-ai alungat
cu îndoiala ta"

Înșelător pocalul cu otravă

cuvinte-nveșmântate în tăcere,
mustind de-o viață-aidoma cu-o moarte,
încolonate-n lungi convoaie, se re-
culeg în rânduri prevestind o carte

umplute cupe cu tăceri-cucută,
sorbite-n inutile suiciduri
cuvintele-s noptatice aciduri,
toxine distilate din lăută

și te-amăgești spunându-ți cu vicleană
candoare că nu vei cădea-n capcană,
nu te va roade-a verbului reumă…
fugi ca de iad !
și nu privi în urmă !

Song infernal

draci rânduiți cuminte lângă perete
cu coarnele și copitele proaspăt ceruite,
ținându-și furcile bine lustruite
în mâinile cu unghiile atent tăiate
și igienizate cu peria de unghii

cazane de smoală temeinic frecate,
dogoare demonică dozată după termometru,
vaiete armonios acordate pe patru voci,
smoală agreată de controlul calității,
o, ce minunăție !

și Belzebut însuși
(prinț al demonilor
și suveran al tenebrosului imperiu,
după *Dictionnaire infernal* al lui de Plancy),
sfios de hidos
privindu-te galeș cu ochii de muscă
și susurându-ți cu șoaptă de-ndrăgostit:
„al meu ești
pe vecie !"

spune-mi, te rog, prieten drag,
care-i rețeta ?
cum ai reușit să-ți clădești
singur, cu atâta migală,
acest drăguț, confortabil, minunat
infern personal ?

Song serafic

(Serafim de mucava)

de-a dreapta credința,
de-a stânga necredința,
iar între ele,
cu aripi șase de carton vești,
eu,
nici izbăvit,
nici damnat

iar Tu, desculț
ca-ntr-o icoană rusească,
mă privești ca și cum
mi-ai zice, sătul de așteptare:
„ci hotărăște-te, omule, odată !"

Song heruvimic

(Heruvim cu ochelari)

Doamne, de ce mi-ai dat atâția ochi,
dacă tot nu Te lași
încăput de ei ?

m-aș fi mulțumit cu un singur ochi
căruia să nu fiu nevoit
să-i schimb mereu,
ca acum,
ochelarii

Song la uciderea cu pietre

m-am trezit spăimântat
peste măsură,
deoarece visasem
că urma să fiu ucis
cu pietre

groaza morții iminente
încă nu-mi părăsise
trupul în trezire,
chipurile călăilor mei
înarmați cu bolovani
încă mă blestemau
sub genele arse

și, treaz fiind,
mă întrebam:
pentru ce aș putea fi
ucis cu pietre ?
poate pentru necredință ?
pentru vreun viciu ?
pentru nesupunere ?
am comis cumva,
fără să știu sau să vreau,
vreun păcat capital ?
dacă da, atunci să fiu lapidat

dar la toate aceste întrebări
o voce dinăuntrul meu
îmi răspunse sarcastic:
„ai vrea tu !"

Song pustiu

soldat fără patrie
și, deci, fără glorie,
fără brav căpitan,
dar și fără ariergardă,
fără ființe dragi
care să-l aștepte acasă,
fără ca umbra
să-i împietrească vreodată
în statuie

Song de Golgota

peste dealul ăsta
am cărat cruci
pentru toată lumea,
cruci grele sau ușoare

spatele mi-e tot o rană,
dar n-am încotro:
fiecare trebuie să care peste deal
cruci pentru toată lumea

Song trist de leagăn

din a ta placentă născându-mă, mamă,
în placentă alta am trecut.
pruncul preacurat de la născare
astăzi iremediabil e pierdut

trecând prin nașteri mii și dureroase,
sfera aceasta nu-mi mai aparține.
sub greaua-i umbră-mi încordez grumazul
scăpând din granițele ei străine

mă zămislesc, dar și mor clipă de clipă,
înzăuat cu cioburi de viitor și trecut.
din placentă-n placentă alunec în pripă,
dinspre cea de mamă spre aceea de lut

Alt song pentru cuvinte

tu spui melc
și eu aud vânt

tu spui lună
și eu aud vânt

tu spui iubire
și eu aud vânt

niciodată n-am să știu
ce auzi tu
când eu spun
melc
lună
iubire

Song de limită

(Pe ușă cu creta)

„back in 5 minutes",
mâzgăli ea neglijent pe ușa mea
cu o cretă tocită,
dându-și pe spate,
cu mâna stângă,
gluga cernită ce-i umbrea chipul,
după ce cu dreapta
rezemase, grijuliu, de tocul ușii
coasa

Song cu imperfecțiune tandră

(Miniatură matinală)

dimineața, în baie,
observ tubul de pastă de dinți
cu capacul înșurubat strâmb,
așa cum faci mai mereu

privesc tandru capacul pieziș
și, deodată, în calendar
ziua se scrie
cu cruce roșie

Song de jale, la răspântie

vlăguit și flămând și însetat,
plin de praf și străin și dezorientat,
îmi trăgeam sufletul
într-o răspântie,
când, pe neașteptate,
apăru un slujitor
și-mi zise:

„stăpânul meu a făcut cină mare,
însă cei chemați n-au venit,
iar el m-a trimis
să-i silesc pe toți
pe care-i întâlnesc
să cinstească masa lui.
trebuie să vii și tu,
nu se poate altfel"

„de bună seamă, am zis,
voi veni,
mulțumesc de invitație,
dar..."

„stăpânul nu admite nici un refuz !
ce, te deranjează cumva
dacă vei cina în rând cu
săracii
și neputincioșii
și orbii
și șchiopii ?"

„nicidecum, nicidecum, l-am asigurat,
dar..."

„ori crezi cumva că stăpânul meu
nu e demn îndeajuns
ca tu să te-nfrupți din bucatele lui ?"
servitorul mă privea acum
cu vădită ostilitate

„departe de mine asemenea gând !,
m-am grăbit să mă apăr.
așa cum am spus, voi fi acolo negreșit,
dar..."

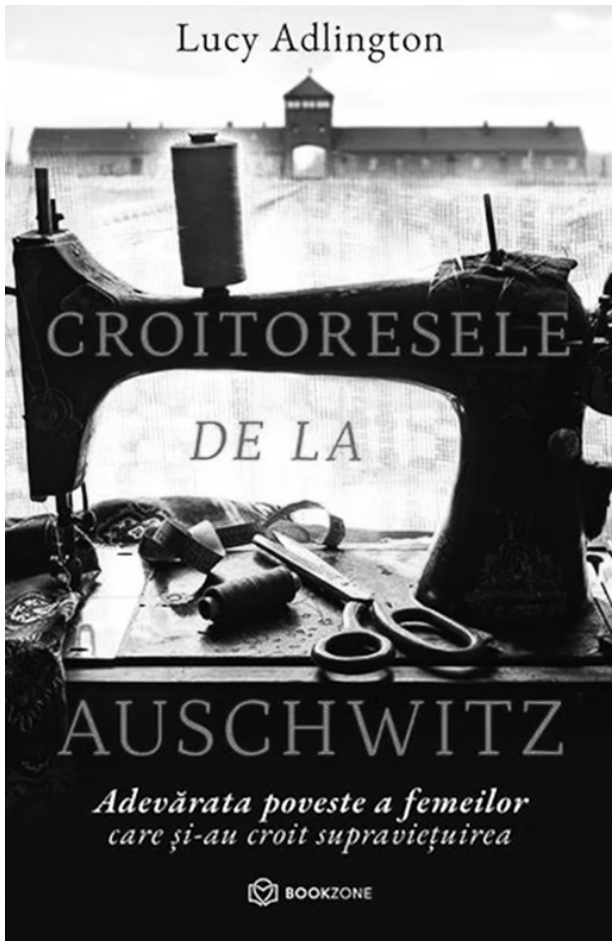
„atât îți trebuie, să nu fii !,
îmi mai zise el.
grăbește-te ! eu trebuie să alerg
să mai caut degrabă și alți meseni"

iar acum eu lăcrimez la răspântie,
fiindcă, deși am încercat,
ba chiar de trei ori,
n-am reușit să aflu:
care dintre toate aceste drumuri
duce spre cina cea mare ?

O veche aromă: cartea la nisip

Gabriel DRAGNEA

În urmă cu patru ani, în paginile revistei *Sud* am realizat primul material referitor la preferințele oamenilor în materie de carte atunci când merg în concediu și care, pentru relaxarea minții și sufletului consideră că pe plajă acțiunea cea mai potrivită lor este să citească. Nu comentez care este cea mai potrivită formă de destindere atunci când ne simțim eliberați de constrângeri, griji sau *deadline*-uri apăsătoare. Doar constat faptul că, în marea panoplie tot mai tehnologizată a surselor de *loisir*, cartea

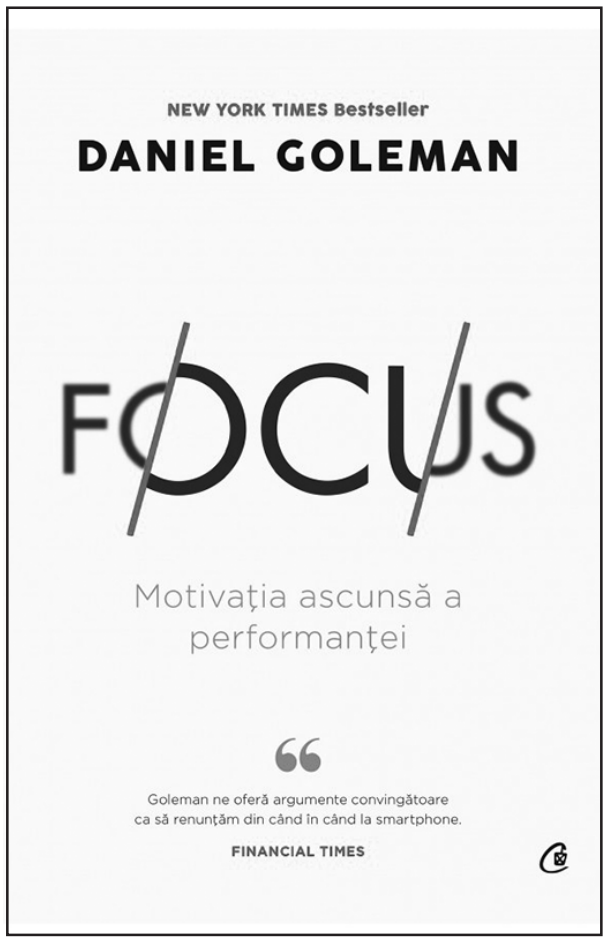

a rămas în topul alegerilor acelora care o consideră o companie deosebită, fie pe nisip în apropierea mării, în autocar sau în trenul românesc tot mai obosit și parcă obligat să calce șinele vechi, legănând în permanență frustrări mai vechi sau mai noi, bucurii și emoții. Așadar, „O veche aromă: cartea la nisip". Nu există nicio referire la „Cartea de nisip" a lui Borges și nici la „Cartea ceasului de nisip" a lui Ernst Jünger, ci la savoarea omonimă cu cea a degustării unei cafele din vestitele cezve, istoricele ibrice specifice culturii turcești.

Ideea de a reveni cu un nou articol despre ce se citește pe șezlongurile înghesuite de pe plajele românești mi-a dat-o involuntar chiar fiul meu, observându-l încă din prima zi a noastră la mare că își scoate din geantă o carte groasă, titlul acesteia ocupând întreaga copertă: *Unul câte unul*. Știindu-i alegerile am știut că este o altă creație literară în genul celor polițiste, de mister și crimă în stilul celor semnate de Agatha Christie. Doar că aceasta poartă semnătura lui Ruth Ware, o autoare britanică de thriller-uri care a mai publicat *Într-o pădure întunecată*, *Jocul minciunii*, *Femeia din cabina 10* sau *Moartea doamnei Westaway*.

Atât cât am reușit să observ, căutând cu o oarecare nerăbdare, ca o lăcomie în preajma prezenței cărții în proximitate, sub mari umbrele branduite în scop publicitar și comercial cu nume de licori mai mult sau mai puțin alcoolice, am descoperit diverși cititori, cu preferințe în ale lecturii deloc surprinzătoare ținând cont de vârsta lor, ca devoratori de carte, oriunde și oricând. Cu patru sau cinci rânduri mai în spate de locul unde mă aflam, o doamnă în vârstă de aproximativ 50-55 de ani citea cu mici pauze pentru o răcoritoare rece *Croitoresele de la Auschwitz* de Lucy Adlington. Într-adevăr, există o modă a prezentului în care tot mai mulți cititori abordează o astfel de tematică cu referire la cele două războaie mondiale, despre holocaust și tragediile umane și morale care au apărut și s-au dezvoltat de-a lungul deceniilor și până în prezent, afectând generații întregi. Verificând lista autorilor întâlniți sub umbrelușele pasionaților de carte, îmi dau seama că Lucy nu este doar un personaj des întâlnit în volume de ficțiune și în filme – Lucy Westenra din romanul *Dracula*, personaj canin din cartea pentru copii semnată Holly Webb, personajul care dă titlul filmul din 2014 al lui Luc Besson, Lucy din volumul semnat de C.S Lewis, *Cronicile din Narnia* sau celebra Lucy din serialul *Dallas*. Deci, care ar fi fost probabilitatea să întâlnesc două autoare de carte pe aceeași plajă din apropierea Constanței ? Pe prima tocmai ce am menționat-o cu cartea *Croitoresele de la Aushwitz*. A doua este Lucy Score, autoarea volumului *Dragostea atârnă de un fir de ață*, o comedie romantică în care un șef și angajata acestuia trăiesc o poveste de dragoste cu acțiuni și efecte sinusoidale.

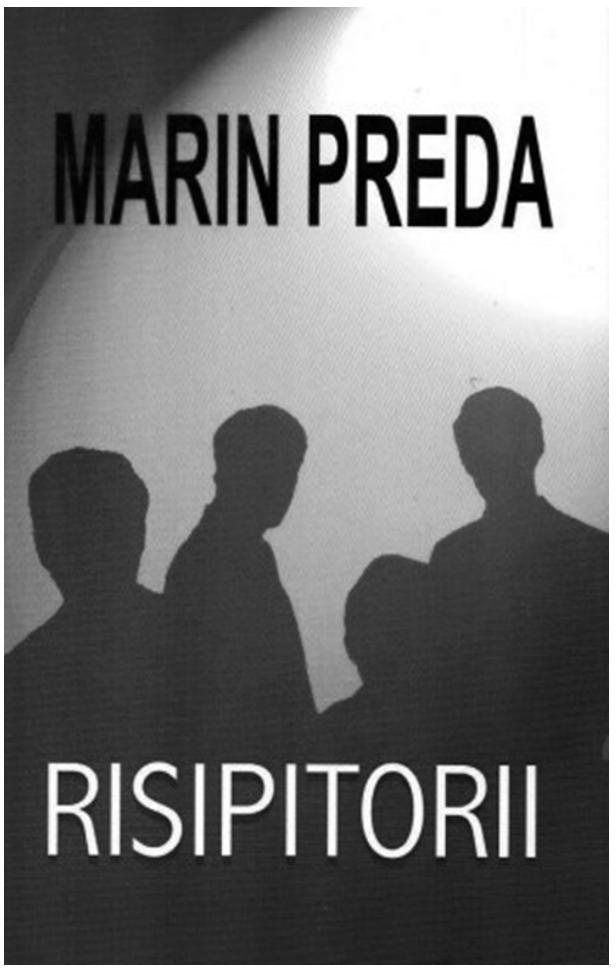
Nu știu dacă există diferențe majore, altele decât cele financiare, între persoanele care aleg să-și petreacă zilele de concediu pe o plajă anume de pe litoralul românesc,

dar cert este faptul că tehnologia câștigă tot mai mult teren în fața cărții. Telefonul este de departe preferatul tuturor. Da, am remarcat prezența revistelor de sudoku și a integramelor și, printre acestea, o carte de aventuri SF, *Orașul oaselor* de Cassandra Clare. Printre personajele principale se regăsesc vânătorii de umbre, „războinici porniți să ucidă demonii de pe pământ și să mențină controlul asupra vampirilor și vârcolacilor", de fapt, „adolescenți care au pe brațe tatuaje bizare și mânuiesc arme neobișnuite", după cum ne este prezentată cartea pe site-ul editurii Corint.

Și, pentru că tot mai des observ o aplecare foarte mare a cititorilor asupra cărților motivaționale, aproape gratuit sfătuitoare, era aproape imposibil să nu găsesc pe cineva sub umbreluță citind o astfel de carte. Chiar dacă acest tip de literatură nu se regăsește în lista mea de lecturi esențiale, nu vreau să fiu înțeles greșit că aș avea ceva cu aceste volume. Dar, la cât de mult se vând astfel de cărți, mi se creează impresia că într-o proporție covârșitoare, tot mai mulți suntem în suferință. Parcă am fi cu toții debusolați, demoralizați, dezechilibrați și avem nevoie de ajutor, de îndrumare, oricare ar fi domeniul: financiar, social, civic, amoros etc. Mă rog, este doar o impresie personală. Revenind la cartea în cauză, cititoarea în vârstă aproximativă de 30-35 de ani se relaxa citind volumul *Focus* al lui Daniel Goleman. Așa cum ne este prezentată de către cei de la Curtea Veche, autorul „înfățișează argumente captivante în favoarea dezvoltării atenției — această calitate mentală rareori analizată și din păcate subestimată, dar de o importanță covârșitoare pentru felul în care navigăm prin viață. Atenția funcționează ca un mușchi: dacă nu e antrenată, se atrofiază; în schimb, folosită cum trebuie, se dezvoltă și crește. Într-o epocă în care elementele ce te pot distrage pândesc la tot pasul și sunt imposibil de înlăturat (mă rog, aici aș avea oarece obiecții, n. red.), Daniel Goleman demonstrează că, mai mult ca oricând, avem nevoie de o atenție tot mai ascuțită pentru a înfrunta adversitățile și a prospera."

Această ultimă carte la care vreau să fac referire este un volum mai puțin cunoscut de către marele public cititor. Prea rar întâlnit prin librării, la fel de rar în mâinile iubitorilor de carte românească. Sau poate prea puțin promovat. Este vorba despre cartea *Risipitorii* a lui Marin Preda, despre care, Eugen Simion spunea că ea „reprezintă pentru Marin Preda trecerea de la stilul epic indirect la stilul relativ direct, acela care dă posibilitatea autorului să-și exprime ideile fără a utiliza doar limbajul personajelor. Prozatorul știe mai mult decât eroii săi și, intervenind în dialogul cărții, devine el însuși un personaj, și anume personajul cel mai bine plasat pentru a judeca pe celelalte și a da faptelor, la urmă, o viziune unitară, verosimilă. Limbajul este, fatal, mai eseistic,

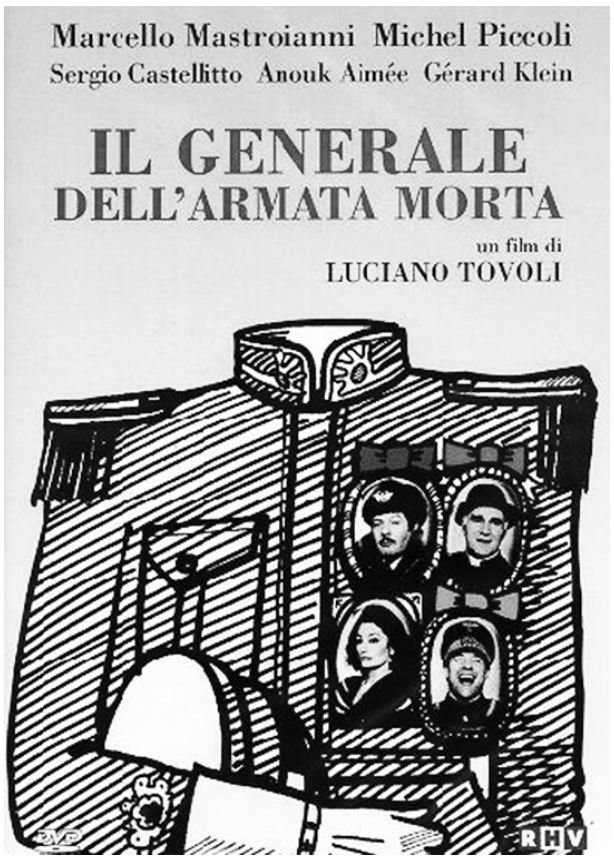
structura romanescă mai variată, totuși libertatea prozatorului față de personaje rămâne relativă. Personajele continuă să exprime pe autor, autorul continuă să fie regizorul acestor destine și să comunice prin ele ideile sale."

Și, așa cum am încheiat și ultima dată articolul despre titlurile de carte preferate de cei aflați în concediu pe plaja Mării Negre, așa o voi face și acum spunându-vă astfel: deoarece tot vorbim despre construcții și reconstrucții, fie ele la propriu, într-un șantier sau la nivel spiritual, despre reamenajări sau reabilitări, îmi place să cred și vreau să cred că cine citește, zidește !

MEMORIA AFECTIVĂ

Alexandru CAZACU

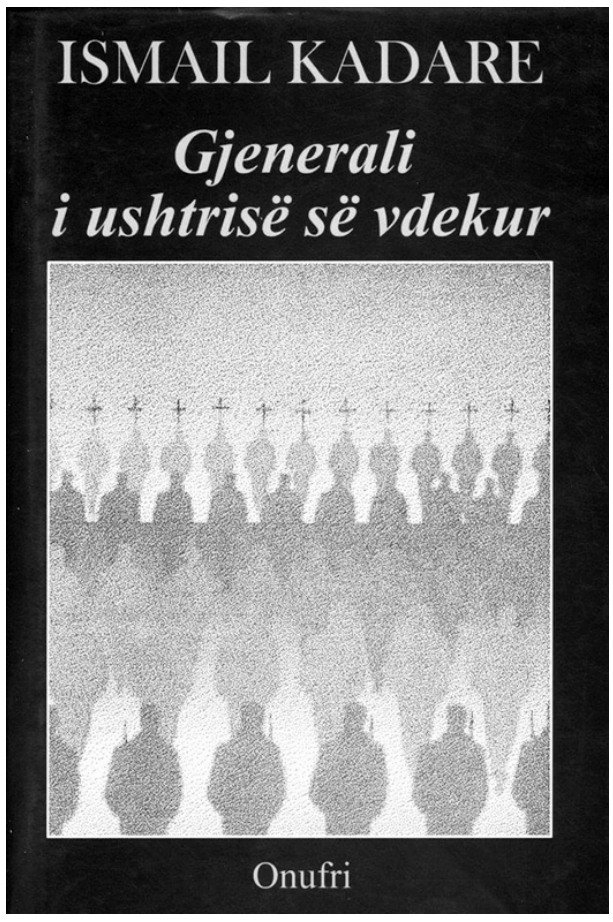
Vestea plecării dintre noi, anul acesta, într-un început de iulie torid, a scriitorului **Ismail Kadare** (1936-2024) a produs în mediile culturale internaționale, pe lângă omagiile cuvenite și o nouă încercare de-a înțelege memoria emoțională a unei epoci ce ne este apropiată și îndepărtată deopotrivă: perioada războiului rece. Cu precădere acum, când un război cald se desfășoară într-un mod aproape ireal în Europa. Poetul, romancierul, dramaturgul și eseistul albanez a avut toate caracteristicile artistului aflat dincolo de *the iron curtain* în perioada de după 1945. Izolarea aproape totală și față de Vest și ulterior chiar față de Est, represiunea oricăror forme de protest, declararea Albaniei drept stat laic, inducerea unei terori până către începutul anilor nouăzeci, făcea ca dictatura din această țară să depășească în intensitate multe regimuri similare. Și totuși Kadare reușește să se remarce prin opera sa și să devină unul dintre cei mai importanți scriitori din lume trăind în majoritatea timpului la Tirana unde face minime compromisuri cu reprezentanții oficiali ai statului. S-a apreciat

Afișul filmului din 1983

că nimeni după Kafka nu a explorat mecanismele puterii absolutiste și impactul acestora asupra sufletului uman într-un fel hipnotic și profund precum a reușit scriitorul albanez.

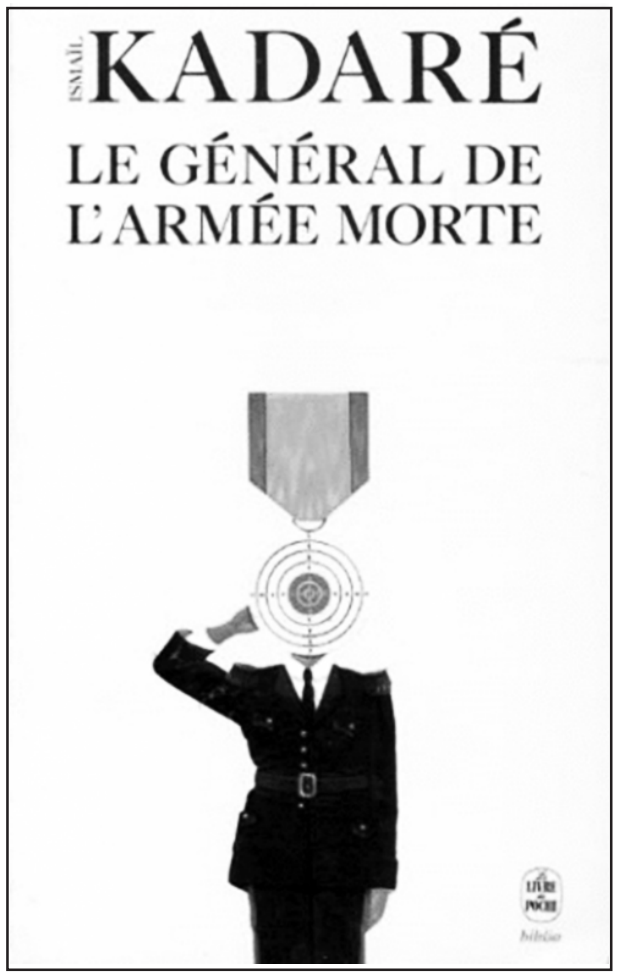
Primul său roman, publicat în 1963, *Gjenerali i ushtrisë së vdekur* („Generalul armatei moarte") îi aduce o imensă recunoaștere internațională, fiind unanim considerată astăzi una dintre cele mai importante opere literare scrise în secolul douăzeci. În această scriere, ca și în altele ale lui Ismail Kadare, amestecul de antropologie, istorie, religie, politică și jocurile psihologice ale personajelor dezvoltă progresiv întrebări fundamentale care trec de la personaje la cititor. La douăzeci de ani de la terminarea celei de-a doua conflagrații, un general italian și un preot militar sunt trimiși în Albania pentru a recupera rămășițele pământești ale conaționalilor rămase *in terra straniera* pe durata invaziei mussoliniene. Inițial extrem de onorat și dornic de-a îndeplini cu succes misiunea, generalul începe să aibă îndoieli asupra acestui proiect pe măsură ce traversează o țară ca o fortăreață, sumbră și amenințătoare, în care localnicii par a fi ieșiți din tragediile antice. Munții întunecați, câmpiile noroioase, țărmul sălbatic al mării Adriatice, caracterul în aparență ospitalier al oamenilor întâlniți care privesc cu asprime pe noii veniți fac ca totul să fie mult mai greu decât se imagina inițial. S-a vorbit de o etnografie lirică a romanului prin teama și fascinația, asemenea unei uși interzise, pe care o degajă paginile cărții. Dincolo de localnicii pe care nu încercă să-i înțeleagă decât superficial, generalul italian mai întâlnește în această deplasare un alt general, german, cu un braț pierdut în război, care făcea același lucru, atmosfera devenind beckettiană, personajele neavând nume. Prezența celor doi este văzută de populație ca o nouă invazie și o nouă agresiune, iar ostilitatea se manifestă latent, dar ferm. Semnificativ este capitolul unde se relatează participarea generalului, în ciuda sfaturilor preotului, la o nuntă. Acolo o bătrână oferă oaspeților oasele unui colonel italian căutat cu ardoare de general, considerat în Italia erou. Apoi femeia recunoaște că ea l-a suprimat pe colonel deoarece acesta îi violase fata, care ulterior s-a sinucis. Personajul principal este cuprins de insomnie și reconsiderându-și mare parte din gândurile inițiale, nu mai vrea decât să termine cât mai repede și se întoarcă acasă. Se refugiază în alcool și în discuții despre moarte cu generalul german, care nu îl ajută și în acest *descensus ad inferos* se întreabă cine a câștigat cu adevărat războiul de acum douăzeci de ani. Scrierea este sintetică, rezervată față de ambele tabere, iar raportul cu trecutul este elementul provocator colectiv și individual. Utilizând un stil minimalist, autorul reușește să genereze situații ce par preluate din cunoscuta *fereastră Johari* a psihologilor Joseph Luft și Harrington Ingham prin care se oferă o tehnică de identificare și îmbunătățire a relației cu tine și cu ceilalți. Generalul analizează modul cum se cunoaște pe sine, dar și cum este cunoscut de populație. Căci personajul colectiv anonim este unul dintre cele mai prezente. Iar analiza asupra culpei individuale și colective se face cu ajutorul ambelor părți într-o carte pe care Ismail Kadare a gândit-o, după

Ediție a romanului apărută la Tirana la editura Onufri

propriile mărturisiri, ca o contrapondere a utopiei ideologice de extremă stângă care implementase în realitate o societate distopică.

În 1975 a fost realizată o piesă de teatru la Tirana de către Pirro Mani după romanul lui Kadare. În 1976 este difuzat în serial filmul alb-negru *Gjenerali i ushtrisë së vdekur* sub bagheta regizorului Vladimir Prift, beneficiind de aportul actorilor Sandër Prosi, Pjeter Gjoka, Prokop Mima, foarte îndrăgiți pe plan local. Pelicula este fidelă romanului, accentele fiind puse discret pe rezistența trecută și prezentă a albanezilor în fața oricărei descinderi alogene. Iar în 1989 importantul cineast albanez Dhimiter Anagnosti propune *Kthimi i ushtrisë së vdekur* (*Întoarcerea armatei moarte*), o adaptare pentru ecran mai particulară, tratată

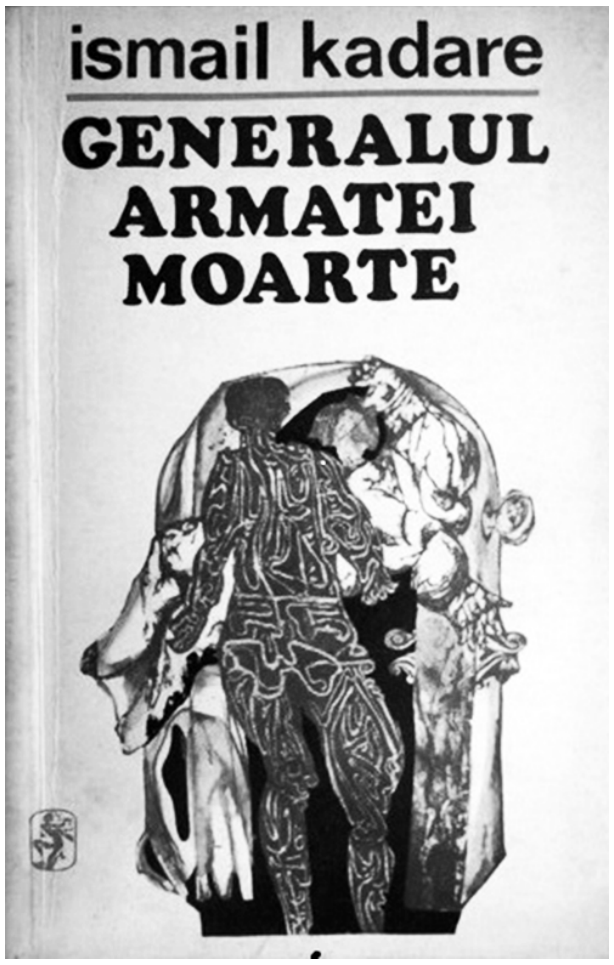

O ediție în limba franceză a romanului

în cheia unei comedii negre avându-i ca interpreți pe Bujar Lako, Guliem Radoja, Roza Anagnosti și Kastriol Ahmetaj. Datorită autoizolării Albaniei din acea perioadă, aceste filme au rămas puțin cunoscute și frecventate.

Dar ecranizarea care a suscitat un interes deosebit la nivel internațional rămâne filmul italo-francez *Il generale dell'armata morta*, realizată în anul 1983 de Luciano Tovoli, aflat la debutul său regizoral în lung metraj. Luciano Tovoli este considerat unul dintre cei mai importanți directori de imagine nu doar din Italia, ci la nivel mondial. La sugestia regizorului Marco Ferreri, care aprecia munca acestuia, îi sugerează lectura romanul lui Kadare. Tovoli obține de la marele actor Marcello Mastroianni un exemplar tradus în franceză (traducerea în italiană a volumului încă nu apăruse), iar subiectul îl entuziasmează. Obține acordul lui Mastroianni pentru rolul generalului într-un *casting against his type* și prezintă proiectul rafinatului actor francez Michel Piccoli care, nu numai că acceptă rolul preotului militar, dar dorește să devină scenarist și co-producător. O triplă postură, unică pentru el. După ce Tovoli și Piccoli cumpără drepturile de autor pentru transpunere pe marele ecran se consultă cu Ismail Kadare și apelează la experimentatul scenarist Jean-Claude Carrière pentru o versiune a dialogurilor cât mai potrivită pentru un astfel de proiect. Ulterior pornesc în căutarea altor producători franco-italieni pe care reușesc să-i găsească. Deși era prevăzut ca filmările să se desfășoare în Albania, autoritățile regimului totalitar, după un acord inițial își revizuiesc opinia și chiar alungă indirect echipele aflate la fața locului. Astfel majoritatea cadrelor sunt luate în provinciile L'Aquila și Abruzzo situate în sud-estul peninsulei italiene.

Filmul prezintă mici abateri de la roman prin faptul că i se inserează o poveste de dragoste, iar personajele au nume. Astfel Mastroianni interpretează într-o manieră donquijotească și dramatică pe generalul Aristo (nume ales pentru a sublinia proveniența și comportamentul aristocratic) care împreună cu taciturnul și rezonabilului preot Benetandi, jucat cu o discreție tulburătoare de Michel Piccoli, au pe lângă misiunea principală, de a aduce în țară rămășițele pământești ale compatrioților, și pe aceea, mai specială, de a identifica și returna în Italia și oasele colonelului erou Di Brenni. Aceasta este o promisiune făcută personal de către general frumoasei contese Betsy Mirafiori, interpretată de către Anouk Aimée, dispărută și ea la începutul acestei veri. Actrița interpretează într-un mod senzual și enigmatic

Prima ediție în limba română a romanului

acest rol, gestionând, uneori chiar manipulând echilibrat balanța între generalul Aristo, pe care îl admiră și preotul Benetandi, căruia i se confesează, știind că ambii sunt îndrăgostiți de ea. Se mai alătură distribuției francezul Gérald Klein în rolul generalului german Krotz, care aduce o notă de dramatism burlesc fiind personajul care declanșează în general primele îndoieli asupra întregului demers și Sergio Castellitto, azi o vedetă a cinematografiei italiene, atunci un tânăr actor în rolul expertului trimis de autoritățile albaneze să asiste la deshumarea militarilor.

Tonul buñuelian al peliculei este dat în mare parte de interpretarea lui Marcello Mastroianni, care reușește să pună în lumină deriziunea și antitragismul unui personaj care suferă o adevărată criză identitară și o transformare dureroasă, dinspre înțelegere scriptică spre înțelegere reală, dinspre solemn spre uman. Cu acest film s-a putut vorbit și despre acel *rimoso coloniale*, invazia Italiei în anumite state vecine, privit o vreme ca un subiect tabu. Muzica lui Gustav Mahler este bine aleasă de Tovoli al cărui „ochi cinematografic" nu dezminte, reușind să redea cu ajutorul colegului său, Giuseppe Tinelli, responsabil cu imaginea, secvențe pline de o încărcătură emoțională, sincrone cu starea de tensiune a eroului central.

Romanul lui Kadare și pelicula lui Tovoli reușesc să incite hamletian cititorul, respectiv spectatorul, atrăgând în același timp atenția asupra faptului că războiului cald îi urmează de regulă unul rece, desfășurat psihologic în memoria supraviețuitorilor. Dincolo de eroism și curaj această conflagrație secundă prelungește inerțial și devastator vacuitatea înfruntării combatanților într-o etapă a luptei unde nu mai există învingători.

Nicolae Scurtu

CÂTEVA POEZII NECUNOSCUTE ALE LUI GEORGE IARIN

George Iarin

Biografia poetului George Iarin (n. 2 decembrie 1940, Ploiești, jud. Prahova – m. 4 ianuarie 2022, București) conține mai multe necunoscute ce se impun a fi clarificate printr-un susținut și aplicat apel la sursele documentare primare.

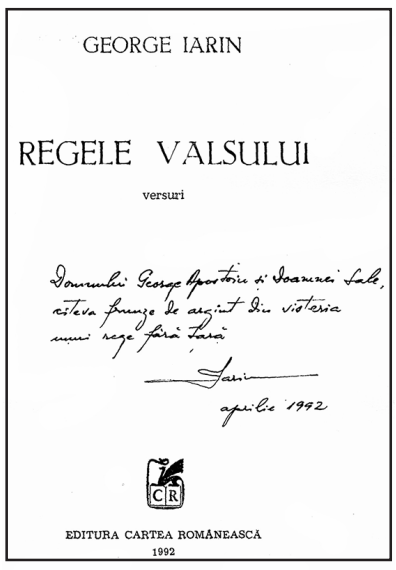
Se știe că a trăit și a lucrat cu discreție și pasiune. Nu a avut decât doar câțiva prieteni. Unul dintre ei este excelentul eseist și diplomat George Apostoiu, care, adesea, îl evocă în convorbirile și amintirile sale[1], ce se constituie în prețioase piese de *istorie literară*.

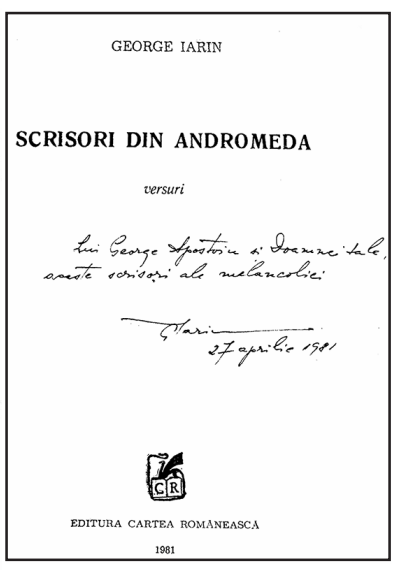
De asemenea, trebuie să amintesc că poetul George Iarin a fost, un timp, funcționar la *Trustul de Foraj Extracție Petrol* din Bolintin Vale, era tehnician și bibliotecar.

S-a familiarizat, astfel, cu oamenii și atmosfera din acest oraș de câmpie care l-a impresionat și l-a inspirat în anumite momente.

Trebuie să precizez că a dorit să fie înmormântat în cimitirul din Bolintin Deal, unde odihnește și mama sa pentru care manifesta o dragoste cu adevărat filială.

Poeziile ce se publică acum, întâia oară, conțin imagini și sentimente de o aleasă prospețime și de o intensă trăire întru spirit.

Sunt elaborate cu răbdare și surprind prin tonul confesiv și, mai ales, prin caracterul ludic al unor cuvinte și sintagme poetice.

George Iarin și-a însușit, temeinic și convingător, știința versului și era înzestrat cu talentul de a evoca spații și teritorii care, prin combinații fericite, devin poezie cu adevărat.

Apare, obsedant, imaginea culorii *roșii* în diverse contexte, cu scopul de a potența anumite stări și sentimente. George Iarin a fost un poet cult, a citit tot ceea ce era esențial în lirica națională și europeană și, ori de câte ori a fost nevoie, a apelat la *reperele permanente* a liricii universale.

Ironiile, recognoscibile în unele poezii, sunt specifice unui spirit cultivat, care a frecventat pe marii moraliști și filosofi ai lumii moderne.

L-au stimulat, întotdeauna, oamenii și lucrurile simple care l-au motivat să le expliciteze sensul lor major în tainele creației durabile.

*

Altă natură rurală

Se naște umbra din desiș de ape.
Auzi ? Plâng clopotele negre sus...
O stea îi cade serii de sub ape
Și lunecă tăcută spre Apus...

De ce îți caut iarăși ochii-albaștri
Și sonatina pașilor mărunți ?
Tristețea mea, pietroi zvârlit de praștii
Despică-n cer îndurerate punți...

O, șarpe al iubirii de otravă,
De ce mi-a șerpuit perfid prin fân ?
Mușcată-adânc rămase pe otavă
Inima mea ca un cocor bătrân...

*

Balada mânăstirii Bistrița

Ce daravelă s-a-ntâmplat ?
La mânăstire nu mai bat
Clopote, toaca în apus...
Starețul cică s-ar fi dus
Cu una blondă la Paris...
Duhovnicul s-a sinucis...
Călugării, oameni și ei,
Din târg adusu-și-au femei
Iar prea cucernicile maici
S-au măritat cu bărbați laici...

Ce daravelă s-a-ntâmplat ?
La mânăstire nu mai bat
Clopote, toaca în apus...
Deunăzi, un plod a spus
C-ar fi văzut înger în zbor
Făcând cu diavolii amor
Iar pe Cel Sfânt lângă altar
Cu damigene de Cotnar
Cântând cu-n aer cam candriu
„Bun este vinul ghiurghiuliu”

Ce daravelă s-a-ntâmplat ?
La mânăstire nu mai bat
Clopote, toaca, în apus...
Doar Belzebut, cu dosu-n sus,
Din vârful albilor lui dinți
Rânjește dulce către sfinți
Ș-apoi, mergând pe trei cărări,
Spre golul alb al negrei zări
Și-azvârle cântecul nebun:
– Femei, palincă și tutun !

*

Două serenade de la fereastră

Ghitare
Singuratice ca noaptea cu sandale de velur
Plâng în cârciuma vestită
Din orașul
Alb și pur...

Nostalgia
Sau tristețea
Clipelor ce nu se-ntorc,
Peste strunele tocite de atâta timp
Se torc

Ghitare
Pripite de durerea
Ne-nțeleselor iubiri,
Își desfac în noapte
Plânsul
Lângă albii trandafiri...

Și apoi
Încremenite
Sub petalele ce ning.
Ametite,
Obosite.
Ca un felinar se sting...

*

Omagiu

Frigul bătrânului Valparaiso
Își învelește somnul în pleoape,
În pleoapele încercănate...
Cad stele de undeva
Ametite,
Obosite,
Cad stele în palmele mării
Scoici vinete cu albe dantele...
E o noapte ca toate nopțile,
E un vânt ca toate vânturile,
E o tristețe ca toate tristețile,
Și rezemat de un felinar, în oraș,
Un bețiv ca toți bețivii orașelor...

Dar o bătaie de inimă...
O crezi ?...
Dar o bătaie de inimă
Tresare undeva
Fierbinte și roșie...
Dar o bătaie de inimă
Crește,
Crește,
Crește
Peste cerul inimilor noastre
Simplă și mare:
–”Mă simt bine.”

*

Strofă desprinsă

Bătrânul murea horcăind...
– Dați-mi ziarul !
Dintre titlurile negre și vaste
El privea ca și cum nu făcuse nimic...
Bătrânul murea horcăind:
– Mâine vom avea aripi albastre !

Nu-ți stinge visul plămădit în perne...
Ce-ți cânt, vei auzi la fel și-n vis...
Doar visul meu se va-ndoi, ucis
De frunza albă care se va cerne.

A presimțit pe neștiute-ndată,
Ghitara mea că toamna o să vie...
De-aceea, în această melodie,
Îți dăruie-o garoafă-nsângerată...

Când – înnegrind cu stropi de sânge luna,
Ucis de șiș lângă un colț de stradă,
Poetul va muri, în păr să-ți cadă
Petele roșii una câte una.

Notă: Originalele acestor poezii, inedite, se află în biblioteca domnului George Apostoiu, eseist și diplomat, autentic prieten al lui George Iarin.

O PROZATOARE NECUNOSCUTĂ: VIORICA STAVILĂ

Printre scriitorii exilului românesc se numără și Viorica Stavilă (n. 18 martie 1907, Giurgiu – m. 1998, Issy-les-Moulineaux, Franța), personalitate inconfundabilă a prozei moderne europene.

După finalizarea studiilor de Limbi și Literaturi Clasice de la Facultatea de Litere a Universității din București, Viorica Stavilă devine profesoară de Elină și, un timp, directoare a arhicunoscutului Liceu de Fete „Regina Maria” din București, de unde va fi îndepărtată în anul 1945.

Recitește operele fundamentale ale antichității greco-romane, traduce și oferă meditații celor interesați și pasionați de aceste limbi ce ordonează și sistematizează gândirea umană.

Apoi, fără ezitare, se stabilește definitiv în Franța, unde scrie și publică câteva cărți de proză ce suscită un interes special: *Une femme nue devant Dieu.* (Paris, 1975), *La vie commence ailleurs* (Paris, 1981), *La colis piégé de l'amour.* (Paris, 1985), *La Roumanie et son calvaire. Récits dramatique*. (Paris, 1990), precum și altele.

E necesar să precizez că i s-a tradus, în română, romanul *Împăratul Traian, De bello dacico* și nuvela *Constantin Brâncuși*[2].

Restituim, aici, întâia oară nuvela *Părintele Leonida*[3], care este, de fapt, una dintre cele mai fidele imagini ale dezorganizării și desacralizării bisericii în lumea satului românesc.

Prozatoarea surprinde, cu realism și acuitate, mijloacele infamante ale ideologiei și poliției comuniste care au pus la îndoială credință în Dumnezeu în aproape toate comunitățile rurale românești.

Autoarea demontează cu ușurință mecanismele unei intolerabile mistificări și evocă, în cunoștință de cauză, dram unor preoți complet dezorientați de propaganda comunistă.

Nuvela *Părintele Leonida* este, după opinia mea, o capodoperă ce se cuvine a fi studiată în licee și facultăți în chip obligatoriu.

*

PĂRINTELE LEONIDA

Din șoseaua care curge lin pe vadul vechiului drum de care și împarte satul în două, se desprinde o uliță. Ulița se cațără pe un tăpșan mai ridicat, până-n poarta bisericii. Acolo se înfundă. Curtea bisericii se lățește în dreapta, în stânga și în fund, cât vezi cu ochii. Este toată acoperită de o zăpadă curată și albă, căzută de curând. Ici și colo, din zăpada înaltă se ivesc câțiva pomi cu tulpini scurte și cu ramuri scânteietoare de promoroaca feerică.

În spre mijloc, biserica, cu trupul alb de var și cu acoperișul de tablă roșie, pare o floare uriașă, răsărită din zăpadă. Rosul turlelor, învinețit de vreme ca sângele de iepure, el singur pigmentează albul imaculat al zăpezii și albul albăstrui al varului. Biserica întinde o cărare îngustă spre poartă, lângă care se înalță, din bârne, clopotnița, biet schelet cioplit în lemn, înfigându-și patru picioare groase în pulberea albă și rece. E mai înaltă decât pomii și, trufașe, pare că s-a luat la întrecere cu ei. Dar nu reușește decât să mărturisească stângăcia mâinii omenești față de creația divină. Pe cărare, credincioșii se îndreaptă către biserică, închinându-se când trec pe lângă crucea îngustă, popas de o clipă pentru stolul de vrăbii, când, cu o firimitură în cioc, se întorc la cuiburile lor, sub streașina bisericii.

Utrenia s-a sfârșit. Leturghia abia a început. Preotul stă în altar, în fața Sfintei Mese, și – după ritual – se roagă, în taină. Cu greu urmărește cântările și întrebările dascălului, căruia trebuie să-i răspundă. Gândul lui nu iese din biserică. Este aci, în Cartea Sfintei Evanghelii, dar este un gând care de câteva zile îl frământă și nu-i dă liniștea și bucuria care-l stăpânește, de obicei, înainte de a citi în fața turmei ce are de păstorit învățătura cea adevărată, învățătura lui Isus.

Preotul oftează și, în picioare, cu fața către sătenii de care-l desparte peretele de icoane al catapetesmei, înaintea cărora curând trebuie să apară, pentru a semăna vorbele Domnului, își ține mâinile pe marginile Evangheliei, pe care parcă abia cutează s-o atingă. Pe scoarța Sfintei Cărți stă pictat trupul Iui Christ, bătut în cuie, pe crucea care avea să fie gloriosul semn al mântuirii. Preotul rămâne cu ochii ațintiți asupra icoanei, dar n-o vede, după cum abia aude glasul dascălului, care se prelungește, se prelungește, cerându-i răspunsurile. Gândul lui este intrat adânc în carte, nu poate să se desprindă de cuprinsul parabolei, pe care trebuie s-o citească azi oamenilor adunați acolo și pentru care doar această mângâiere duminicală a mai rămas. Trebuie să

(continuare în pag. 10)

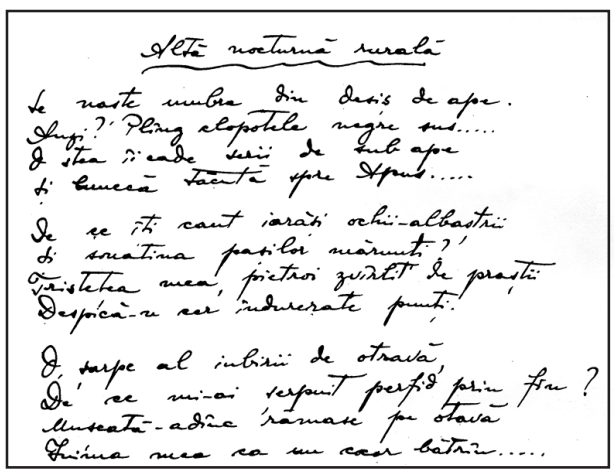
(urmare din pagina 9)

citească parabola tânărului bogat...

Preotul este un om în miezul vârstei. În părul rar și răvășit, nici un fir alb; dacă pe fața, îngustată spre bărbie și cu pomeții mai în vedere, pielea este aspră și bătută de vânt, și în dreptul ochilor încrețită ca burduful unei armonici, este că Sfinția Sa se ține cu mult sârg și luare aminte nu numai de trebile bisericești, dar și de cele din jurul casei. Căci are casă grea părintele, și grele timpuri a ajuns să trăiască ! Dacă n-ar avea sufletul curat și mângâierea celor sfinte, greu ar ajunge să răzbată prin ele. Din ce adună de la credincioși și din ce-i rămâne de pe sfoara de pământ pe care trebuie să și-o lucreze singur, abia agonisește pentru gură: de celelalte, nici nu mai poate fi vorba.

Părintele s-a însurat tânăr. A luat o fată cuminte și cu stare bună și au pornit-o la drum. Copiii au venit repede și i-au umplut casa: cinci copii nu-i lucru puțin.

Dar câteva pogoane, zestrea nevestei, și viișoara din spatele casei, pusă pe rod bun, și hărnicia amândurora, și biserica cu ale ei, ajungeau Părintelui Leonida, ca să aibă casa îndestulată și să țină la școli bune copiii ! Toate au mers bine până la urgisitele astea de timpuri; părintelui i s-a tăiat leafa: „să se întrețină din veniturile bisericii", statul nu-i obligat să întrețină biserica, suna litera legii noii stăpâniri. Veniturile bisericii sunt mici și întâmplătoare; oamenii sunt sărăciți și necăjiți, și fie că cineva are sau de nu are, preotul trebuie să-i cunune, să-i boteze copilul și să slujească la înmormântări, doar el este păstorul acestor suflete. Câteodată pică ceva, dar, de cele mal multe ori, se întoarce cu mâna goală.

Pământul îi aduce mai nimic: ce se scutură de pe marginea sacilor, când predă cota. Părintele e socotit chiabur. Sunt ani când împrumută de la fini, de la rude, sau cumpără chiar din târg, ca să completeze ce datorește legii neiertătoare, aproape jupuind de vii oamenii. Așa că Părintele e tare strâmtorat, tocmai acum când băiatul trebuie să meargă la Universitate, când fata este în liceu, că de cei mici, ce să mai vorbim ? ! Dumnezeu singur știe ce timpuri vor mai veni pentru ei ! Cu supărări de astea, de bani și neajunsuri, încă ar mai scoate-o la capăt Părintele, dar necazul cel mare e altul. Țăranii chiaburi sunt tare prigoniți. După ce au fost alungați din pământul și gospodăria lor, se lovește și în copiii lor: „sunt fii de chiabur, n-au drept să meargă la școală."

Nu c-ar fi mândru și ambițios din fire, Părintele, dar tare îl doare când vede că nădejdea, pe care și-a făcut-o despre copii, s-a risipit dintr-odată ca o nălucă. Și ce-i amărăște mai mult inima nu e durerea lui și nici a nevestei, care de inimă rea se stinge, săraca, pe picioare: milă cumplită îi fac copiii ! Băiatul tace, dar nici de râs nu mai râde. Și cum să nu fie trist, săracul, când, deși plin de merite, n-a putut să meargă la vreo Facultate; ba că-i fiu de preot, ba că taxa e așa de mare de n-ar putea s-o plătească neam de neamul Lui, din moși strămoși, în vreme ce spurcăciunile satului, niște golani, au umplut școlile cele mai înalte ! Iar fata lâncezește acasă, fără nici un rost. Dacă nu apucau să guste din bucuria învățăturii de carte, ar fi fost altceva; dar așa ! Cum să mângâie sufletele acestea plăpânde, rănite fără să aibă vreo vină ? Ce să facă cu ei ? Cu cei mici, va vedea ! (Poate se va îndura Domnul să se schimbe urzeala diavolească a timpului; ia, dacă socotelile Domnului sunt altele, atunci se vor descurca și ei, cum vor putea, aici în sat ! Așa stau trebile Părintelui și, dac-ar fi numai atâta, încă n-ar fi mult ! Dar vai ! Satana și-a vârât coada și în biserică !

Cu câteva luni mai înainte de ziua aceasta pâcloasă de ianuarie, când părintele Leonida sta în altar, ținând strâns în mâini marginile Evangheliei, și ochii ațintiți pe scoarța pictată cu chipul lui Isus pe cruce, privindu-l fără să-l vadă, sosise un ordin la Primărie – cum continua Părintele să numească Sfaturile Populare – ca, pe dată, preotul din sat să lase biserică, casă, pământ și cu schimburi pe trei săptămâni, să se ducă la București, unde Patriarhia, la îndemnul – zis binevoitor – al guvernului, a hotărât să țină niște cursuri, prin care să se reîmprospăteze preoților cele învățate în seminar, și, pe unde va fi nevoie, să se modifice învățătura sfintelor cuvinte din Evanghelie, zicând că „le-o luminează". Cam așa suna ordinul, deși alcătuit din alte cuvinte.

Un milițian cu pușca în spate și călare pe o bicicletă adusese ordinul. A strigat în poarta casei preotești – ca și cum ar fi vrut să arate că-i o corvoadă rușinoasă ce face – un allo ! scurt, nerăbdător și aspru. A azvârlit plicul portocaliu preotului, ieșit în grabă, izbindu-l și cu vorbele:

– „Ai scăpat ieftin, popo; deocamdată te cheamă numai la București. Ia-ți catrafusele și șterge-o !"

Părintele Leonida a rămas cu plicul în mână, urmărind nedumerit pe omul autorității, roșcovan și rotofei, depărtându-se pe cele două roți care se fugăreau.

După citirea ordinului nu s-a mirat că i se ordonă să închidă ușile bisericii, căci auzise de atâtea ori pe oamenii care reprezentau puterea acolo, în sat, că preoții au scăpat ușor, că n-au fost închiși cu toții, și că au avut „noroc" că s-a lăsat libertatea să se mai slujească, sau cu vorbele lor: „să se umple capul poporului cu fel de fel de gărgăuni"; nu se mira nici că trebuie să-și lase casa și pământul, căci pe timpurile de care vorbim fiecare se descurca cum putea la el acasă, dacă reușea să-și arate toată grija față de autoritatea statului și să corespundă literei nedrepte a legii. Ceea ce l-a pus pe gânduri era cuvântul „binevoitor". Simțea o prefăcătorie în acest cuvânt, așa de nepotrivit cu ceea ce spuneau celelalte.

La urma urmei, șoptea un gând întunecat în fundul creierului, „dacă-i binevoitor lucrul la care ne cheamă, nu trebuie să ne-o spună chiar așa de apăsat." Și de ce cuvântul suna mai răspicat, acolo, în cuget, de ce părintele simțea un fel de spaimă, ca de o primejdie pe care n-o simți, ci numai o presimți.

Dar ordinul e ordin ! S-a pregătit cu câteva ore părintele Leonida, s-a suit în căruța unui vecin, om de inimă, care l-a dus la gară, unde o luat primul tren, și a doua zi era la Patriarhie. De acolo a fost îndrumat la școala unde va fi găzduit și unde va asculta preoți și profesori mai învățați ca el, care-l vor lumina în multe „probleme".

– Iată-mă, după douăzeci de ani, din nou la internat, gândi preotul. Dar de ce probleme o fi vorba ? Cu stropul de carte pe care-l avea, se dusese cu mintea că „probleme" o însemna chestiuni teologice, în care, mărturisea cu neprefăcută umilință părintele, el nu era așa de priceput ca mulți alți preoți învățați, pe care-i auzise vorbind la un congres la care luase parte. Foarte curând văzu părintele că nu este vorba de adâncirea și luminarea unor lucruri pe care nu le-ar ști bine, ci cu groază observă că se schimbă cu totul litera Sfintei Învățături, și, pe nesimțite, spiritul era îndreptat pe un drum, care, depărtându-se binișor din calea Domnului, îi va duce în niște smârcuri, dincolo de care se întinde bezna Satanei.

Dragostea caldă față de cele sfinte și bucuria adevărată cu care slujea Domnului îl făceau, mal mult decât puțina carte pe care-o avea, să simtă unde îi azvârle discuția „problemelor" pentru care venise la București.

Iubirea față de biserică era adevărată în inima preotului și se potrivea fără constrângere cu învățătura pe care-o primise:

„Dumnezeu unul e atotputernic, El, Fiul și Sfântul Duh. Să-l iubești pe Domnul și să-l slujești, păstorindu-i turma !"

Acum chiar părintele rector, om corpulent la trup și strălucind pe față de bunăstare, cu învățătură multă, „de la multe Facultăți" și, cum se șoptea: „cu trecere mare la guvern, că doar d-aia e rector", acum le spunea învățatul și influentul preot: „.... că Dumnezeu e o forță, nu-i o Ființă Personală, atotputernică, atotștiutoare și veșnică; ...că, Dumnezeu nu a creat lumea din libertate, ci din necesitatea evoluției; ...că, alături de Sfinții Părinți, trebuie să se studieze și cei care au combătut Biserica, căci, în realitate aceștia au arătat lipsurile învățăturii creștine – ca și cum Evanghelia, pornită din inima sângerândă a Fiului lui Dumnezeu, ar putea fi combătută de un om – cum face, de pildă, marele învățat și filozof Voltaire."

Părintele știa prea puține despre acesta, și mai mult auzise pe fiu-său citind într-o carte franțuzească că a fost un mare necredincios, și acum să-l pună alături de Sfântul Ion Gură de Aur !

„....că bogăția este izvorul tuturor relelor și că oamenii trebuie, nu numai să renunțe la avere, dar să și hulească pe cei bogați."

Aceste lucruri, și multe de felul acestora, încurcau tare pe preot. Nu se potriveau nici cu inima Iui simplă, bună și iubitoare, care nu privea de unde vine omul, și era bucuros să deie oricui mângâierea cu care Dumnezeu îl însărcinase să îndulcească pe cei amărâți. Și nu se potriveau nici cu ceea ce învățase cu bunii săi dascăli, altădată.

Adevărat, gândea preotul în smerenia lui, întorcându-se acasă, după cele trei săptămâni, toate sunt pe dos sau cu nu mai sunt bun la nimic ! Își simțea, bietul om, inima amărâtă, iar răstălmăcirea adevăratei învățături îi înfiora cugetul, îngrozindu-l: „oare voi putea să spun toate acestea ?" Ceva otrăvit se strecurase în înțelesul pe care li se poruncise să-l dea cuvântului Domnului, de aci înainte.

În acea duminică pâcloasă de ianuarie stătea preotul în altar, cu mâinile strângând Sfânta Evanghelie, cu ochii pe scoarța care-l arăta pe Isus crucificat, coroane de spini găurindu-i fruntea Lui nevinovată, cu piroane în palme și tălpi. Gândul îi era nedezlipit de pagina unde pusese semnul de câteva zile, de pagina unde stă scrisă parabola tânărului bogat. De atunci, gândul îi frământă cugetul, mai mult turburându-l decât luminându-l: cum va tălmăci parabola ?

„.... Un tânăr bogat îl întreabă pe Isus ce să facă ca să moștenească viața veșnică ? Isus îi spune să respecte legea, să-și părăsească averea și să-l urmeze."

Tânărul respecta legea, l-ar fi urmat, dar s-a mâhnit când i s-a poruncit să-și părăsească averea. Isus, atunci, a spus: „Fiilor, cât de anevoie este pentru cei ce se încred în bogății să intre în împărăția lui Dumnezeu."

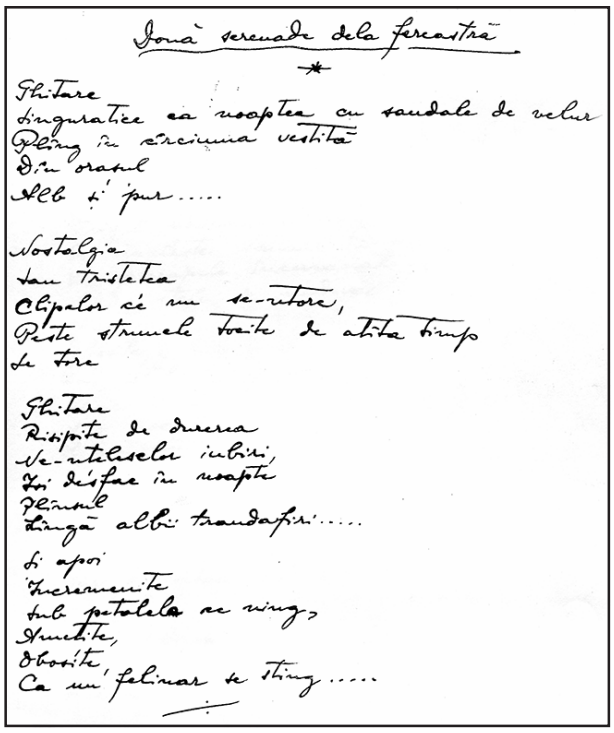
După cele ce li se spusese în București, la acele cursuri de la sfârșitul verii, preotul ar fi trebuit să folosească prilejul acestei parabole și în predica sa, în fața credincioșilor, folosind tradiția creștină a osândirii averii și potrivirea înșelătoare dintre această tradiție și lupta comunistă contra avuțiilor, să scoată încă o dovadă favorabilă proprietății colective, și să contribuie la prigonirea nu numai a celor bogați, dar și a celor abia înstăriți. Dar preotul cunoștea înțelesul evanghelic: că nu averea e rea ca „avere", ci dacă „te încrezi" în avere e rău. A spune altfel ar fi însemnat să mintă. Putea el să mintă, fără a călca cel mai mare jurământ ce făcuse când fusese uns preot: acela de a spune numai adevărul și de a nu se abate de la litera adevăratei învățături. Să înșele lumea ? Dar este, într-adevăr, averea rea ca avere ?

Sfânta Scriptură este plină de pilde de oameni foarte bogați, iubiți de Dumnezeu. Și Iacov și Abraham erau cuprinși în turme și avuții, și fiindcă Dumnezeu îi iubea, făcea să le sporească averea. Dar Iov ? Om bogat cum nu era altul pe vremea lui, încercându-i Dumnezeu inima, i-a luat averea și i-a îmbolnăvit trupul. Dar, când Domnul s-a încredințat de curățenia și sfințenia sufletului său și de marea iubire ce-i poartă, l-a răsplătit, înapoindu-i înmiit avuțiile și întărindu-i sănătatea. Dacă Dumnezeu ar condamna averea, atunci, în infinitatea mijloacelor sale și în nețărmurita lui înțelepciune, în altfel l-ar fi răsplătit pe Iov.

Nu ! Dumnezeu nu condamnă averea dacă bogatul are cugetul curat și inima bună.

De la Iov, gândul preotului dintr-o dată se mută la Anton Golea, proprietarul cu pământurile cele mai întinse din împrejurimi. Anton Golea era boier de neam vechi și foarte bogat. Și, așa bogat cum era, n-a văzut om mai bun și inimă mai miloasă ca a boierului: nimeni nu ieșea nemângâiat din curtea lui. Cât despre doamna boierului, când o căutai era pe drumul prăfuit, cu o mare geantă de piele după braț, în care ducea medicamente unui bolnav, o jucărie unui copil, un ajutor unui bătrân. Boierul a făcut școala din sat, a dat bani pentru spital și ca să se sape fântâni de-a lungul drumului pentru a stinge setea călătorului obosit și a vitelor muncite. Cugetul frământat al preotului chema toate acestea în lumina lui, și, judecându-Ie, rămânea la vechea lui credință că, dacă omul nu-i însetat de avere, posesiunea acesteia nu-i strică inima. Cum să hulească el pe cei ce au avere, și mai ales să aducă vorba de boierul localnic, căutând să stârnească ura și invidia în sufletul oamenilor, aici, în corpul Sfintei Biserici ? Acum, tocmai, când boierul a fost alungat din casa sa ca un câine, trăind mai rău ca Iov pe grămada de gunoi ? Gândurile acestea i-au luminat cugetul și preotul s-a hotărât să nu schimbe nimic din înțelesul cel adevărat al Sfintei Evanghelii. Ar fi mult mai rău decât dacă ar adăposti în casa sa un drumeț rătăcit și noaptea și-ar mânji mâinile în sângele celui ce-i încredințase viața și i-ar lua punga cu bani. Și, apoi, cei ce sunt adunați în fața altarului sunt oameni care au avut o stare înfloritoare. Acum, prigoniți, ei vin să se roage și să asculte un cuvânt de mângâiere. Ar putea el să-i osândească și să le răinească sufletul, când inima fiecăruia e ulcerată de un necaz ? Îi știe pe toți. Le cunoaște viața și amărăciunile din urmă. Și el, a cărui menire este să semene cuvintele dulci ale bunului învățător, să vină să vorbească, în fața altarului, de ură, de pedeapsă ? ! Pe drumul acelorași gânduri, o altă amintire îi luminează hotărârea. În altă parabolă Isus spune: cine mă iubește să-și părăsească părinții, copiii, casa și să mă urmeze !

– Dar eu, păcătosul, cum îl urmez pe Domnul, și cât îl iubesc,

dacă îndemnurile viclene și nelegiuite de astă vară mă turbură, momindu-mă pe calea minciunii și a blasfemii ? Satana a luat chipul copiilor mei, al nevestei mele necăjite, al casei, unicul bun ce mi-a rămas, m-a atras pe marginea prăpastiei păcatului, și e gata copita lui să mă azvârle în întunecimile iadului. La lumina gândurilor trimise de Domnul l-am recunoscut. Pe Domnul îl iubesc, pe el îl voi urma !

Fericirea pe care-a resimțit-o în această clipă era nemăsurată, fiindcă pe drumul stâncos grea îi fusese lupta ca să ajungă la ea !

Preotul auzi pe dascăl cântând: „Și duhului tău ! Aleluia !"

O tresărire de amărăciune, ca o pasăre neagră tăind văzduhul, îi fâlfâi în suflet. Cu gândul la felul în care va predica, uitase să recite rugăciunea dinaintea citirii Evangheliei. Dar Domnul să-i ierte uitarea, căci a luptat și-a biruit Bucuria îi înviorâ trupul. Se pregăti să iasă în fața altarului și să citească Evanghelia. Înălță capul ca omul care a scăpat de un gând chinuitor. Privirea îi alunecă pe deasupra ușilor împărătești, închise, dar care aveau să se deschidă după ce va fi citit și explicat parabola. Rămase cu ochii ațintiți, peste capetele plecate ale credincioșilor, acolo, undeva, lângă ușa bisericii. Acolo intrase un om pe care nu-l cunoștea. Purta o haină ieftină, dar arătoasă, de piele nouă; sub braț, o șapcă. Era încă destul de tânăr. Ținea capul puțin înclinat în față ca să usureze, parcă, privirii iscoditoare să se strecoare printre țărani către altar.

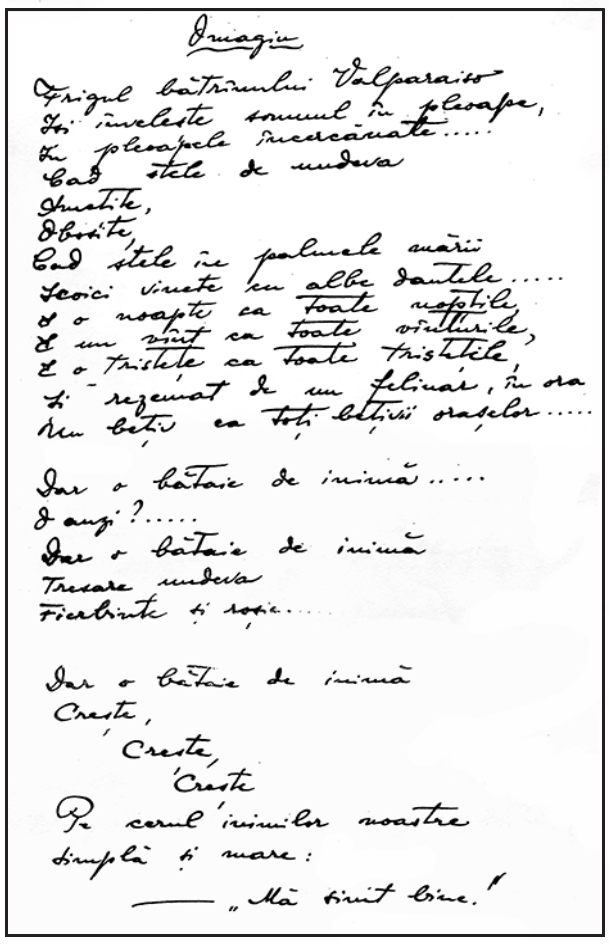
– Cine o fi ? Ce vrea ? Caută pe cineva ? Pe mine ! ?, glăsui o grije surdă, și care revenea, supărătoare, în ultimul timp, ori de câte ori întâlnea un necunoscut. Dar, bine !, acesta acum venise chiar în biserică ? Și cum era îmbrăcat ? Cu siguranță că e trimis să afle ce predic sătenilor ! Mă vor lua și pe mine ca pe Neculae Stancu sau ca pe Marin Negru, și mă vor duce în Dobrogea. Neliniștea creștea în sufletul preotului, și era asemănătoare cu aceea când, copil, era închis în beci sau lăsat noaptea în magazie. Simți fiorul fricii. Gândul o luă pe un drum mai dosit: „Poate că nu vine decât odată, azi". Aș putea azi, numai azi, să vorbesc mai pe ocolite și să osândesc avuția, fără să arăt cu amănunte în ce fel și cât este de vinovată. Altădată, aș reveni și aș lămuri adevărul. Bucuria de adineaori se stinse într-o clipă. Ultima ei licărire fu să amintească preotului că a mai greșit odată în ziua aceasta când nehotărârea, azvârlindu-l în lupta de conștiință din care abia ieșise, îl făcuse să calce datina sfântă, uitând să-și curățească sufletul în rugăciune. Acum golul din suflet îl năucea, și nu simțea decât alunecarea amețitoare în spre prăpastia de care abia scăpase, ca și cum o mână nevăzută i-ar fi dat un brânci nenorocit. Golul acela, care-i apăsa coșul pieptului și-i tăia răsuflarea, se umplu de o groază înspăimântătoare. Era sigur că îl vor lua, îl vor duce în închisori aspre sau la munci năpraznice. Ca preot și țăran, era de două ori expus primejdiei. Nu-și va mai vedea copiii. Va muri pe acolo ! Câți s-au întors din cei plecați ! De câți s-a auzit c-au murit, și în ce chinuri !

Înțepenit, privea la omul care intrase în biserică. Curios, din puzderia de gânduri negre stârnite de spaimă, unul îi deștelenea drum, oprindu-se la chipul fetiței celei mai mici, așa cum o văzuse

(continuare în pag. 11)

(urmare din pagina 10)

ultima oară, de dimineață, când plecase la slujbă. Copila, abia sculată, avea un chip proaspăt și dulce, cum e chipul îngerilor de la picioarele Fecioarei. Cutezătoare și nevinovată, îl privea drept în ochi. Avea în față o cană cu lapte, într-o mână ținea o bucată de pâine din care mușca cu poftă, iar cu cealaltă mână îi trimitea sărutări lovind cu degetuțele el grăsulii și roze gura plină. Sta gata să râdă că nu poate vorbi. Era așa de vie și de dulce în imaginea din mintea tatălui încât avu impresia că e gata să piardă ceva pe care n-are să-l mai regăsească niciodată. Gândul că era în putința lui să nu-și părăsească casa și copiii, și că nimic nu-l

Imagini

Trigul bătrânului Valparaiso
Își înveleste somnul în pleoape,
În pleoapele încercănate.....
Cad stele de mărgea
Amatite,
Albastre,
Cad stele în palmele mării
Scoici vineți cu albe dantele.....
O noapte ca toate nopțile,
Un vânt ca toate vânturile,
O tristețe ca toate tristețile
Și rezemat de un felinar, în ora
Când bețivi ca toți bețivii orașelor.....

Dar o bătaie de inimă.....
Dar?.....
Dar o bătaie de inimă
Tresare undeva
Fierbinte și roșie.....

Dar o bătaie de inimă
Creste,
Creste,
Creste
Pe cerul inimilor noastre
Simplă și mare:
— „Mă simt bine."

îndemna pe calea unei suferințe, pe care nimeni nu i-o cere, îi muie sufletul de duioșie față de ai lui, de milă față de el însuși, și-i umplu ochii de lacrimi.

Privind din nou către omul acela, i se strecură în suflet credința că a venit nu numai pentru a-l iscodi, ci chiar pentru a-l aresta. Preotul stă încă pe gânduri. Dar de undeva, dintr-un colț al sufletului, dând din coate și alergând, își face loc un gând hotărâtor. Strigă de departe, de teama ca preotul să nu apuce să vorbească:

– „Ei, ei, dar sfântul Petru ? Piatra din coif, piatra pe care Domnul a clădit ! Era în fața sinedriului, și o servitoare a zis: mi se pare că și acest om era cu Isus. Și el e nazaritean." – „Nu, nu eram cu El, zise Petru. Și atunci cocoșul a cântat !".

„Pentru mine n-a cântat încă cocoșul", gândi Preotul.

Și, pentru a doua oară, luă o hotărâre. Hotărârea aceasta era mângâietoare pentru interesele Iui, dar îi sângera cugetul cu ghimpii căinței. O nefericire cum n-a simțit vreodată, și câte necazuri a avut în ultima vreme ! – îi amorțește și gândul și trupul !

Și cum se întâmplă de obicei atunci când o nefericire urmează după starea de fericită încântare pe care ți-o dă cugetul curat, nefericirea de acum a preotului era așa de veninoasă că i se părea că o să-l omoare cu otrava ei.

Preotul, întunecat la față, ridică în sus mâinile, purtând Evanghelia, și răspunzând cuvintelor dascălului: „Slavă Ție, Doamne, Slavă Ție", zise cu o voce în care stăpânirea tremurului ștergea mlădierele mângâioase:

„Din Sfânta Evanghelie de la Luca, cetire. Să luăm aminte" !

Preotul înainta încet, după ritual, până-n fața altarului.

Era un om uscățiv și de statură mijlocie. Așa, cum pășea, cu mâinile ridicate, purtând în închinăciune Sfânta Evanghelie, ar fi trebuit să pară mai înalt. Dar, lucru ciudat, azi părea oamenilor mai mărunt, și așa de aspru la față, că de la figura lui toți îndreptară ochii în jos, căutând să găsească cu gândul cauza unei nefericiri pe care-o simțeau că plutește în biserica în care ei veneau, lăsând afară necazurile, să se bucure de cuvintele ce aveau să audă.

Preotul simțea Cartea Sfântă mai grea ca altădată: ceva îi tăia puterile. Răsufla ca după un drum greu și-și aruncă, în fugă, ochii către dascăl, așteptând parcă o încurajare din partea aceluia. Ochii i se opriră asupra sfeșnicului cel mare, de lângă iconostas. Lumânarea groasă, din mijloc, se încovoiase și se înclinase atât că fumega și lăsa să cadă picuri mari de ceară în afara discului cu nisip în care se înfigeau lumânările dimprejur. Cugetul lui, care-ar fi trebuit să se concentreze pentru a-și găsi vorbele prin care, în predică, să schimonosească învățătura lui Isus, urmărea cu o curioasă luciditate toate amănuntele nelalocul lor, în legătura cu Marele Sfeșnic.

Lumânarea fumega și lăsa picuri ! De aceea are el un nod în gât: îl înecă fumul de la fitilul lumânării, căzut și încrețit într-un scrum negru. Scrumul s-a lipit de cilindrul lumânării, se mărește din ce în ce mai mult și fumegă mai tare. Dar de ce s-a îndoit lumânarea ? I se pare că în biserică e frig. Chiar voia să se înțeleagă cu dascălul să taie un salcâm – că sunt obraznici și cresc repede – și să facă mai cald. Lui i s-au răcit mâinile și picioarele: poate că e bolnav. Lumânarea încovoiată arată că nu-i frig în biserică. Și picăturile, care cad una câte una, cu o iregularitate care-i fură atenția, sunt obositoare. Poate de aceea întârzie cu cititul ! Simte că e ceva nelalocul lui în biserică ! Și când a mai căutat el cu privirea pe dascăl înainte de citirea parabolei ? Asta e ! Lumânarea care fumegă și picăturile care cad din ce în ce mai mari și se aud mai tare !

Cugetul își roti luminile de la lumânare, așa cum se întorc filele unei cărți răvășite de o mână vicleană. Gândul că, după Evanghelie, va vorbi mincinos îi sfredeli sufletul ca un fier înroșit, pecetluind cu semnul infamiei pe un vinovat.

Deschise cartea încet, cu obișnuitul gest hieratic și, cu o voce rece și cât putu mai sigură, începu să citească:

„Tocmai când era gata să pornească la drum...", termină primul verset, coborând vocea, prelungind cântarea și învăluindu-l în tristețea sfâșietoare a unui suflet care a alunecat din paradis, rostogolindu-se în hăurile negre din jurul iadului.

Căci versetul sfârșea:

„Ce să fac, bunule învățător, ca să moștenesc viața veșnică ?". Părea că aceste cuvinte i se adresează chiar lui; era așa de alunecos drumul pe care se hotărâse să apuce ! În răgazul acestei clipe, dintre primul verset și al doilea, ridică ochii și privi în biserică. Oamenii stăteau în genunchi, încovoiați de spate; unii loveau aproape pământul cu fruntea ! Marin Negru abia se întorsese din închisoare. Era slab, așa de slab, că maică-sa, când a venit la preot să-i vestească că fiu-său s-a întors din închisoare, spunea că, la început, când I-a văzut, i-a sărit inima de spaimă, de n-a putut să se mai bucure. Crezuse, biata, c-a văzut moartea în sat: „doar secera-i lipsea" !

Și Neculai Stancu, sărmanul ! Om cu stare și cumsecade. Da, ce necazuri pe capul lui: un băiat mort pe front, și curând altui închis, cei mic pe care-l ținea pe lângă casă ! Venise unul de la percepție să-i ia cota, și nu și nu, c-a ascuns ceva. Băiatul s-a luat la ceartă, s-a înfuriat și s-a repezit în omul autorității cu un vătrai, batjocorindu-I c-o să-l frigă ca pe „dracu", c-o să facă foc mare în mijlocul curții – de-ar fi să-și taie toți pomii – și-o să cheme tot satul să-l vadă pârjolind pe blestematul, pe hoțul...

Ce a urmat, a rupt inima bătrânului; agentul s-a ales c-o lovitură în spate, iar băiatul stă condamnat la douăzeci de ani...

Și Maria Iancu, în genunchi, chiar în mijlocul bisericii, și-a pus copilul, mic, în scutece, jos, lângă genunchi, iar ea se roagă, de parc-ar fi singură într-o pădure. Ochii i stau îndreptat către golul turlei celei mari, trece dincolo de e ! șl, cu suferința și curățenia nevinovatului, se înalță până la picioarele bunului Dumnezeu. Tată-său închis, iar mamă-sa moartă de griji și inimă rea; Neagu, bărbatul el, abia cununată cu el, a fost luat și el fără să știe de ce, și dus, cine știe unde ? ! Dintr-o dată, privind oamenii îngenuncheați, cugetul preotului îi fu străbătut de aceste gânduri.

Pe acești oameni, de a căror soartă nenorocită ar trebui să se înduioșeze și să-i fie milă – cum, cu o clipă mai înainte, îi fusese milă de ai lui și de el însuși, pe aceștia îl va dojeni, deci ? că sunt bogați, cu cele câteva pogoane de pământ, și să tălmăcească cu viclenie Evanghelia; să mintă, să înșele, să-și calce jurământul de preot, și, mai presus de orice, să nu-și iubească aproapele ? !

Glasul preotului continuă:

„Dar Isus s-a uitat țintă la tânărul bogat, care îi cerea viața veșnică, l-a iubit și i-a zis..."; iar gândul îl frământa: „deci el, preotul, citește că Isus a Iubit pe tânăr, deși știa că e bogat, iar el, păcătosul, să osândească pe acești oameni nenorociți ? El știe că Isus doar s-a întristat fiindcă tânărul nu s-a îndurat să renunțe de bună voie la avere. E adevărat că a spus; „mai ușor va trece o funie prim urechile acului decât un bogat în împărăția cerului", dar aceeași parabolă se încheie cu versetul: „la Dumnezeu totul e cu putință"; și, dacă averea nu pune stăpânire pe inima omului, ea nu-i pricină de vinovăție și de păcat. Isus a venit pentru adevăr, și-l preamărește și la bogatul nelacom, ca și la săracul neinvidios. „La Dumnezeu totul e cu putință, și Isus a venit pentru adevăr." Cuvintele lovesc în cuget ca creanga unui pom înflorit, la adierea unui vânt curat, în geamul închis al unei camere mucegăite. Și geamul s-a deschis !

Căința, adormită în umezeala încăperii, s-a trezit la chemarea crengii înflorite !

Preotul ridică ochii și, printre credincioșii care se ridicau în picioare, vede și pe omul cu haina de piele. Uitase de el cât timp citise. I se părea că l-a întâlnit de mult, și într-o supărare mare !

Omul șade ca și la început, cu capul înclinat. Și baba Tudora, care vinde lumânări, s-a retras cu scaunul mai în umbra din colț. L-o fi poftit, cum e obiceiul ei, să aprindă lumânări la toți sfinții, și una pentru morți ! S-o fi supărat dar, lasă, să știe și el cum e într-o biserică !

Acum va începe să predice. Închide cartea și privește cu un zâmbet liniștit icoana de pe scoarță: Isus pe cruce ! Îl știe și în altă parte a bisericii: este pe un perete întreg. Este pe peretele de lângă fereastra lungă și subțire din stânga preotului. Fereastra aceasta este în intrândul pe care-l face brațul marii cruci, temelia clădirii bisericii. Un soare plăpând își trimite lumina cernită prin pâcla iernoasă de ianuarie; intră sfioasă și amestecată cu fumul de tămâie, cu firicelele de praf, învăluie ca într-o dantelă fină icoana de pe peretele de lângă fereastră. Ochii preotului se opresc pe icoană. Este un Isus pe Cruce, care în acea clipa i se pare preotului nemăsurat de mare, el care-și ridicase privirea de pe mica icoană a Evangheliei. O mână stângace de pictor sau zugrav de biserică de sat a desemnat chipul și l-a colorat. Artistul, zugrav sau pictor, a avut o inimă caldă și o credință curată. A simțit dumerea dumnezeiescului crucificat, și i-a închinat capul doborât de suferință, i-a strâns buzele arse de sete și i-a stins privirea îndurerată de trista priveliște a cruzimii oamenilor. Prin dantela aceea de lumină, de fum, de pulbere, preotul privește, ca fascinat, chipul lui Hristos. Cunoștea bine acel chip, dar azi frumusețea sublimă a chipului chinuit de o nobilă suferință îl țintuiește ! Toate gândurile, toate sentimentele lui se anină de acea figură. Niciodată nu i s-a părut așa vie. Ochii erau stinși, acum strălucesc de o privire adâncă. Pe o rază de soare îi lasă să strecoare, până-n inima preotului, o lumină dulce, un zâmbet bun, care par a-i spune: „Nu te teme, vorbește". „Ce ?", întreabă gândul cutremurat al preotului. Dar privirea se stinge și ochii omului se lasă în jos, se opresc pe picioarele cu tălpile bătute în piroane de fier. Sângele este roșu și picură, da, picură. Aude bine, picătură cu picătură, cum cad, cu o regularitate înspăimântătoare.

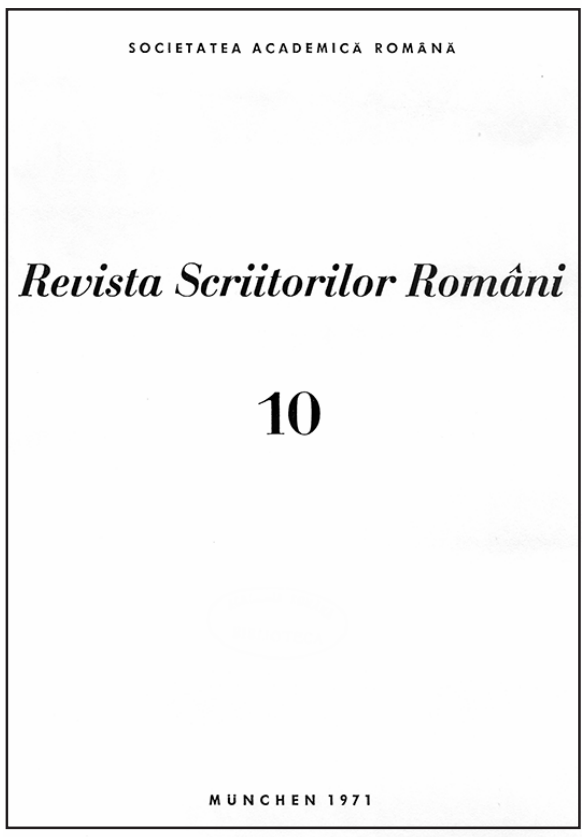
În sufletul preotului se succedează un zâmbet, o lumină, un zgomot de picături, apoi ochii lui cuprinseră dintr-o privire trupul crucificat pe crucea de pe zid. Soarele intrase într-un nor de ceață, lumina se stinsese și capul lui Hrist atârna pe piept, greu și trist. Un gând îi lumină cuvintele: „Domnul a trimis pe Fiul Său să sufere pentru voi...", cuvinte care-i aprinseră, mai puternic, căința.

Căința îi biciuia cu usturimi de foc cugetul pentru momentul de slăbiciune de acum câteva clipe. Rușinea de hotărârea lui de a părăsi pe Domnul pentru a se feri de necazuri îi înfierbânta obrajii cu un val de sânge.

De la hotărârea aceea nenorocită și până la faptul care l-ar fi înfierat cu semnul josniciei n-a fost decât un pas.

În răstimpul acestui pas, Domnul I-a mântuit.

El, ca servitor al Domnului, care și-a trimis Fiul pe drumul Golgotei, va merge pe același drum, dacă Domnul va voi așa. Domnul a zis: „Tu lasă-ți casa, copiii și părinții și, dacă mă iubești, vei moșteni viața veșnică !".

O bucurie liniștită îi cuprinse cugetul: nu va auzi cântatul cocoșului !

Preotul își îndreptă ochii către fundul bisericii.

Omul acela străin era tot acolo. Se retrăsese mai într-o parte și nu mai arăta așa de sigur. Preotul îi zâmbi ca să-l încurajeze, nici el nu știa bine la ce...

Oamenii se înseninară și se pregătiră să-i asculte cuvintele. Stânjenirea pe care-o resimțiseră la venirea preotului se risipise. O bucurie tainică îi unea pe toți.

Preotul începu, mângâietor și bun: „Frați creștini...

Credincioșilor li se strecura fericirea că Isus îi iubește, că nu-i părăsește și că, dacă le încearcă, câteodată, inima, suferința își are rodul ei.

Preotul se întoarse în altar; puse Cartea pe Masa Sfântă, se închină și o sărută. Se întoarse să continue slujba, dar, la una din ușile laterale ale Catapetesmei, sta omul acela străin. I se părea, acum, în lumina care, prin ferestrele turlei celei mari, umplea biserica, că vede pe fața muncită și slabă o bunătate sfioasă și o cuviință omenoasă. Îi zâmbi binevoitor, se îndreptă către ei și așteptă.

– „Să mă iertați, părinte, zice omul, că vă supăr tocmai aici, dar sunt grăbit și am o vorbă cu sfinția ta. Sunt grăbit tare, părinte, că trebuie să prind autobuzul care tocmai o să treacă pe șosea și vreau să ajung la București, unde, vai de noi !, timpul se măsoară cu minutele. Părinte, am un copil de botezat, și ne-ai face un mare bine dacă te-ai învoi să vii la noi acasă, adică la socrii mei, la părinții neveste-mi, că sunt de aci, îi cunoști sfințenia ta. Sunt din Vizurești, din cătun. Nu-l putem boteza la București, părinte, că ne ia la ochi vreunul, și duce vorba la fabrică, unde lucrez. Ce să fac, părinte, timpuri grele ! Și nici aici, în biserică, nu îndrăznim să-l aducem, că îndată se aude, și dacă se află la fabrică... Dar copilul e plăpând și bolnăvicios, și maică-sa zice că numai Dumnezeu poate să-l întărească, și trebuie creștinat, sărăcuțul ! Și socrii mei și eu, gândim la fel, și d-aia te rugăm, părinte, să ne înțelegi și să vii...

După câtva timp de vorbit cu străinul, preotul se întoarse în altar. Rușinea că era gata să greșească din slăbiciune și ispită se luptă încă, în sufletul lui, cu bucuria de a se fi biruit. În cele din urmă, bucuria rămase stăpână pe el. Preotul își lipi fruntea de Evanghelie și șopti: „Mulțumescu-ți Ție, Isuse Hristoase, că te-ai îndurat și m-ai izbăvit, și nu m-ai lăsat să cad în păcat."

VIORICA STAVILĂ

---

[1] 1. În biblioteca eseistului, diplomatului și cărturarului George Apostoiu se află următoarele autografe ale lui George Iarin: *Domnului G. Apostoiu, cu dragoste, cu tristețe, cu nostalgie.* [*Elegii pentru pământ, George Iarin, 17 iulie 1977*], *Lui George Apostoiu și doamnei sale, aceste scrisori de melancolie, G. Iarin, 22 aprilie 1981.* [*Scrisori din Andromeda, 1981*], *Familiei Apostoiu, cu aceeași afecțiune, acest „ziar" cu știri banale de pe planeta Melancoliei, G. Iarin, 23 iulie 1983.* [*Ziar de seară, 1983*], *Lui George Apostoiu, prieten pierdut prin zăvoaiele Argeșului, cu aceeași dragoste frățească, G. Iarin, decembrie 1986.* [*Ținuturile mentei, 1986*] și în fine, *Domnului George Apostoiu, doamnei sale, câteva frunze de argint din visteria unui rege fără țară, G. Iarin, aprilie 1992.* [*Regele valsului*, 1992].

[2] Viorica Stavilă, *Constantin Brâncuși*, în *Jurnalul literar*, nr. 11-16 iunie-august, nr. 17-20 septembrie-octombrie și nr. 21-24 noiembrie 2001.

[3] Viorica Stavilă, *Părintele Lucaci*, în *Revista Scriitorilor Români*, nr. 10, 1971, p. 96-109 (München).

Ioana-Ruxandra Fruntelată

ETNO-LOG

Folclorul și „cultura participării”

În vocabularul internațional al politicilor culturale declarat democratice, „cultura participării” sau „participarea la cultură” sunt sintagme frecvente, utilizate pentru a arăta interesul care se acordă în prezent activităților creative și artistice accesibile unui număr cât mai mare de „utilizatori”, a căror organizare și derulare cu succes generează valoare socială și economică.

Fie că pornește de la instituții, organizații, asociații sau comunități de diverse tipuri, „cultura participării” implică, de multe ori, o raportare la folclor (sau „patrimoniu cultural imaterial”), mizând pe tradițiile moștenite, în care oamenii se recunosc și se oglindesc. Din păcate, însă, puțin cunoscut și înțeles de autorii proiectelor ce mizează pe cultura participării, „folclorul” apare cel mai adesea în acestea ca un fel de „ingredient” printre altele sau ca un clișeu sentimental într-o retorică a nostalgiei identitare, devenind, în ambele cazuri, o formă fără fond ce nu mai păstrează aproape nimic din bogăția întregului.

Prin șlefuirea lor neîntreruptă, de-a lungul unor milenii de existență în coordonate naturale stabile, civilizațiile țărănești, constituie sisteme complete și perfect funcționale, pe durate lungi, care reglează desfășurarea existenței umane: folclorul oferă soluții de adaptare la toate problemele fundamentale pe care le întâmpină omul, de la scara cosmică la cea personală individuală, și metabolizează, atât cât îi îngăduie „organicitatea” sa esențială, marile crize ale istoriei și societății. După cum afirmă specialiștii (*v.* de exemplu, în bibliografia românească, Nicolae Constantinescu, *Folclorul: cum poate fi înțeles. Studii și articole de etnologie românească: 1968-2008*, Editura Universității din București, 2011; *Sistemul culturii populare românești.* I. *Școli. Analize-Sinteze. Instrumente de lucru,* Coordonatori: Sabina Ispas, Nicoleta Coatu. II. *Taxonomie*, Autor: Ion Ghinoiu, Seria *Civilizația românească*, vol. 23, coordonator: Victor Spinei, Editura Academiei Române, București, 2019), culturile populare tradiționale/ de tip folcloric nu sunt sisteme de reguli rigide, ci au capacitatea de a asimila și procesa inovația, transformându-se odată cu societatea, dar păstrându-și „comorile din adâncuri” în special prin mecanismele rituale și prin practicile de utilizare a spațiului și resurselor, dar și prin formele moștenite de creație verbală, muzicală și coregrafică a căror variabilitate este reductibilă la tipuri ce transmit o cunoaștere esențială despre creativitatea din mediile oralității.

În condițiile culturii digitale, informația se acumulează, circulă foarte rapid, dar nu mai știm nici de unde vine, nici cât este de corectă, nici cum poate fi încadrată. Informația despre culturile folclorice nu face excepție. Căutând mostre de folclor pe Internet, ne confruntăm cu amestecuri haotice, din care putem extrage date disparate, termeni exotici și mici „oferte” cu aparență locală, tradiții cosmetizate folosite în scop economic și inerent politic pentru a stimula și uniformiza așteptările și reacțiile potențialilor „consumatori” de cultură. De exemplu, o căutare a combinației „autenticitate folclor 2024" cu motorul Google oferă, pe data de 16 iulie, 2024, 97.800 de rezultate în 0,27 s. Totul poate fi prezentat drept „autentic”: un festival, un spectacol de televiziune, un concurs, noul album al unui interpret de muzică populară, un produs etc.

Din punct de vedere etnologic, autenticitatea se poate referi fie la vechimea unui element cultural, fie la funcționalitatea/viabilitatea acestuia într-o comunitate reală din prezent (*v.* Nicolae Constantinescu, „Autenticitate”, în „Analele Universității din București”, *Limba și literatura română*, anul XXX, nr. 4/1981, p.141-145, republicat în *Folclorul: cum poate fi înțeles..., op. cit.*, p. 149-153.). În zilele noastre, „folclorul autentic” se revendică, în general, de la o presupusă vechime validată

Trei „Sânziene” reprezentând, pe Internet, „folclorul autentic românesc”. Sursa: domeniul public

instituțional (muzeal) și/sau științific (prin menționarea în lucrări de specialitate), vechime care conferă „specificitate”, chiar „unicitate”, în unele cazuri. „Folclorul autentic” face parte din jargonul divertismentului „de calitate” oferit publicului vizat de participarea la cultură.

și italieni specializați în management cultural trece în revistă bibliografia domeniului și ajunge la concluzia că „guvernanța” patrimoniului (înțelegând prin „guvernanță” activitatea colaborativă între entitățile asociate guvernelor și societate, în scop de a pune în valoare un anumit patrimoniu) este fie dominată de instituțiile oficiale (vizând impunerea unei ideologii), fie de „corporații” (orientate spre profit economic), fie de necesitatea oferirii unor „servicii” (precum cele turistice), fie de motivații co-creative (în care am putea încadra nevoia de exprimare în comunitate a oamenilor din orice loc și epocă) (Sakarias Sokka, Francesco Badia, Anita Kangas, Fabio Donato, „Governance of cultural heritage: towards participatory approaches”, în „European Journal of Cultural Management & Policy”, Vol. 11, Issue 1, 2021, p. 4-19).

O problemă acută a politicilor culturale de orice tip este lipsa de apetență a publicului vizat pentru participarea la „guvernanța” patrimoniului. Astfel, oricât de „interesante” ar fi proiectele propuse spre finanțare la diverse entități „deținătoare de miză” (*stakeholders*), efectul lor asupra societății pare, mai degrabă, moderat, cu toate că accesul este gratuit. Ne referim, din proprie experiență, mai ales la activitățile care au o componentă educativă și de patrimonializare, excluzând activitățile artistice din sfera divertismentului și festivalurile puternic mediatizate și organizate, în general, după modelele internaționale ale unor afaceri de succes.

În pofida dificultăților de a transforma cultura într-o activitate profitabilă, nu putem nega dimensiunea antropologică a vieții culturale comunitare: dacă oamenii s-ar fi putut lipsi de „imaterialul” din viața lor, probabil că s-ar fi renunțat la patrimoniu, pentru că întreținerea și promovarea lui nu sunt rentabile financiar și logistic.

Pentru a ieși din vagul termenului „cultură”, înțelegem că oamenii au în continuare nevoie de sărbători și au nevoie unii de alții pentru a se bucura de ele, pur și simplu pentru că sunt oameni. O ilustrare a acestei afirmații se poate afla consultând cercetările dedicate sărbătorilor „inventate” de regimurile comuniste, declarat atee, despre care scrie, de pildă, Jean Cuisenier în vol. *Tradiția populară* (Paris, 1995, traducere în românește de Eleonora Sava, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005). Răspunzând acestei „comenzi sociale”, în noua cultură „suprafolclorică”, a patrimoniului mondial privit ca un „construct” și o „alegere” a „actorilor” ce dețin o miză în exploatarea lui, se dezvoltă „cultura participării” și se formează diverse „grupuri”, „comunități” și „organizații” în care oamenii își pot exprima și mai ales, sărbători, în mod opțional și democratic, „identitățile” complexe.

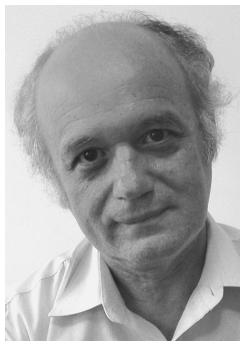
Ilustrație a conceptului de „participare la cultură” pe site-ul oficial al Comisiei Europene. Sursa: https://culture.ec.europa.eu/cultural-heritage/eu-policy-for-cultural-heritage/participatory-governance

„Cultura participării” apare inițial în cadrul politicilor culturale europene, ce încurajează și dirijează participarea cât mai largă a cetățenilor la cultură, promovând anumite activități din acest domeniu, creând modele de comportament și încurajându-i pe cei care acționează în sensul respectivelor modele (Jancovich, L. and Stevenson, D. (2019), „The ‘problem’ of participation in cultural policy”. În: Eriksson, B., Stage, C. and Valtysson, B. (eds.), *Cultures of Participation: Arts, Digital Media and Cultural Institutions*, Routledge Research in Cultural and Media Studies, Routledge, Abingdon, U.K., p. 167-184). Mecanismul este preluat, la nivelul unei structuri suprastatale, de UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Într-un studiu din anul 2021, o echipă de cercetători finlandezi

Eșecul parțial sau total al activităților de participare la cultură nu poate fi pus în totalitate pe seama paradigmei postmoderne, a omului pasiv, asaltat de stimuli și antrenat să dorească acumulări cantitative și experiențe pe care le poate tranzacționa în rețelele de imagini din universul digital. O cauză mai importantă a participării noastre „complezente”, „plictisite” sau de-a dreptul „apatice” la actul cultural este lipsa de relevanță a ceea ce ni se propune. Dacă nu știm cine suntem, de unde venim și care sunt valorile noastre, cum putem umple golul de sens ce pare a dizolva comunitățile contemporane ? În lipsa cunoașterii și a educației sistematice, acțiunea culturală este doar o tristă „distracție”.

Expoziții

Emil Păunescu

Cu ocazia aniversării a 70 de ani de la inaugurarea podului ce leagă peste Dunăre orașele Giurgiu și Ruse, sub egida Asociației Euroregiunea „Danubius” și prin colaborarea muzeelor de istorie de e cele două maluri, a fost vernisată o dublă expoziție stradală. Varianta în limba bulgară a fost inaugurată la 19 iunie a.c., iar cea în limba română a doua zi, de fiecare dată în prezența oficialităților locale. Curatorul expoziției a fost muzeograful giurgiuvean Florentin Breazu, care are meritul de a fi desțelenit cercetarea unui subiect neabordat până acum cum s-ar fi cuvenit în istoriografia noastră, din cauza secretomaniei vechiului regim în privința unui obiectiv strategic, dar și a prejudecăților postdecembriste în legătură cu colaborarea din cadrul fostului C.A.E.R.

La 27 iunie 2024, în sala de expoziții temporare a Muzeului județean „Teohari Antonescu” a fost vernisată expoziția personală de grafică a tânărului Ion Fușcel, restaurator la Muzeul municipal din Câmpulung Muscel. Talentatul desenator și-a intitulat selecția celor peste 50 de portrete ale unor femei, bărbați și copii în formularea deschisă „Doar oameni…”. În lipsa unui specialist propriu din zona artelor plastice deschiderea expoziției a fost văduvită de o critică pe măsura valorii indubitabile a lucrărilor și a readus în actualitate o problemă de fond a Muzeului giurgiuvean, cea a reducerii necontrolate a personalului de specialitate, coroborată cu întreruperea relațiilor precedente cu instituții și personalități din Capitală și din țară, ce suplineau în trecut insuficiența lui.

Expoziția Fuscel

În ultima vreme, sectorul expozițiilor temporare ale Muzeului județean, atât din motive obiective (ce țin de condițiile depozitării patrimoniului propriu), cât și subiective (disensiuni manageriale și nu numai !) se află într-o evidentă criză organizatorică. De altfel, în momentul redactării acestor rânduri, trei dintre sălile Muzeului sunt blocate de o expoziție străină de grafică impresionistă (peste 40 de piese pretins „originale” ale unor maeștri ai curentului francez) expoziție al cărei vernisaj este amânat *sine die*, în condiții obscure.

Evenimente științifice naționale

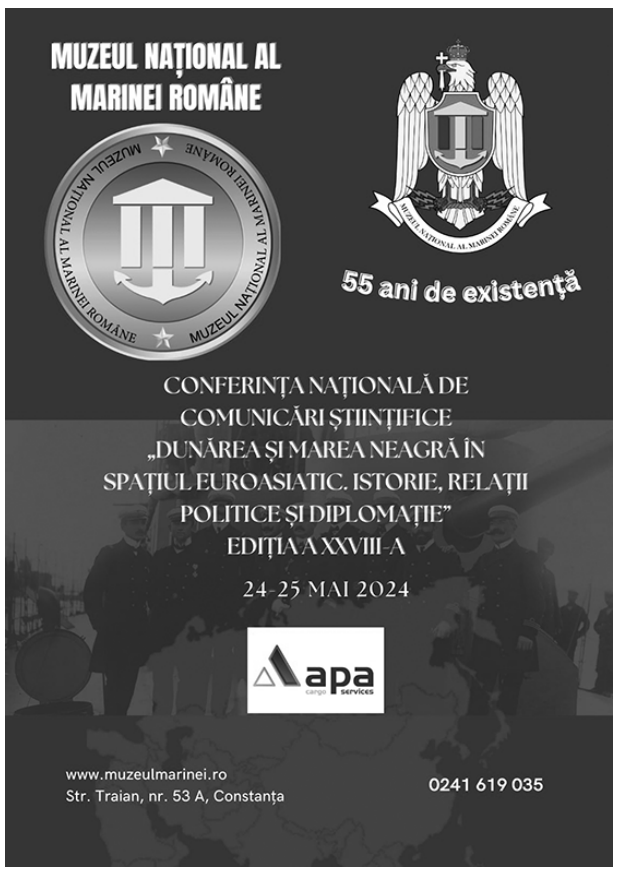
Gelu BRÎNCOVEANU

Reprezentanți ai Muzeului județean „Teohari Antonescu” au participat la Conferința națională de comunicări științifice „Dunărea și Marea Neagră în spațiul euroasiatic. Istorie, relații politice și diplomație”, organizată de Muzeul Național al Marinei Române (MNMR), la sediul său central din Constanța, în perioada 24-25 mai 2024.

Afiș CIOR

Comunicările muzeografilor din Giurgiu (specialiști în istorie și istorie memorială) au vizat teme inedite, de importanță națională (*Cooperarea militară româno-rusă pe frontul din Dobrogea, 1916*; *Despre navigația fluvială română în ajunul Marelui Război*) și regională (*Din povestea cooperării muzeelor dunărene*). Rezultate ale unor documentări personale, comunicările au fost prezentate în prima zi a conferinței, în cadrul secțiunilor „Istoria marinei” și „Istorie”. Ele s-au alăturat celor peste 50 de lucrări ale unor colegi din instituții patrimoniale, de cercetare și de învățământ, care își desfășoară activitatea în principalele regiuni istorice ale țării. Bine primite și dezbătute de participanți, textele lucrărilor vor fi tipărite într-un volum, pe care instituția organizatoare intenționează să îl editeze în viitorul apropiat. Până atunci amintim despre existența unui tom colectiv, realizat de MNMR în acest an la editura proprie,

Afiș Conferința 2024 ‚Muzeul Marinei

intitulat *Cartea de Aur a eroilor Forțelor Navale ale României*, al cărui semnal editorial a fost prezentat de dr. Andreea Atanasiu-Croitoru în deschiderea conferinței.

A doua zi a evenimentului a fost destinată unor vizite documentare. Participanții au vizionat expoziția permanentă a MNMR, însoțiți de comandor dr. Marius-Laurențiu Rohart, directorul instituției, secondat de personal cu atribuții științifice în cadrul Muzeului. Câteva dintre artefactele etalate prezintă interes deosebit și pentru istoria orașului Giurgiu. Este vorba despre o pânză originală bine conservată a navei „Marița” (vas construit la Giurgiu în anul 1834) și despre o machetă a acestei ambarcațiuni, realizată artistic cu mare precizie. Am remarcat, de asemenea, un splendid portret în ulei al viceamiralului Ioan Bălănescu, operă a pictorului Dimitrie Știubei. Vizitarea stațiunii de practică marinărească Palazu a încheiat programul zilei și al manifestării. Aflată la cea de-a XXVIII-a ediție, Conferința a cuprins și un moment omagial, datorat împlinirii a 55 de ani de la înființarea Muzeului Național al Marinei Române, eveniment care a fost sărbătorit în cadru oficial festiv.

Aspect de la lucrările Conferinței MNMR

La Cluj-Napoca, în zilele de 20-21 iunie, a avut loc a XXX-a ediție a sesiunii Comisiei de Istorie a Orașelor din România, organism științific pendinte de Academia Română. Muzeograful Emil Păunescu, membru fondator al C.I.O.R. (în parteneriat cu viceprimarul Ionel Muscalu) a prezentat comunicarea *Factorii ce au condus la fluctuații în dezvoltarea unor orașe românești din epoca modernă și contemporană*, particularizând-o pentru reședința județului nostru. În programul manifestării a figurat și lucrarea soților George și Cireșica Croitoru despre *Construcții reprezentative din perioada de început a modernizării edilitare a orașului Giurgiu*.

Spre sfârșitul lunii august, municipiul Suceava găzduiește a IV-a ediție a Congresului Național al Istoricilor Români. În program au fost acceptate și trei comunicări ale istoricilor giurgiuveni Emil Păunescu și dr. Ion Bălan. Aceștia vor aborda împreună tema *1944. Vlașca sub bombe*, iar separat *Emanciparea femeilor dintr-un oraș de provincie*, respectiv *Biserica Ortodoxă la Giurgiu în anii regimului comunist*. La întoarcere ei ne-au promis un interviu cu impresiile culese de la importantul eveniment al istoriografiei naționale.

Cinci evenimente cu relevanță internațională aflate în linia de miră a ocultei globaliste

Gl. BG.(rtr)
Gheorghe Dragomir
Președintele Centrului de Etică și Strategii

• Trilaterala de la Seul (26-27 mai 2024): Coreea de Sud, Japonia, China
• Reuniunea Clubului Bilderberg (Madrid, 30.05 – 2.06.2024)
• Lucrările G-7 (Italia, 13-15 iunie 2024)
• Conferința pentru pace în Ucraina (Elveția, 15-16 iunie 2024)
• Alegerile europarlamentare (8-9 iunie 2024)

Ca orice persoană care dorește să fie bine informată din surse publice, îmi pun întrebări referitoare la trecerea sub tăcere a acestor evenimente de către televiziuni și presa din România. Să fie oare la mijloc politica editorială a adevăraților patroni care din umbră manipulează și filtrează știrile înainte de a fi livrate cetățeanului român, care se simte astfel păcălit și marginalizat ? Drept urmare, ne propunem să oferim cititorilor date și informații din surse bine documentate despre aceste evenimente care influențează evoluțiile viitoare ale Europei și implicit ale țării noastre, aflată și ea în turbionul frământărilor și reașezărilor geopolitice, geoeconomice și geostrategice la nivel planetar.

Dar, să analizăm pe rând fiecare eveniment.

Trilaterala de la Seul (26-27 mai 2024): Coreea de Sud, Japonia, China

În perioada 26-27 mai a avut loc la Seul noua reuniune a Trilateralei (creată în 2008) Coreea de Sud – Japonia – China, cu participarea noului președinte sud-coreean, Jung Yeon-Je, a premierului nipon Fumio Kishida și a premierului chinez Li Qiang, având drept obiectiv: „depășirea divergentelor lor profunde, în principal geopolitice, pentru a relansa cooperarea în domeniile consensuale".

La încheierea lucrărilor reuniunii la nivel înalt, cei trei oameni de stat au semnat un comunicat care exprimă: „voința de a coopera strâns pentru pacea și prosperitatea regiunii și lansarea a șase inițiative de proiecte în domeniile: comerț, gestionarea catastrofelor, cultură, dezvoltare durabilă și sănătate".

Președintele coreean a ținut să precizeze că: „la baza cooperării între cele trei state este înțelegerea și încrederea mutuală", iar despre această reuniune a concluzionat că „este o ocazie importantă pentru a consolida și revitaliza procesele între cele trei țări".

Premierul chinez a făcut apel la „ieșirea din suspiciunile și neîncrederea alimentate cu abilitate de către SUA".

Dosarele Coreea de Nord, situația din Orientul Mijlociu și Ucraina au făcut obiectul unor analize, cei trei oficiali convenind ca periodic să facă schimb de informații și să-și armonizeze pozițiile.

Un subiect sensibil l-a constituit „denuclearizarea peninsulei coreene și pacea în regiune" în condițiile în care Coreea de Nord anunța lansarea cu succes a unui satelit spion militar și intenția de a construi un gard de protecție pe fâșia de separare de sud.

Premierul nipon a subliniat necesitatea unor demersuri politico-diplomatice pentru „denuclearizarea Coreea de Nord și stabilitatea peninsulei coreene, care este în interesul celor trei țări", iar premierul chinez a solicitat părților implicate „să dea dovadă de reținere și să evite ca situația să se complice și mai mult".

În continuare, Li Qiang a ținut să sublinieze că: „În calitate de membru permanent al Consiliului de Securitate ONU, China a condamnat testele nucleare ale Coreea de Nord și a susținut sancțiunile vizând frânarea dezvoltării arsenalului nuclear, militar." Dar, pe un alt plan, China acuză „manevrele militare americane comune cu Coreea de Sud, care ar fi la originea escaladării tensiunilor în regiune". (La data scrierii acestui material, Pentagonul anunța deplasarea în zonă a unor nave de război pentru efectuarea de manevre militare comune cu Coreea de Sud.)

În concluzie, cei trei înalți demnitari au convenit: „să încurajeze încheierea unui acord de liber-schimb tripartit, sens în care se intenționează urgentarea negocierilor. Cele trei state au convenit să creeze un mediu transparent și previzibil pentru comerț și să stabilească un lanț de aprovizionare sigur."

În ciuda relațiilor extrem de strânse între SUA, Japonia și Coreea de Sud, unde americanii au instalate baze militare permanente pentru a asigura acoperirea de securitate a zonei în fața expansiunii Chinei, iată că, la 27 mai 2024, ingerințele exterioare ale Washingtonului, care au fost obstacole în realizarea acestei reuniuni la nivel înalt, au fost depășite, cele trei state reușind relansarea proiectelor de cooperare economică și comercială, ținându-se seama că cele trei economii sunt complementare și interdependente.

Elementul de noutate al acestei reuniuni l-a constituit instituirea unui sistem de coordonare diplomatică, schimb de informații, schimburi interpersonale, răspuns comun la schimbările climatice și conectivitate logistică.

Premierul chinez a făcut apel la Seul și Tokyo ca să „nu transforme problemele economice și comerciale în jocuri politice sau în chestiuni de securitate și a respins protecționismul, cât și decuplarea sau ruptura lanțurilor de aprovizionare".

Întrebarea care se pune în mod firesc se referă la viitorul relațiilor SUA cu Japonia și Coreea de Sud în condițiile în care la 18 august 2023, la Camp David, președintele coreean și premierul nipon s-au întâlnit cu președintele Biden având drept obiectiv: „afișarea unui front comun, cât mai unit posibil, pentru a contracara ambițiile militare chineze și amenințările nucleare ale Coreea de Nord".

Se pare că aliații strategici ai SUA în zona Asia-Pacific încearcă să-și construiască relații solide cu China în baza unui dialog direct și transparent, realizând că un actor regional și global cum este China dispune de o putere economică de prim rang, care poate susține programe de înzestrare militară cu armament și echipamente de ultima generație și proiecte aerospațiale cu utilitare civilă și militară, foarte ambițioase și realiste. Aceasta nu înseamnă că cele două state vor renunța la relații de parteneriat strategic cu SUA, știind că existența bazelor militare pe teritoriile acestor țări influențează decisiv politicile sectoriale, inclusiv cele de ordin economic și diplomatic.

Fața ascunsă a pregătirii reuniunii Trilaterale.

La 26 mai 2024, orele 18.00, premierii nipon și chinez s-au întâlnit la Seul înaintea deschiderii oficiale a lucrărilor reuniunii pentru a se pune de acord asupra unor probleme ce urmau să fie supuse dialogului și negocierilor politico-diplomatice. Astfel, premierul Kishida a ținut să precizeze că „dialogurile multilaterale relative la diferite provocări și subiecte controversate care există între Japonia și China simbolizează voința ambelor părți de a stabili relații constructive și stabile, cât și o dezvoltare continuă a relațiilor strategice și mutuale benefice, în acord cu cele stabilite și reafirmate de președintele Xi Jinping în noiembrie 2023".

Totodată, premierul nipon a insistat pe faptul că „stabilizarea relațiilor nipono-chineze de-a lungul multiplelor inițiative era esențială pentru ambele țări și în egală măsură pentru ansamblul regiunii cât și pentru comunitatea internațională".

Cei doi premieri au examinat rezultatul negocierilor purtate de către experții ambelor delegații pentru a-și armoniza pozițiile în cadrul dialogurilor cu președintele sud-coreean.

- Cooperarea bilaterală. Cei doi demnitari au convenit să lucreze într-un format care să asigure un dialog și o cooperare multisectorială în domeniile economiei verzi și sănătății. În timpul schimbului de păreri, premierul Kishida a declarat că vrea să lucreze pentru „reluarea exporturilor japoneze de carne de vită, cât și a celor de orez decorticat", propunând în egală măsură să contribuie la „continuarea dezvoltării economice post-covid, atât la nivel regional, cât și internațional printr-o cooperare pe terțe piețe". S-a convenit să se pună în practică cooperarea concretă pentru ca viitorul dialog economic la nivel înalt să fie organizat la momentul hotărâtor. De asemenea, părțile au decis să colaboreze și în mizele globale, cum ar fi dezvoltare, schimbări climatice sau sănătatea mondială, reafirmându-se voința de a favoriza lărgirea schimburilor de persoane, îndeosebi din rândul tineretului, dar și la nivel parlamentar, politic, schimburi între colectivități locale, sport, cultură, turism.

- Subiectele sensibile aflate pe agenda întâlnirii:

Premierul Kishida a reafirmat îngrijorarea sa în fața situației din Marea Chinei Orientale, îndeosebi din jurul arhipelagului Senkaku, cât și în privința reluării activităților militare chineze în jurul Japoniei în colaborare cu Rusia. În acest context, demnitarul nipon a solicitat retragerea imediată a geamandurii de supraveghere chineze a zonei economice exclusive a Japoniei și a reamintit îngrijorările în privința situației din Marea Chinei Meridionale, Hong-Kong și în regiunea autonomă Xinjiang.

Referitor la Taiwan, premierul nipon a declarat că urmărește cu atenție recentele mișcări militare chineze din jurul insulei și a insistat asupra necesității pentru Japonia, ca și pentru întreaga comunitate internațională, de a prezerva pacea și stabilitatea în strâmtoarea Taiwan.

Privind deversarea apei tratate de la Fukushima, cei doi premieri au salutat progresele înregistrate în schimburile dintre experți și înalte personalități ale celor două state de la întâlnirea din noiembrie 2023.

- Afacerile internaționale au vizat dosarele: Coreea de Nord, situația din Orientul Mijlociu și războiul din Ucraina, cei doi premieri convenind ca periodic să facă schimb de păreri și informații.

(O parte din date provin din comunicatul de presă al ambasadei nipone de la Paris din 26 mai 2024.)

Reuniunea Clubului Bilderberg (Madrid, 30.05 – 2.06.2024)

Reuniunea Clubului Bilderberg de la Madrid a fost un prilej de aniversare a șapte decenii de existență a organizației care își propunea drept obiectiv: „favorizarea dialogului între Europa și SUA" și care reunește anual 130-140 dintre cele mai influente personalități la nivel planetar, din domenii variate.

Thierry de Montbrial, economist și geopolitolog francez, directorul Institutului Francez pentru Relații Internaționale, care activează de patru decenii în cadrul Bilderberg, afirma în 2008 că „obiectivul Clubului este de a constitui un cerc de influență puternic în domeniul economiei și finanțelor pentru a face față amenințării comuniste".

Să fi anticipat că de această dată este rândul Occidentului să fie acaparat de noua ideologie neo-marxista globalistă în pregătirea Noii Ordini Mondiale ?

Grupul Bilderberg este considerat că o reuniune a „stăpânilor lumii", care pregătește elitele conducătoare și direcționează evoluția civilizației umane în interesul unei minorități privilegiate.

Agenda reuniunii din 2024 a cuprins teme de mare actualitate:
- Inteligența Artificială (securitatea și evoluția ei);
- Climatul și fețele schimbătoare ale biologiei;
- Actualitatea geopolitică: repoziționări față de Rusia și China; viitorul războiului din Ucraina; evoluții și provocări de securitate în zona Orientului Mijlociu;
- Actualele provocări economice ale UE cu SUA.

SUA a dominat reuniunea prin prezența celor 30 reprezentanți invitați, de la funcționari guvernamentali de rang înalt, la ziariști de prestigiu (Bloomberg, New York Times, The Atlantic) și CEO ai unor entități din domenii de vârf ale noilor tehnologii ale cunoașterii și AI (Microsoft, Google), NCS (Consiliul Național de Securitate), Agenția pentru Securitatea Infrastructurilor, Cabinetul de Informații Naționale, patronii unor corporații financiare și farmaceutice.

Timp de trei zile, cât au durat lucrările reuniunii, nu s-a făcut nicio comunicare privind dezbaterile pe temele menționate, comitetul de pregătire și selecționare a participanților și subiectelor agendei de lucru fiind dominat de americani.

Totuși, prin unele surse s-au obținut informații din interior, poate cele care trebuiau să ajungă la presă, privind intervențiile conducerilor Google Deep Mind, Microsoft AI, Mistral AI și Anthropic referitoare la IA și măsurile de securitate și protecție ce trebuie reglementate.

S-a convenit susținerea financiară a proiectelor de producere a dronelor inteligente de către Ucraina și acordarea de către BEI (Banca Europeană de Investiții), al cărei președinte este pus sub acuzare de Parchetul european pentru corupție, spălare de bani, deturnare de fonduri și Banca Spaniei de ajutoare financiare și împrumuturi pentru Ucraina.

Un punct important al dezbaterilor s-a axat pe modernizarea capabilităților de apărare NATO și desemnarea premierului olandez Mark Rutte ca succesor al lui Stoltenberg la șefia NATO, Rutte fiind un membru activ și important al Grupului Bilderberg.

Ghinion pentru domnul Iohanis care, în ignoranța sa arogantă, a pus România într-o poziție ridicolă, autopropunându-se pentru această demnitate, crezând că persoana sa este relevantă pentru a accede la funcția respectivă. Ce nu a înțeles domnul președinte este că, la fel ca și Forumul Economic Mondial (Davos) care, prin vocea fondatorului său Klaus Schwab își exprimă „mândria că membrii clubului său infiltrează guverne la nivel global prin alegerea conducătorilor de azi și de mâine" (președinți, premieri, șefi de servicii secrete etc.), la fel și Grupul Bilderberg selecționează și pregătește elitele conducătoare la nivel planetar. Forumul Economic Mondial, prin intermediul programului Young Global Leaders (inițiat în 2004), selectează viitorii „stăpâni ai lumii care vor modela politica, societatea și lumea care îi înconjoară", cei 1400 membri din 120 state stau la baza construirii N.O.M.

Interesant că în China, încă din 2017, a fost creat programul „Noii Campioni ai Forumului Economic Mondial", sub egida „Summer Davos", care reunește anual personalități din țări emergente: conducători de corporații, lideri ai viitoarei generații, personalități și experți din domeniul noilor tehnologii și IA.

De remarcat că în perioada 27-29 iunie 2023 a avut loc la Tianjing o reuniune a organizației cu participarea președintelui Forumului de la Davos și a premierului chinez Li Qiang, având pe agenda dezbaterilor subiecte privind securitatea alimentară, biotehnologia, climatul și încălzirea globală, viitoarea monedă globală și IA.

În alocuțiunea sa, Klaus Schwab a apreciat că „parteneriatul dintre Forum și PCC (Partidul Comunist Chinez), care durează de 40 ani, va trebui aprofundat și adaptat la noile realități geopolitice și la poziția Chinei ca actor global". De asemenea, președintele Schwab a ținut să sublinieze că „apreciază modelul chinez de combatere a pandemiei Covid și măsurile luate de premierul chinez de stimulare a dezvoltării economice post-covid, dinamismul social și cooperarea internațională și și-a propus să se adapteze modelul chinez de credit social printr-o modernizare însoțită de tehnologii de supraveghere a maselor, care să fie implementat în Europa și SUA. UE lucrează deja la un proiect european al identității numerice care ar putea integra „date sociale, financiare, medicale, profesionale etc. și să stocheze informații personale într-un singur identificant numeric."

Ca o concluzie, este demn de reținut că atât Grupul Bilderberg, Forumul Economic Mondial, cât și alte organizații similare fac parte din Oculta Globalistă care își întinde tentaculele devoratoare în cele mai îndepărtate colțuri ale planetei pentru a-și infiltra agenții săi de influență la nivelul structurilor politice de putere, în locurile de decizie economico-financiară, justiție, structurile de siguranță națională și armată. Nu sunt neglijate mediile academice, religioase, societatea civilă, organizațiile sindicale, totul pentru a impune noul sistem de guvernanță mondială.

De altfel, China este reprezentată la cel mai înalt nivel la lucrările anuale ale Forumului Economic Mondial, aducând de fiecare dată propria viziune privind construirea unei lumi multipolare care să promoveze coexistența pașnică, cooperarea în combaterea sărăciei, efectelor și cauzelor schimbărilor climatice, noile tehnologii ale cunoașterii și IA în îmbunătățirea stării de sănătate a planetei, eradicarea bolilor, externalizarea beneficiilor țărilor bogate spre țări aflate în dificultate, lupta împotriva hegemonismului de orice fel în luarea deciziilor cu impact global, măsuri de „îmblânzire" a mondializării și efectelor sale secundare. Ideile și propunerile chineze sunt analizate cu grijă și luate în considerare cu respect de către participanții la aceste reuniuni anuale ale FEM.

Lucrările G-7, Italia, 13-15 iunie 2024

Reuniunea aniversară a G-7 din Borgo Egnazia (Italia), din 13-15 iunie, a fost un prilej de bilanț al celor cinci decenii de existență și de aducere în actualitate a problemelor de interes global pentru a fi supuse dezbaterii în vederea găsirii de soluții adecvate.

UE a fost reprezentată de președintele Consiliului European, Charles Michel și de președinta Comisiei Europene, Ursula von dee Leyen. Președinția italiană a invitat la lucrările grupului lideri din: Algeria, Argentina, Brazilia, India, Iordania, Kenya, Mauritania, Tunisia, Turcia, EAU, Ucraina și pe Sanctitatea sa, Papa Francisc I, dar și reprezentanți ai unor ONG-uri și organizații internaționale: Banca Africană de Dezvoltare (președinte), FMI (președinte), OCDE (secretar general), ONU (secretar general), Banca Mondială (președinte), iar din partea SUA a participat președintele Biden.

Reuniunea G-7 a oferit ocazia realizării unei noi întâlniri între președinții Biden și Zelensky și între Biden și Papa Francisc I.

Ordinea de zi a lucrărilor G-7 s-a referit cu precădere la:
- Africa – schimbările climatice și dezvoltarea continentului;
- Situația actuală din Orientul Mijlociu;
- Războiul de agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei;
- Migrația;
- IA și energia;
- AFRICA și regiunea mediteraneană.

Președinția italiană a pus accent pe:
- apărarea sistemului internațional, bazat pe reguli, cu o atenție particulară față de războiul de agresiune a Rusiei împotriva Ucrainei și conflictul din Orientul Mijlociu;
- relațiile cu țările în curs de dezvoltare și cu cele cu economii emergente, în particular cu Africa și regiunea indo-pacifică;
- migrațiile, cât și problemele legate de climat, energie și securitatea alimentară;
- IA – temeri și speranțe.

Reuniunea a pus în discuție îngrijorarea privind victoria partidelor de extremă-dreapta și suveraniste din majoritatea statelor puternice din UE, dar și din Marea Britanie, apreciindu-se că această evoluție creează falii în coeziunea politicilor UE și încurajează euroscepticismul.

În timpul reuniunii, serviciile de securitate italiene au informat autoritățile că a crescut violența grupurilor mafiote din regiune, ceea ce a impus luarea unor măsuri de securitate suplimentare pentru protecția participanților la lucrările G-7.

La încheierea reuniunii, s-a convenit să se reafirme obiectivul organizației de „a apăra cu fermitate ordinea internațională bazată pe statul de drept și de a întări relațiile cu țările în curs de dezvoltare".

Părerea personală este că panica creată de rezultatele alegerilor europarlamentare din 9 iunie a fost ca un duș rece pentru globaliștii care visează în continuare, prin aranjamente de culise, să-și conserve pozițiile de conducere și control la nivelul organismelor suprastatale europene, ceea ce a grăbit decizia președintelui francez de a dizolva Adunarea Națională și a organiza alegeri parlamentare anticipate pentru a salva ce se mai poate salva.

O situație similară este și în Marea Britanie, unde premierul Sunak se teme că „fantoma" lui Nigel Farage va bântui din nou Regatul Unit, ceea ce va contribui la o adâncire a fragmentării din societatea britanică.

(continuare în pag.15)

(urmare din pagina 14)

Din păcate, clasa politică din America şi Europa, inclusiv România, nu-şi asumă răspunderea faţă de evoluţia negativă a nivelului traiului zilnic al majorităţii covârşitoare cetăţenilor popoarelor respective, de politicile antisociale şi antieducaţionale luate de guverne, de starea morală inadecvată a conducătorilor care se comportă deja ca nişte satrapi pe propriile feude, de aroganţa şi birocraţia excesivă a funcţionarilor publici, de modul partizan în care funcţionează justiţia, de corupţia politică etc. etc.

Toate aceste şi multe alte argumente evidenţiază că cetăţenii nu mai au încredere în modul actual de guvernanţă al globaliştilor şi îşi exprimă nemulţumirea prin votul masiv acordat partidelor aşa-numite extremiste de dreapta (astfel etichetate de globalişti) şi suveraniste care ar putea deveni o alternativă la confuzia şi haosul ce au cuprins ţările occidentale.

Interesul G-7 de a „strânge relaţiile" cu ţările în curs de dezvoltare este dat de îngrijorările fostelor puteri coloniale care îşi văd spulberate interesele geostrategice şi geoeconomice din Africa, America Latină, Orientul Mijlociu şi Asia-Pacific de strategia expansionistă chineză şi rusă în ţările în curs de dezvoltare, ţări care se bucură de proiecte de dezvoltare durabilă finanţate de China (prin bănci, fonduri de investiţii private sau mari corporaţii) care corespund aspiraţiilor popoarelor pentru o viaţă mai bună şi liberă.

Pe un alt plan, al securităţii, Rusia asigură pregătirea şi dotarea cu armament, echipamente militare moderne a armatelor respective, asigurând şi o prezenţă semnificativă a unor experţi militari şi trupe de comando aparţinând chiar unor corporaţii private (Gazprom, Lukoil s.a.).

Deci, asistăm astăzi la înlocuirea vechilor colonialişti cu o nouă generaţie de neocolonialişti, care înţeleg mai bine modul de acaparare şi devorare a bogăţiilor ţărilor în curs de dezvoltare, dar se comportă cu tact şi mai mult respect. Te fură cu zâmbetul pe faţă şi cu mai multă abilitate şi aparentă decenţă decât predecesorii lor.

Conferinţa pentru pace în Ucraina (Elveţia, 15-16 iunie 2024

Elveţia, ţara organizatoare a Conferinţei, prin intermediul ministrului său de externe, Ignazio Cassis, a depus eforturi notabile pentru a convinge cât mai multe state să participe la eveniment, sens în care ministrul de externe a efectuat o serie de deplasări la New York şi Beijing, dar şi la New Delhi.

Din cele 160 de state invitate, au dat curs 90, din care jumătate erau din Europa, reprezentată de preşedintele Franţei, Emmanuel Macron, de cancelarul german Olaf Scholz, iar SUA a fost reprezentată de vicepreşedinta Kamala Harris. China a refuzat participarea, iar Rusia nu a fost invitată, deci s-a discutat despre modalitatea de a ajunge la pace în Ucraina fără actorii cei mai importanţi.

Cu toate presiunile şi unele promisiuni amăgitoare, Declaraţia finală a fost parafată de reprezentanţii a 79 state din 90. Nu a semnat niciun reprezentant al BRICS, Brazilia, India, EAU, Mexic, Arabia Saudită, Africa de Sud, Indonezia, Armenia, Bahrein, Thailanda, Libia, Columbia şi Vatican.

Grupul de lucru, format din majoritate de europeni şi americani, a insistat ca în textul final să se introducă prevederi care să se refere la securitatea nucleară a Ucrainei, delegaţia franceză a făcut presiuni pentru a se consemna „controlul suveran total asupra centralei nucleare de la Zaporoje", căzută în mâinile ruşilor din martie 2022. De asemenea, au fost introduse referiri ca „toţi prizonierii de război şi copiii ucraineni deportaţi ilegal în Rusia să fie imediat eliberaţi".

Textul face referire şi la securitatea alimentară, subliniindu-se că: „de nici o manieră nu trebuie să fie militarizată, întrucât invazia rusă în Ucraina a avut repercusiuni dramatice privind aprovizionarea cu grâu".

Elveţia a subliniat necesitatea „găsirii unei soluţii politice în Ucraina, ca fiind esenţială pentru stabilizarea preţurilor la alimente pe piaţa mondială".

Conferinţa pentru pace din Elveţia a fost prezentată de mass-media globalistă ca un succes politico-diplomatic al UE şi SUA, care sperau să formeze un front internaţional comun care să exercite presiuni asupra Rusiei să accepte negocieri în baza propunerilor prezentate de preşedintele Zelensky şi anume „retragerea totală a armatei ruse din teritoriile ocupate, respectarea şi garantarea suveranităţii şi integrităţii teritoriale a Ucrainei".

În realitate, Conferinţa a fost doar un exerciţiu de îmbunătăţire a imaginii internaţionale a lui Zelensky, care a devenit un „erou al păcii" şi spera la o nominalizare pentru Premiul Nobel. În afara promisiunilor de ajutor financiar şi militar din partea unor state, inclusiv din Europa, declaraţia finală este un document care reaminteşte marile principii de drept internaţional încălcate de Rusia, neavând decât o valoare simbolică.

După încheierea lucrărilor Conferinţei şi a lucrărilor G-7, preşedintele Putin a efectuat o vizită de stat în Coreea de Nord unde a reînnoit parteneriatul strategic şi a semnat o alianţă militară care acoperă domeniile economic, energie, alimentar, tehnico-ştiinţific şi militar ce creează premisele scoaterii ţării din izolare şi pregătirea condiţiilor de acceptare în BRICS cu ocazia următoarei reuniuni la nivel înalt a organizaţiei ce va fi organizată de către Rusia.

De asemenea, Putin a efectuat o vizită de stat în Vietnam, unde şi-a exprimat mulţumirile pentru poziţia „echilibrată" a acestei ţări în problema Ucrainei şi a situaţiei din Asia-Pacific. Este a cincea vizită a preşedintelui rus, întrevederile cu noul preşedinte To Lam şi cu Secretarul General al PCV (Partidul Comunist Vietnamez), Nguyen Phu Trong (cel mai influent personaj al regimului), au prilejuit o reafirmare a interesului celor două părţi de a relua „vânzările de armament şi echipamente militare de nouă generaţie" Vietnamului, în ciuda ameninţărilor americane cu impunerea de sancţiuni.

În 2023, preşedintele chinez Xi şi cel american, Joe Biden, au efectuat vizite de stat la Hanoi pentru a încerca atragerea Vietnamului în sfera lor de influenţă, însă conducerea vietnameză, care dezvoltă o diplomaţie multidirecţionala, a manifestat prudenţă şi pragmatism.

Vizita preşedintelui Putin are şi o componentă economică care presupune o cooperare în domeniul energiei, noilor tehnologii, educaţiei şi turismului. La încheierea vizitei, preşedintele Putin a subliniat că „întărirea legăturilor strategice cu Vietnamul este una dintre priorităţile politicii externe şi de construire a unei noi arhitecturi de securitate fiabilă în regiunea Asia-Pacific".

Îngrijorată de rezultatul vizitei lui Putin la Hanoi, administraţia Biden a trimis urgent în Vietnam pe sub-secretarul de stat de la externe responsabil de relaţiile cu zona Asiei de Est, Daniel Kritenbrink, pentru a purta discuţii cu conducerea vietnameză, prilej cu care a ţinut să reamintească că „încrederea între cele două ţări este la un nivel maxim istoric, iar comerţul dintre cele două state a fost în 2023 de 111 miliarde dolari, comparativ cu 3,6 miliarde dolari cu Rusia".

În tot acest timp, în Ucraina forţele armate ruse au declanşat atacuri devastatoare în estul ţării, în paralel cu bombardarea bazelor aeriene înainte de sosirea aeronavelor de luptă F-16 (potrivit unor informaţii furnizate presei de către serviciile de informaţii britanice).

Alegerile europarlamentare (8-9 iunie 2024) – Înfrângerea Occidentului cu propriile arme

„Momentul decolonizării reprezintă o ruptură în istoria Occidentului, chiar dacă acesta încă mai striveşte lumea cu puterea pe care o are, chiar dacă nu este pregătit să părăsească locul de vârf în ierarhia planetară, căreia el singur i-a făcut regulile.

Pentru prima dată de la Renaştere încoace, Occidentul este constrâns să se replieze şi priveşte ca spectator redesenarea hărţii globului, fără a mai fi la originea acestor modificări.

Pentru prima dată, o elită intelectuală şi politica non-tradiţională răsare din ceea ce începe să poarte numele de *lumea a treia* şi îşi impune voinţa de a organiza această lume dincolo de tutela occidentală.

Pentru prima dată cuvintele de care se serveşte Occidentul de secole pentru a-şi ascunde mâinile lacome în mănuşile virtuţii se întorc împotriva lui.

Supuşii au învăţat şi ei să le folosească şi crezând în ele sau manipulându-le la rândul lor, le transformă în arme ale libertăţii...

Niciodată îndoială nu a fost mai profundă.

Niciodată, începând cu Secolul Luminilor, Occidentul nu a reflectat mai intens la raportul său cu lumea, sau, mai degrabă, la neputinţa sa de a întreţine cu restul lumii nişte raporturi care să se bazeze pe aservire.

Însă, spre deosebire de Epoca Luminilor, îndoiala care se cuibăreşte în inima maşinăriei intelectuale occidentale este, de această dată, rodul unei confruntări directe cu celălalt."

(Sophie Bessis, *L'Occident et les autres. Histoire d'une suprematie*, Ed. La Decouverte&Syros, Paris, 2001)

Rezultatul alegerilor europarlamentare transmite un semnal clar actualilor lideri europeni globalişti, care deja, în spatele uşilor „deschise" îşi promiteau şi îşi negociau poziţii şi funcţii la nivelul organismelor suprastatale europene, că „socoteală de acasă, nu corespunde cu cea din piaţă", ceea ce explică şi ascensiunea partidelor etichetate (tot de globalişti) drept de extremă dreaptă, antisemite, suveraniste, islamofobe etc.

Această stare de lucruri evidenţiază că nici măcar în ceasul al doisprezecelea clasa politica aflată la butoanele puterii în Europa nu a înţeles că ei îi revine responsabilitatea pentru adâncirea faliilor la nivelul societăţii europene, graţie lipsei de coeziune şi viziune a politicilor sectoriale promovate, care s-au dovedit de multe ori aberante şi împotriva contribuabilului european care din taxele şi impozitele pe care le plăteşte asigură logistica de care are nevoie funcţionarea instituţiilor euro-atlantice.

Înfrângerea Europei cu propriile arme s-a manifestat şi în relaţiile sale cu restul lumii, trezirea conştiinţei şi demnităţii la nivelul noilor elite „tierre-mondiste" a arătat fostelor metropole că au apus vremurile când ţările lumii a treia aveau nevoie de tutela marilor puteri care le-au aservit total intereselor corporaţiilor multinaţionale occidentale, pierzându-şi autonomia deciziilor politice şi guvernamentale.

În lucrarea „La defaite de l'Occident", având drept autor pe antropologul şi eseistul francez Emmanuel Tod, se face o analiză realistă şi bine argumentată a mizelor conflictului NATO-Rusia şi implicaţiile sale pentru echilibrul lumii, în care este implicat şi Orientul Mijlociu. Autorul apreciază că „războiul din Ucraina este un eşec occidental".

Şi nu este singurul care a avut curajul să tragă acest semnal de alarmă, de exemplu Nicolas Dupont-Aignan a subliniat în cadrul recentelor sale interviuri la diverse posturi de televiziune că: „Nu Rusia este pe cale de a se ruina în războiul cu Ucraina, ci Franţa, care se afla într-o gravă criză politică şi economico-financiară."

De asemenea, fostul premier Dominique de Villepin, a atras atenţia că „o escaladare a războiului din Ucraina poate fi mortală pentru Franţa şi pentru Europa. Ce ar trebui făcut ? Să izolăm diplomatic Rusia."

Analiştii politico-economici şi militari de la institute de cercetări şi strategii din mai multe ţări europene consideră că: „Vasalitatea Europei faţă de SUA a adus cu sine prăbuşirea economică a Europei, creşterea gradului de îndatorare pentru a face faţă cheltuielilor de înarmare angajate în cadrul NATO, pentru a face faţă provocărilor ce vin din direcţia Moscovei, cât şi pentru a suporta cheltuielile de înarmare şi de funcţionare a instituţiilor din Ucraina, care depind de finanţarea externă."

Un alt eveniment politico-diplomatic care exprimă dinamica relaţiilor internaţionale şi o cursă contra cronometru pentru fidelizarea membrilor şi elaborarea unei strategii coerente de cooperare multidirecţională într-o viitoare Nouă Ordine Mondială bazată pe multipolaritate l-a constituit cea de-a 23-a Reuniune a OCS (Organizaţia pentru Cooperare de la Shanghai) care reuneşte nouă membri (China, India, Iran, Kazakhstan, Kirghistan, Uzbekistan, Pakistan, Rusia, Tadjikistan) unele fiind membre BRICS, împreună având o pondere din PIB-ul mondial de 22% (2019), 42% din populaţia lumii, 20% din resursele mondiale de petrol, 38% din rezervele mondiale de gaze naturale, 40% din cărbunele lumii şi 30% din rezervele de uraniu. Conform Cartei organizaţiei, există o serie de principii care stau la baza funcţionării sale, numite adesea drept „spiritul de la Shanghai" şi se referă la: „adeziunea la scopurile şi principiile Cartei ONU, respectul suveranităţii şi integrităţii teritoriale a fiecăruia, neamestecul în treburile interne a fiecăruia, egalitatea între statele membre şi reglementarea tuturor problemelor pe calea negocierilor".

Respectarea acestor principii constituie baza noului model de securitate şi cooperare regională de la stat la stat, respectând diferenţele de opinii fără o aliniere forţată la poziţia statelor membre mai puternice. Statele membre au reglat unele dispute teritoriale, au instituit măsuri de încredere şi au redus mijloacele lor militare la frontiere, ceea ce constituie un adevărat pact de neagresiune.

A 23-a Reuniune la nivel înalt din 3-4 iulie de la Astana (Kazahstan) şi-a propus să pună în discuţie cooperarea crescândă şi viitorul organizaţiei în contextul geopolitic extrem de volatil şi tensionat care se simte la nivel planetar.

India a fost reprezentată de şeful diplomaţiei care a transmis mesajul premierului Modi că: „OCS să fie Sigură, semnificând securitate, cooperare economică, conectivitate, unitate, respectul suveranităţii şi integrităţii teritoriale şi protecţia mediului".

Preşedintele Xi a folosit această ocazie pentru a da curs invitaţiei preşedintelui Tokaiev de a efectua o vizită de stat în Kazahstan.

În alocuţiunea sa la întâlnirea celor două delegaţii, preşedintele Xi a ţinut să precizeze că: „relaţiile de prietenie, împotriva escaladării şi expansiunii terorismului în zona dintre cele două state, au o istorie de peste 32 ani şi au rezistat probei timpului şi vicisitudinilor conjuncturii internaţionale şi au întărit parteneriatul strategic global permanent, unic în felul lui, dând un exemplu de solidaritate, beneficii reciproce şi succes între ţări vecine". S-a evidenţiat că din 2013 Kazahstanul participa la Iniţiativa Centurii economice a drumului mătăsii cu rezultate fructuoase.

Preşedintele Putin a evocat nevoia de a întări cooperarea şi schimbul de informaţii între agenţiile de securitate în cadrul SRAT (Structura Regională Anti-tero) care are drept scop monitorizarea mişcărilor teroriste şi naţional extremiste din regiune în contextul escaladării şi diversificării formelor fenomenului terorist.

OCS, alături de BRICS, se doreşte să deplaseze centrul de gravitate economic, politic şi militar spre zona eurasiatică pentru a dezvolta o mondializare paralelă cu cea promovată de SUA, NATO, UE. Secretarul General al OCS, Zang Ming, a subliniat că „unul din rolurile cruciale ale organizaţiei rămâne prezervarea securităţii şi stabilităţii regionale, lupta împotriva mişcărilor fundamentaliste şi separatiste".

Pe de altă parte, Preşedintele Xi a ţinut să asigure că Rusia este considerată ca un coechipier în construirea unei lumi multipolare, care să renunţe la hegemonismul SUA şi Occidentului în relaţiile cu alte state. Aceasta reuniune a cimentat şi mai mult relaţiile în cadrul BRICS, care şi-a deschis uşile pentru primirea de noi membri de pe toate continentele, ceea ce creează deja un disconfort vizibil administraţiei americane şi Ocultei globaliste.

Se cuvine ca la acest punct să facem câteva precizări şi anume: Preşedintele Putin a ţinut să reamintească că sancţiunile unilaterale impuse Rusiei şi Iranului de către SUA şi UE sunt ilegale şi se pot transforma într-o armă îndreptată discreţionar împotriva statelor care nu se conformează politicii expansioniste imperialiste americane, care pentru a se salva din criza economico-financiară profundă jefuieşte popoarele de patrimoniul acestora aflat în bănci americane şi europene, victimă putând fi oricare stat, inclusiv membrii OCS.

De asemenea, preşedintele rus, pentru a fideliza şi mai mult pe Lukasenko, a aranjat ca Belarus să participe la lucrările OCS, prilej cu care să fie acceptată ca membru, ieşind astfel din izolarea diplomatică impusă de SUA şi UE.

Interesant că la lucrările OCS a participat şi Secretarul General ONU, Gutieres, prezenţă care a ridicat standardul internaţional al organizaţiei, transmiţând un semnal în direcţia SUA şi UE că ONU este o organizaţie a popoarelor libere de orice fel de intervenţii hegemonice, chiar şi din partea marilor puteri.

Lipsa premierului indian Modi la această reuniune se datorează incidentelor frontaliere cu China care nu şi-au găsit o rezolvare definitivă, cât şi rivalităţii geopolitice istorice cu China alimentate cu abilitate de Marea Britanie şi SUA.

În încheierea lucrărilor, Preşedintele Xi a anunţat intenţia de a organiza o Reuniune Internaţională pentru pace în Ucraina şi Gaza de genul celei organizate în Elveţia, dar cu participarea tuturor părţilor aflate în conflict.

În concluzie, această reuniune a fost un succes şi ar putea constitui un pas pentru unificarea OCS cu BRICS, obiectivele celor două organizaţii fiind aproape identice, ceea ce ar crea un front larg pentru crearea unei ordini mondiale multipolare.

În timp ce lumea este cuprinsă de frenezia schimbării actualului model de guvernanţă mondial, la Bucureşti guvernul Ciolacu prin MAE a refuzat viza de participare a delegaţiei Rusiei la reuniunea OSCE, bineînţeles la ordinul Unchiului Sam, iar mesajele reprezentanţilor români au fost lipsite de conţinut şi viziune. De altfel, participarea delegaţiei române ca ţară gazdă la dezbateri a fost inexistentă şi în unele situaţii ridicolă.

Dar, asta nu este tot.

În aroganţa sa şi dispreţ faţă de Parlament şi poporul român, Preşedintele Iohanis în disperarea de a capta bunăvoinţa stăpânilor pentru a primi o sinecură într-o organizaţie internaţională şi-a impus poziţia în cadrul CSAT, obţinându-se unanimitatea membrilor în privinţa donării către Ucraina a singurului sistem funcţional Patriot, fără a primi în schimb ceva. Grav este că raportul prezentat de ministrul apărării era negativ în privinţa acestui aranjament, exprimând îngrijorarea că se va produce o vulnerabilizare a securităţii spaţiului aerian românesc. Dar raportul, în mod inexplicabil, a „dispărut" şi nu a mai fost supus analizei membrilor CSAT.

În opoziţie cu atitudinea trădătoare a preşedintelui şi guvernului român, premierul ungar Orban, că ne place sau nu, a avut curajul să-l înfrunte în conferinţa de presă comună pe Secretarul General NATO, J. Stoltenberg, exprimând poziţia fermă a guvernului său de „a nu se implica în războiul din Ucraina, nici financiar, nici militar prin trimiterea de armament şi echipamente şi nici în tranzitarea sau staţionarea de trupe NATO pe teritoriul Ungariei".

În plus, a cerut ca atât el, cât şi următorul Secretar General NATO să se angajeze public că Ungaria nu va fi sancţionată pentru această poziţie. Aceasta a fost şi condiţia Ungariei pentru a aproba, în ultimă instanţă, numirea olandezului Rutte la conducerea organizaţiei militare. Pentru a fi clar, premierul ungar a ţinut să mai precizeze că guvernul său nu primeşte ordine de la UE şi NATO, ci numai de la poporul ungar.

Mai mult, după preluarea preşedinţiei rotative a Consiliului European pentru şase luni, premierul Orban a efectuat o vizită surpriză la Kiev, iar apoi la Moscova, fără a informa conducerea UE, ceea ce a stârnit un val de critici din partea presei globaliste şi a stăpânilor de la Washington, care consideră Europa, în integralitatea sa, un vasal docil.

În încheiere, cred că a venit momentul reconstruirii instituţionale române prin curăţarea în profunzime a putregaiului care erodează de 35 ani întreaga arhitectură politică, instituţională şi administrativă la nivel central şi local, care s-a bazat pe mediocraţie, nepotism, relaţii de cumetrie transpartinice, inclusiv cu grupuri de interlopi şi de crimă organizată, pe şantaj şi intimidare, pe delaţiune şi pe protocoalele secrete încheiate de SRI cu instituţiile judiciare.

Acest model de guvernanţă trebuie aruncat la coşul de gunoi al istoriei recente, considerându-l parte a tranziţiei politice şi un experiment eşuat, deci, este nevoie de o reconstrucţie din temelii a instituţiilor având la bază principiile meritocraţiei şi patriotismului, care să promoveze oameni de stat care îşi asumă responsabilitatea apărării intereselor românilor şi României, inclusiv în relaţia cu partenerii strategici.

Poporul român trebuie să conştientizeze că se afla la o nouă Cruce a destinului, când trebuie să aleagă a redeveni stăpân şi nu străin în propria tara, să renunţe la poziţia umilitoare în care se află în faţa străinilor, să-şi unească vocile pentru a-şi recăpăta demnitatea şi stima de sine.

Ar fi păcat ca să ratăm această nouă întâlnire cu destinul, pentru zecile de mii de tineri care obţin prin eforturi proprii şi ale familiilor rezultate remarcabile la olimpiade internaţionale de ştiinţe exacte, inventica, robotică, IA, cât şi la diverse discipline sportive care plasează România pe primele locuri în Europa şi în lume, însă în ţară sunt ignoraţi de politicieni şi guvernanţi cu o slabă pregătire, campioni ai imposturii şi aranjamentelor de alcov.

De aceea, îndemn electoratul român din ţară şi străinătate să-şi folosească votul pentru alegerile prezidenţiale şi parlamentare cu înţelepciune, pentru a aduce în prim-planul vieţii politice şi guvernamentale oameni care să aducă o nouă viziune privind modelul de guvernanţă şi organizare spirituală a societăţii româneşti în faţa provocărilor generate de un climat internaţional tensionat, plin de agresivitate şi volatilitate !

Luminița Cornea

Virgil Cioflec – scrisoare din Mârşa

În fondul de manuscrise al Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj-Napoca se află o scrisoare (Ms. 5727, VI/23 f. 58) datată „București 1901, Hotel Metropol”, semnată Virgil Cioflec, trimisă lingvistului Sextil Pușcariu[1]. În anul 1901, cei doi erau tineri, cu studiile universitare încheiate, preocupați de „afacerile inimii”, așa cum rezultă din întreg cuprinsul scrisorii.

Cu o vechime considerabilă și o valoare documentară intrinsecă, atât în ceea ce privește viața celor două personalități, cât și, în general, prin evocarea vieții sentimentale specifice perioadei, scrisoarea este încărcată de lirism, cu sentimente trăite intens. Prietenia celor doi va continua toată viața, iar destinul face ca ei să moară în aceeași perioadă (Virgil Cioflec: 10 martie 1948; Sextil Pușcariu: 5 mai 1948), după ce au suferit traumele noului regim instalat în România[2].

Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca, în fondul documentar de corespondență primită de Sextil Pușcariu, deține un număr important de scrisori și de cărți poștale primite de la Virgil Cioflec. Scrisorile constituie importante documente arhivistice.

Mai mult, Sextil Pușcariu pregătise scrisorile pentru publicare. Pentru aceasta a realizat o prezentare a lor și a numerotat epistolele în ordinea cronologică a scrierii. Cei doi, lingvistul Sextil Pușcariu (1877-1948) și criticul de artă Virgil Cioflec (1874-1948), s-au cunoscut în anii tinereții. Prietenia lor s-a bazat, în principal, pe preocupările culturale, lingvistice și literare comune. În prezentarea sa, Sextil Pușcariu își amintește de casa lui Virgil Cioflec din București „împodobită cu pânzele lui Grigorescu, Luchian și alți pictori români”, unde se simțea ca acasă. În același context, o evocă pe soția lui Virgil Cioflec, care „pentru prietenii bărbatului ei avea totdeauna o vorbă caldă și o solicitudine de excelentă gospodină, pricepea să facă din lăcașul din strada Dorobanților un cuib în care te simțeai nespus de bine”[3].

În perioada cercetărilor noastre anterioare[4] ne-am pus întrebări referitoare la originile prenumelor (porecle ?) celor doi, în adresarea dintre ei. Din prezentarea lui Sextil Pușcariu aflăm că el fusese „botezat” *Sufixul* „din cauza lucrărilor mele filologice”, iar când s-a căsătorit și-a găsit *o Sufixă*. Virgil Cioflec este numit *Ciancu* „din cauza mustăților sale chinezești”. Prietenia lor s-a întărit atunci când *Sufixul* și-a găsit *o Sufixă*, iar *Ciancu* și *Cianca* lui „le-au fost nași”.

Scrisoarea pe care o prezentăm în continuare se află în arhiva Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca, fondul documentar de corespondență primită de Sextil Pușcariu. Ea aparține perioadei deplinei maturități, când Virgil Cioflec este copleșit de amintiri. Avea 66 de ani, vremurile erau tulburi. Se afla, în toamna anului 1940, la conacul său de la Mârșa, unde deținea o frumoasă moșie, în apropierea actualului oraș Bolintin Vale. Atmosfera idilică, patriarhală îi pria. Era „o atmosferă de blândă singurătate”. Casa îi era împodobită cu tablouri, fiind locul unde și-a primit cu bucurie prietenii-artiști din București[5]. În perioada dinaintea anului 1940, scrisorile dintre cei doi au fost mai rare.

În scrisoarea din 17 brumar, 1940, scrisă în Mârșa, Virgil Cioflec își exprimă entuziasmul după lectura „înălțătorului” discurs ținut de Sextil Pușcariu la Sibiu, în calitatea sa de rector al Universității Transilvane din Sibiu. Admirația lui este cu atât mai mare cu cât, referindu-se la persoana lui, mărturisește că întotdeauna a fost cuprins de o „curioasă sfială pe care nu mi s-a dat să o birui”.

Sibiul este cetatea care naște în sufletul lui Virgil Cioflec „amintiri duioase” din perioada tinereții, când puneau „țara la cale”, când „porneau” reviste, dărâmau prejudecăți și intrau „în harță cu toată lumea”. Dar este conștient că nu mai există „cale de reîntoarcere”, deși se lasă dus „pe apa magică a aducerilor-aminte...”.

Un anumit fragment din scrisoare are o importanță semnificativă: Virgil Cioflec s-a mângâiat toată vara cu recitirea corespondenței risipită „prin saltare (sertare), prin cufere, în pod și în pivniță”. Cum „se lumina de ziuă”, cu răbdare și „cu ochelarii după ureche”, își ordona corespondența. Constată cu satisfacție că cele mai multe epistole erau de la Sextil Pușcariu. După ce le-a legat cu fir de tei, a scris deasupra: S.P., ceea ce înseamnă „Singurul Prieten”, nu cum ne-am fi așteptat: Sextil Pușcariu. Ne gândim acum, cu mare tristețe, că toate acele scrisori, primite, citite, ordonate cu mare drag de Virgil Cioflec, astăzi nu mai există. Cu ele a dispărut un fragment din arhiva lingvisticii românești, deoarece în multe dintre scrisorile lui Virgil Cioflec sunt dese referiri la alcătuirea *Dicționarului limbii române*, la înființarea Muzeului Limbii Române de la Cluj etc. Distruse au fost și cele două conace ale lui Virgil Cioflec, atât de dragi sufletului său. Asemenea, moșia, casele din București, dar și date despre moartea în condiții neelucidate a celui care a fost un important om de cultură, un mare filantrop. Numele lui se păstrează, pus între paranteze, la însemnările tablourilor, capodopere ale picturii românești, aflate la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca.

Cu toate că se cunosc și sunt prieteni din ultimii ani ai secolului al 19-lea, în încheierea scrisorii Virgil Cioflec transmite prietenului său regretul, fără a fi un reproș, că n-au stat mai mult timp împreună, „rău am făcut că n-am stat noi mai des cu capul într-un cot și duși pe gânduri și pe vorbă”. Încrederea în Sextil Pușcariu, prietenul său, este dovedită prin afirmația că ar avea de discutat cu el chestiuni personale „între patru ochi”. Îl roagă să-i scrie la București, la vechea adresă, cu o mențiune care, în alte multe scrisori anterioare, nu exista: „Dacă ocupațiile și multele preocupări îți îngăduie câteva momente”. Această mențiune este atenuată prin urarea din finalul scrisorii, cu semnătura „Vechiul tău Ciancu”.

Iată conținutul scrisorii:

Mârșa 17 Brumar (19)40
Of. Clejani-Vlașca

Dragă Sextil,

Din casa de la țară, albă, cu un rând de arbori aliniați la drum ce-i țin de strajă, unde-mi petrec de la o vreme cea mai mare parte a anului, îți scriu ca să-ți pot spune părerea mea de bine, emoția ce-am avut la citirea seninului și înălțătorului tău discurs pe care l-ai ținut la deschiderea cursurilor Universității din Sibii[1].

Aș fi vrut să mă găsesc și eu într-un colț și la urmă să-ți strâng mâna frățește. O fac acuma, dacă nu cumva e prea târziu. Mi-ar fi plăcut să fiu de față, ca să disting lumina ce era pe fața ta când făciai[2] elogiul reginei Maria, de aureola eroică din prezent care-ți încununează figura culturală de Rector al tuturor facultăților. Pe mine evenimentele mari m-au dat mai întotdeauna la o parte; au exercitat asupra mea un fel de curioasă sfială pe care nu mi s-a dat să o birui.

Ei, de-acu vei vorbi studenților de pe catedra din fața Negoiului, dar ascultă colea: te vei pensiona ca profesor al Universității din Cluj ! Și eu, rătăcitul, fac o cruce și zic: amin !

Sibiul ! Câte amintiri duioase mă leagă de cetatea asta ! Mi-aduc aminte cum ne plimbam, cu capetele goale, pe esplanada Imperiului Roman, ca niște Hamleți; puneam țara la cale; porneam reviste; dărâmam prejudecăți; intram în harță cu toată lumea. Țin bine minte că tu ai fost acela care într-o bună zi m-ai luat de mână și m-ai dus în casa Doamnei Moga, bătrâna aceea spartană, demnă în ținută, la vorbă și în gesturi și clară la minte, ca o pagină de Maiorescu. Mâna aleargă slobodă, mă las dus pe apa magică a aducerilor-aminte...

Dar ce-a fost cale de reîntoarcere nu mai are !

Și toată vara m-am mângâiat cu recitirea corespondenței care stă risipită prin saltare, prin cufere, în pod și în pivniță. Le-am adunat pe toate în trei coșuri mari de rufe și eu în mijlocul lor, cu ochelarii după ureche, cum se lumina de ziuă... Când începeau pleoapele să mă usture: basta ! Sara per domani[3]. Cele mai multe sunt ale tale. Cu tine am avut eu mai mult de lucru, se vede ! Le-am legat frumușel cu un fir de tei(u) și am scris deasupra: S.P. Două slove, atât ! Care pentru mine însemnează nu Sextil Pușcariu, ci Singurul Prieten... căci, cu adevărat, când mă întorc și privesc înapoi, zic și eu ca vorba cântecului:

(continuare în pag. 17)

(urmare din pagina 16)

Dintr-o ceată de voinici
Rămăsei singur p-aici !

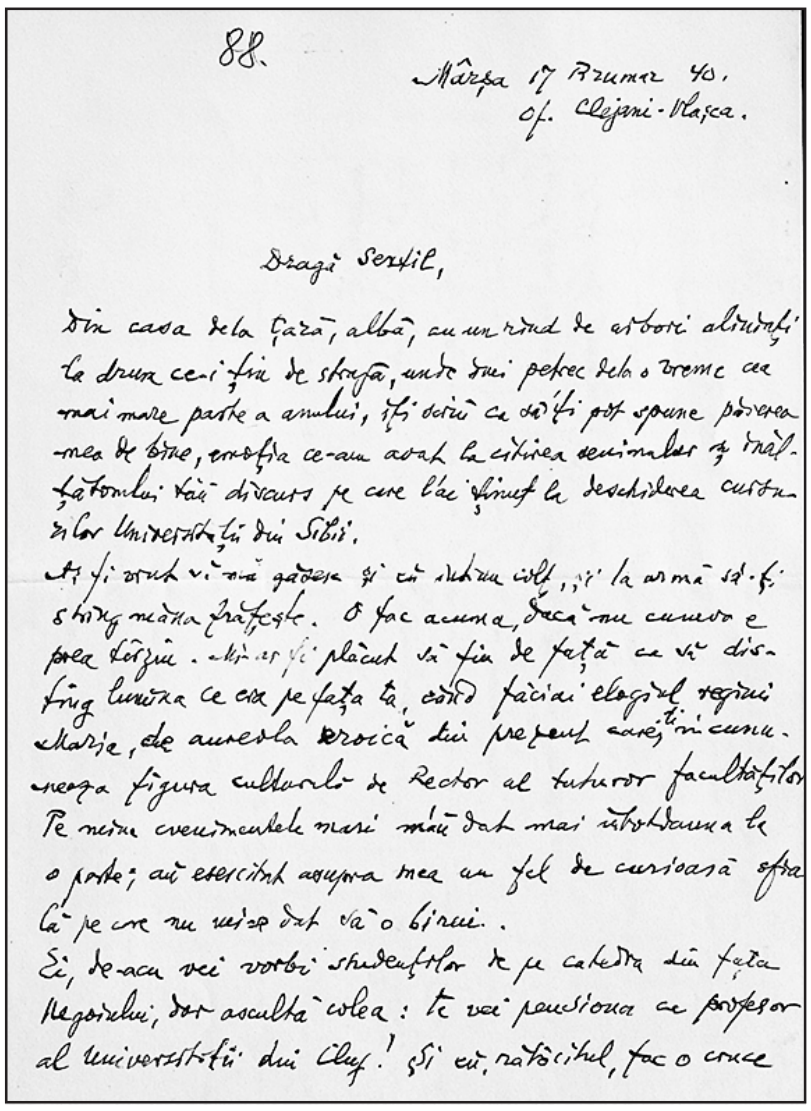
Și numai Unul, Domnul, poate știi ce are să mai fie ! În atmosfera asta de blândă singurătate îți scriu înduioșat că rău am făcut că n-am stat noi mai des cu capul într-un cot și duși pe gânduri și pe vorbă. Când ai de gând să vii prin București ? Or poate pleci la Berlin „să mai înghit o lingură de germanism", cum scrii într-o carte poștală pe care mi-ai trimis-o de la Bran – anni fa[4].

Sunt, am câteva cestiuni personale, pe care nu le pot vorbi cu nimeni alt decât amândoi, între patru ochi.

Dacă ocupațiile și multele preocupări îți îngăduie câteva momente, scrie-mi la București, tot în Brezoianu 29, bloc Algiu.

Dumnezeu să te ție sănătos, că multe mai ai de făcut încă.

Vechiul tău, Ciancu

88.

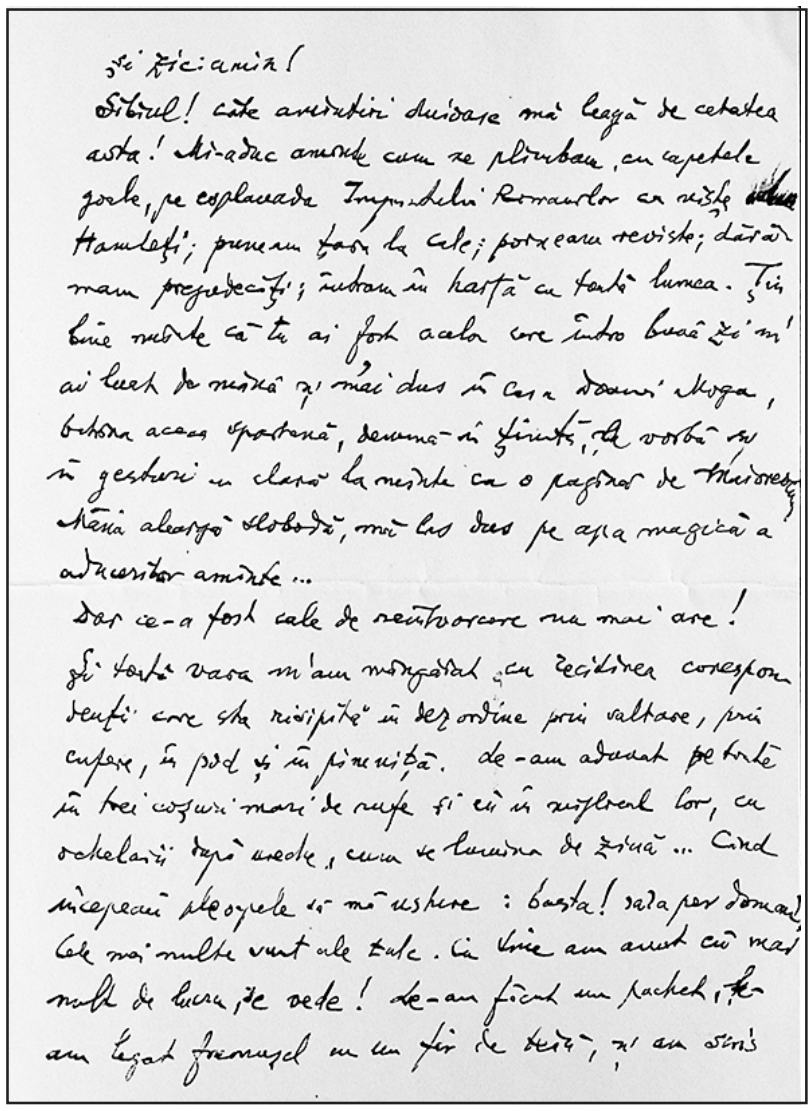
Mârșa 17 Brumar 40.
of. Clejani-Vlașca.

Dragă Sextil,

Din casa dela țară, albă, cu un rînd de arbori alîndrăți la drum ce-i țin de străjă, unde trei petrec dela o vreme cea mai mare parte a anului, îți scriu ca să îți pot spune părerea mea de bine, emoția ce-am avut la citirea semnelor ce trăiești tovarășului tău din cursul pe care l'ai ținut la deschiderea cursurilor Universității tale din Sibiu.

Mi-ți stătut vie înaintea gândirii și cu adâncă cutremurare, și la amintirea ei îți strîng mâna frățește. O fac acuma, deși mi-ar conveni e prea târziu. Mi-ar fi plăcut să fiu de față ca să îți disting lumina ce era pe fața ta, când făceai elogiul regelui Mihai, de aureola eroică ce-i prezent care îți înconjoară figura culturală de Rector al tuturor facultăților. Pe mine evenimentele mari mă dau mai întotdeauna la o parte; aș exercita asupra mea un fel de cenzură aspră că pe care nu mi-o dat să o birui.

Ei, de-acu vei vorbi studenților de pe catedra din fața Regelui, dar ascultă-colea : te vei pensiona ca profesor al Universității din Cluj ! Și eu, rătăcitul, fac o cruce

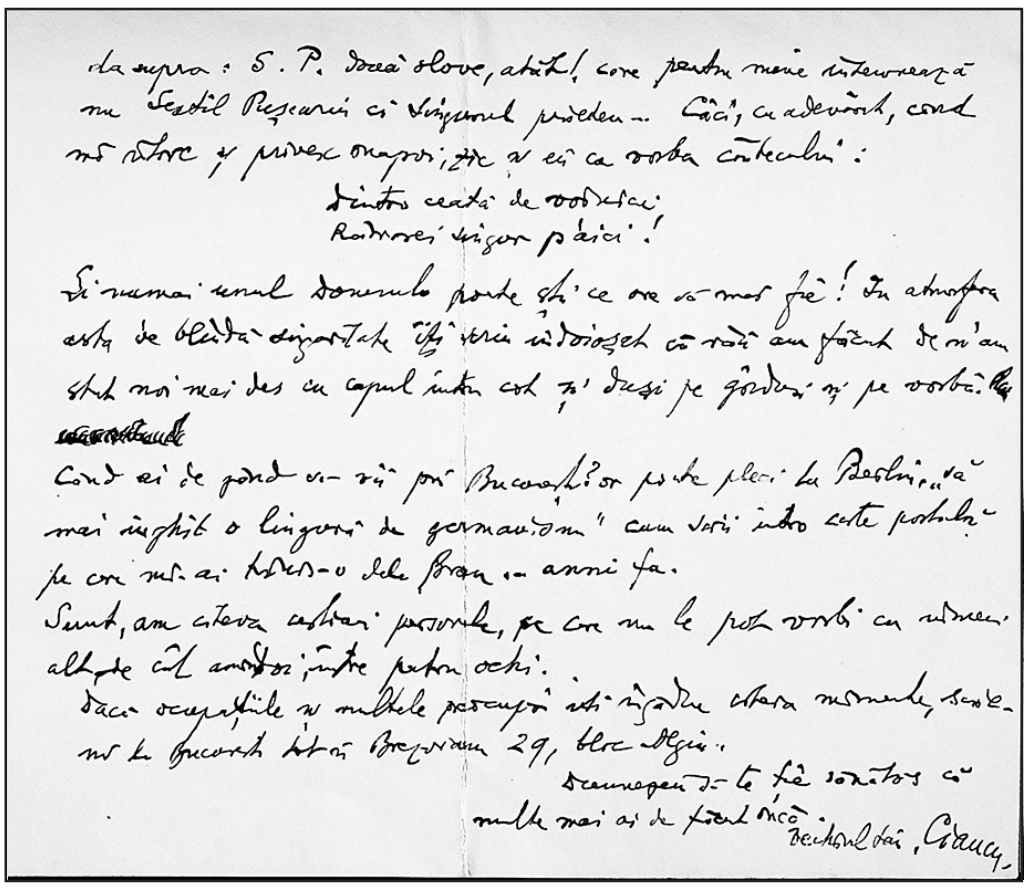

și ziceam ?

Sibiul ! câte amintiri dulcege mă leagă de cetatea asta ! Mi-aduc aminte cum ne plimbam, cu capetele goale, pe esplanada Împăcatului Romanilor ca niște adevărați Hamleți ; pruncam țară la cale ; porceam revista ; dădeam mamelor pregătite ; înotam în hartă cu toată lumea. Ții bine minte că tu ai fost acela care într-o bună zi mi-ai luat de mână și mai dus în casa doamnei Moga, bătrâna aceea ospătară, demnă în ținută, în vorbă și în gesturi ca o damă la nevoie ca o pagină de Mărioreșcu ? Mână aleargă slobodă, mai las deoparte pe asta magică a adâncilor amintiri ...

Dar ce-a fost cale de neîntoarcere nu mai are !

Și totuși vara m'am mărginit cu încidirea corespondenței care stă risipită în dezordine prin valtace, prin cufere, în pod și în pivniță. De-am adunat pe toate în trei coșuri mari de rufe și cu în ziarul lor, cu ochelarii după ureche, cum se lucrează de zilnă ... Când începeam plăcerile să mă usture : basta ! sara per domani, cele mai multe vorbe ale tale. Ca bine am avut că mai mult de lucru, se vede ! De-am făcut un pachet, l'am legat frumușel cu un fir de ață, și am scris

de sus : S. P. Dacă slove, atâtea ! care pentru mine înseamnă nu Sextil Pușcariu ci dârzenul prieten. Căci, ca adevărat, când mă uit și privesc înapoi, zic și eu ca vorba cântecului :

Dintr-o ceată de voinici
Rămăsei singur p-aici !

Și numai Unul Domnul poate știi ce are să mai fie ! În atmosfera asta de blândă singurătate îți scriu înduioșat că rău am făcut de n'am stat noi mai des cu capul într-un cot și duși pe gânduri și pe vorbă.

Când ai de gând să vii prin Bucureștii ? Or poate pleci la Berlin „să mai înghit o lingură de germanism" cum scrii într-o carte poștală pe care mi-ai trimis-o de la Bran – anni fa.

Sunt, am câteva cestiuni personale, pe care nu le pot vorbi cu nimeni alt decât amândoi, între patru ochi.

Dacă ocupațiile și multele preocupări îți îngăduie câteva momente, scrie-mi la București, tot în Brezoianu 29, bloc Algiu.

Dumnezeu să te ție sănătos, că multe mai ai de făcut încă.

Vechiul tău, Ciancu.

---

[1] Luminița Cornea, *Scrisoare: Virgil Cioflec către Sextil Pușcariu: „Ce-ți datorez eu ție ? Poate liniștea și fericirea mea"*, în revista *Sud*, publicație editată de *Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*, nr. 7-8, serie nouă (268-269), anul XXVII, iulie-august 2023, p. 26.

[2] Luminița Cornea, *Virgil Cioflec: contribuții biobibliografice,* prefață de Vasile Grigore, Editura Sud, Bolintin Vale (Giurgiu), 2021, 155 p.

[3] Portretul Zenobiei Cioflec, soția lui Virgil Cioflec, pictat de Ștefan Luchian, se poate admira, în prezent, la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca, aflându-se în patrimoniul de bază al acestui muzeu, fond donat de filantropul Virgil Cioflec.

[4] Luminița Cornea, *O scrisoare inedită a lui Virgil Cioflec către G. T. Kirileanu*, în revista *Sud*, nr. 1-2 (178-179), anul XX, ianuarie-februarie 2016, p. 5; scrisorile Virgil Cioflec din volumul: G. T. Kirileanu, *Corespondență*, ediție îngrijită, note, tabel cronologic, bibliografie și indici de Mircea Handoca, București, Editura Minerva, 1977.

[5] Nicolae Scurtu, *Noi mărturii despre Virgil Cioflec și Mârșa*, în revista *Sud*, anul XXV, nr. 11-12 (236-237), noiembrie-decembrie 2020, p.10.

[6] Sextil Pușcariu fusese numit rector al Universității Transilvane la Sibiu.

[7] făciai = făceai, arhaism regional.

[8] *Sara per domani* = va fi pentru mâine, expresie în italiană.

[9] *anni fa* = anii trecuți, expresie în italiană.

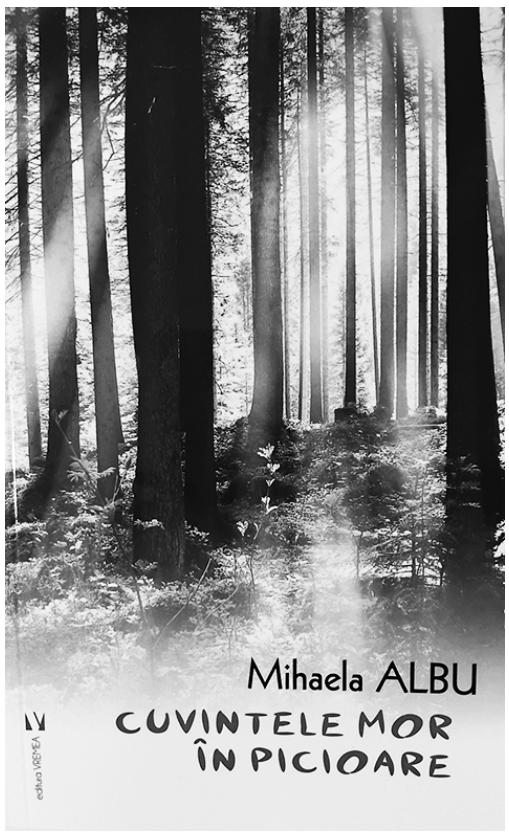
Filozofia de viață şi de moarte a cuvintelor

Victoria Milescu

Noua carte a doamnei Mihaela Albu, *Cuvintele mor în picioare*, apărută la Editura Vremea din București, în 2024, mi-a reamintit de piesa de teatru *Copacii mor în picioare*, a dramaturgului spaniol Alejandro Casona, pe care am văzut-o în adolescență, o piesă vorbind cu melancolie dar și cu o undă de umor despre bătrânețe, despre înfruntarea ei cu demnitate, în fapt despre timpul care ne fură tăcut și definitiv anii. Despre timp este vorba și în cartea de față, el însemnând viață curgătoare, oamenii legitimându-și viața prin cuvânt. Căci la început, cum se spune, a fost cuvântul, cel ce a creat prin energia sa lumea care, la rândul ei, a creat cuvinte pentru lucrurile din jur. Cartea doamnei Mihaela Albu, poetă, eseistă, prozatoare, critic și istoric literar, profesoară universitară în țară și în SUA, se remarcă printr-o deosebită abilitatea lexicală, prin echilibrul fin al tonurilor și nuanțelor unei game largi de idei și sentimente captate și transfigurate cu talent și determinare. Experiența poetică este evidentă, autoarea abordând uneori o anume detașare față de realitatea înconjurătoare, consemnându-i astfel la rece elementele ce-i oferă semnificație, simbol identitar. Stilul clar, limpede slujește minunat tema de anvergură, cum este cea a timpului. Față de acesta, se observă o atitudine când senină, de acceptare („Ceasornicul vremii/ Cu-ncetul mă petrece"), când de răzvrătire – postură evident splendid-eroică în temeritatea ei. Poeziile „Ceasul", „Calendar", „Oglinda timpului", „Netimp", „O zi" etc., vorbesc exclusiv despre timp în corelație cu alte lucruri în care acesta se infiltrează cu efecte văzute sau nevăzute. Uneori, spune poeta, timpul e un tren care „În loc de combustibil înghițea ani;/ Zile, săptămâni, luni/ mesteca./ Uneori îl vedeam,/ De cele mai multe ori nu".

În vers liber, sau cu rimă, poeta e romantică, visătoare, dezinvoltă. Elanul suprarealist valorifică în plan ascensional un ton reflexiv ca în amplul și cel mai frumos poem din carte, „De-aș avea...". „De-aș avea timp, aș cumpăra o corabie/ aș colinda pe toate mările prietenilor/ Aș ancora la țărmul fiecăruia/ să-i dau binețe/ să-i iau tristețea rătăcirii în lume/ s-o încarc pe corabia mea./ Aș rătăci apoi cu încărcătura/ aș deschide câte o ușă/ câte o fereastră/ fiecare fir din gândurile lor să treacă spre Cer/ să rămână acolo/ să înțeleagă atunci Cel de Sus/ ce poate fi cel mai greu de înțeles: Ce înseamnă să fii om ! (...) De-aș avea timp, aș cumpăra o mașină a timpului./ Aș trece prin ani și zile, prin ceasuri/ prin case/ prin munți, prin dealuri și văi./ Aș lua de mână un copil/ un bătrân/ Le-aș pune pe umăr zâmbete/ să le luminez vremea./ Le-aș privi ochii îndreptați spre Cer și le-aș sădi în inimi încrederea. Bucuria de a fi om !// De-aș avea timp, aș merge pe jos/ din loc în loc/ în pădurea în care copacii prieteniei își pleacă ramurile în mângâiere/ în îmbrățișare./ Aș păși cu speranță/ cu încredere./ Nu m-aș gândi la nimic. Pur și simplu aș urma linia vieții./ O linie niciodată îndeajuns de lungă pentru fiecare !// O, de-aș avea bani !/ De-aș avea bani/ aș cumpăra pentru fiecare om – de lângă mine/ sau mai de departe –/ Timp !"

Dar dacă timpul nu se lasă cumpărat, atunci e capturat de fotografie: „Fotografia ține în brațe/ strâns/ Timpul/ Nu-i mai dă drumul". Numai cel ce iubește nespus de mult viața conștientizează dramatismul luptei pentru fiecare zi. Între noțiunile timp și vreme se află moartea, ea, „generoasa doamnă", asociată cu noaptea, pe care o ființă solară ca poeta noastră nu poate decât s-o repudieze: „Iubesc ploaia, iubesc luna, chiar și norii în luptă cu soarta/ acoperind zorii.../ Dar... urăsc, urăsc cu patimă noaptea !" Elementul natural recurent este marea; nu vom întâlni aici munți, dealuri, câmpii, ci obsesiv marea cu valurile ei neliniștite – ecou al zbuciumului sufletului omenesc, cu adâncimi și zbateri fascinante. Marea este o provocare pentru statuarea ființei omenești, lupta cu imensitatea ei fiind la fel de temerară ca aceea cu timpul: „Am învins în lupta cu marea rămânând nemișcată/ când valul izbea cu forța împrumutată de la vânt". Luciditatea cu care e consemnată trecerea ingrată a timpului nu exclude afirmarea unei structuri robuste, pozitive, solare. Poeta rămâne „Mereu îndrăgostită de lumină", așteptând încercările vieții parcă pentru a-și reitera dragostea de viață întrebându-se ce-i fericirea și recunoscând că a cunoscut fericirea, martore fiindu-i cuvintele pe care le colecționează pe unde le întâlnește declarând: „Sunt, iată, un călător prin lumea voastră !" Da, însă un călător poet care scrie cu puful păpădiilor, fiindcă în acest fel scrisul e dus mai departe, în lumea largă. Fără să aparțină unui anume curent literar, Mihaela Albu, și-a găsit un drum propriu, o marcă poetică, păstrându-și identitatea prin devotamentul față de cuvânt – o ființă vie ce se naște, crește și moare. Cuvintele au viața lor, cu schimbări uneori neașteptate de-a lungul anilor. Poemul „Cuvintele mor în picioare", cel care dă titlul cărții și care este așezat la final, reprezintă poemul-cheie, unul modern, elaborat al filozofiei de viață al cărei flux circulă cu și prin cuvinte, lumea cuvintelor fiind asociată cu lumea copacilor. „5. Neîndoios/ lumea cuvintelor – asemeni lumii copacilor: se nasc din sămânță de gând/ cresc chemate de lumina începutului/ rămân să umple zilele/ cu ozonul adâncului/ adus/ din lungă tăcere;/ Mor apoi demn/ în picioare./ – Dar nu de tot –/ Cioturi odrăslesc/ în pământul de-a pururi primitor/ al limbii dăruite/ odată cu zâmbet de mamă." Cuvintele, depozitare ale timpului lor, mor în picioare în paginile cărților, ale căror file provin din copaci care s-au jertfit ca ele să existe. Și totuși, cuvintele nu mor definitiv, rămân cioturi care își trimit prin vremuri sunete și sensuri, chiar dacă în alte veșminte, dar în esență aceleași.

Lumea așa cum este

Străinul

Vasile Szolga

Era ultima zi din excursia făcută în acest minunat oraș pe care voise s-o vadă de când se știa. Economisise ani la rând pentru a-și permite o ședere fără limitele impuse de excursiile agențiilor de turism în acest oraș. Dat totul, sau mai bine zis cele plăcute au un sfârșit. A doua zi trebuia să urce în avionul care-l va duce spre țară în micul lui apartament moștenit de la o mătușă rămasă fără alți urmași.

Acum însă se plimba agale prin vechiul oraș, partea medievală parcă înghețată în timp, într-un timp care aici avea altă scurgere, poate chiar o scurgere inversă față de restul lumii. Pașii îl purtară pe o mică străduță pietruită între case cu pereți de piatră înegrită de vreme. Când ajunse într-o piațetă văzu pe colț o cafenea. Fiind obosit de plimbarea prelungă făcută în acea zi se hotărî să intre și la o ceașcă de cafea și un pahar de apă să se odihnească puțin. Deschise ușa cafenelei și îl întâmpină binecunoscuta atmosferă a micilor cafenele de cartier unde se întâlnesc vecinii să discute problemele locale și bineînțeles să dezbată marile probleme mondiale. Își roti privirea prin mica odaie a cafenelei și văzu un loc liber la o masă din colț unde un singur individ stătea nemișcat. Nu părea nici în vârstă și nici prea tânăr, poate în jur de cincizeci de ani. În fața lui pe masă nu se vdedea nici o băutură, nici o cafea. Se îndreptară spre acea masă și ceru permisiunea să se așeze. Străinul printr-o mișcare a capului îi permise.

Fata care servea în cafenea veni și-l întrebă ce dorește. Comandă o cafea și un pahar cu apă. Văzând că fata nu-l întreabă nimic pe străin gândi: „probabil a comandat mai devreme". Fata se întoarse cu comanda lui dar nici de data asta nu-l băgă în seamă pe străin. Parcă nu-l vedea. „Cred că are o comandă mai deosebită și încă nu e gata, durează până se prepară" gândi în continuare. Scoase din buzunar cele câteva vederi cumpărate. Unele erau deja cu adresele unor prieteni și cunoștințe trecute la destinatar. Străinul aruncă o privire asupra acestora și i se adresă în românește: „Sunteți român după câte îmi dau seama". După ce el confirmă, se lăsă o tăcere grea la masa lor. În fundal se auzeau vocile clienților de la celelalte mese. Se uită mai atent la străinul din fața lui. Părea apăsat de o mare suferință. Atunci și el i se adresă: „Văd că sunteți foarte supărat, probabil aveți un mare necaz. Puteți să-mi dezvăluiți motivul supărării, poate vă pot ajuta cu". Străinul răspunse: „Într-adevăr am un mare necaz. Trebuia să duc această scrisoare cuiva din țară dar un anumit incident m-a împiedicat". „Dacă pot să vă ajut o voi face cu plăcere răspunse el. Mâine eu mă întorc în țară.". Străinul continuă, după ce scoase un plic din buzunar: Aveți adresa pe plic. V-aș fi recunoscător dacă ați putea să o expediați la acea adresă". Luă scrisoarea și se uită la adresă. Era pentru orașul unde locuia și el și după cele scrise pe plic adresa era undeva în vecinătatea domiciliului lui. Când ridică privirea constată că străinul plecase de la masă. Își roti privirea și nu-l văzu în local. „Destul de necioplit individul. Putea măcar să-mi mulțumească" gândi dar își luase angajamentul că va duce scrisoarea.

După ce ajunse acasă în țară, a doua zi porni să ducă scrisoarea. Într-adevăr găsi repede adresa în vecinătate și sună la ușă. Îi deschise o tânără. Avea oarecum aerul străinul întâlnit. Gândi: „Probabil este fiica lui". Se prezentă și îi spuse care este motivul venirii lui la ea. Ea îl invită în casă iar el scoase plicul . Ea îl luă cu o mână tremurândă și în ochi îi apărură lacrimi. Îl întrebă: „Cum a ajuns scrisoarea la dumneavoastră ?". El răspunse: „Mi l-a dat un străin, alaltăieri în Barcelona, dar nu mi-a spus cine este". Între timp își roti privirea prin cameră și văzu o fotografie înrămată și barată de o panglică neagră. Atunci recunoscu în acea fotografie străinul cu care se întâlnise. Spuse: „El este cel care mi-a dat această scrisoare" arătând spre fotografie. Fata făcu ochii mari și îngăimă: „Poate a fost altcineva pentru că tatăl meu a murit într-adevăr la Barcelona, acum două săptămâni".

Nicolae Silade sau cum banalitatea devine metafizică

Șerban Codrin Denk

Când își imaginează imperiul literar, poetul cu mari proiecte propune un nou simț al realității, cu ajutorul căruia se autoîntemeiază pe sine și își construiește „brava lume nouă” tematic, ideatic, estetic, adică totul. De bună seamă, amplul poem *everest* este un simbol al devenirii sale, al măsurii între celelalte măsuri, să le spunem, ale lumii. Astfel, să preluăm în priviri, în auz, în reverii părțile I-VIII, unde poetul își condensează, deocamdată spre proprie orientare printre pericole și deviații de la calea propusă, una dintre artele poetice:

„(...) și începi să vezi/ începi să auzi glasul domnului printre pomii din grădină așa începi cu o// întoarcere în sine după risipirea în cele omenești cu o încercare pe everestul/ dinăuntrul tău oamenii da oamenii cum spune carl sandburg ei sunt/ firele de iarbă ale lui walt whitman trestiile gânditoare ale lui pascal ei/ șlefuiesc minunile până când nu mai rămâne nimic din ele ei învăluie/ simplitatea într-o mulțime de zorzoane nu e ușor să renunți la ei dar/ dar pentru o întâlnire cu dumnezeu merită să renunți la tine însuți pentru a te câștiga/ pe tine însuți (...)”.

Poetul nu aduce argumente filozofice, religioase, istorice, ci numai morale/etice pentru a justifica un loc al omului între oameni și a trage o primă concluzie („nu am văzut oameni care să vrea să fie mai/ oameni decât oamenii”) înainte de a ne conduce spre miezul agitat al universului său:

„nu trebuie să urci everestul ca să fii deasupra lumii trebuie să cucerești/ everestul dinlăuntrul tău ca să fii și începi să fii când începi să înțelegi/ și începutul tău e chiar începutul lumii și e ca o primăvară care vine/ pentru prima oară în lumea aceasta împietrită în care (unde, n.n.) tu ești mișcarea/ în lumea aceasta în mișcare în care (unde, n.n.) stai împietrit ca statuia lui mihai eminescu” (II).

Da, concluzie orgolioasă, iar poetul o afirmă cu mare convingere: „dimineața devreme cu mult înainte să se crape de ziuă/ (...) când te trezești la realitate și vezi/ că realitatea nu e ceea ce se vede// că între gândire și vedere/ e miracolul care te face să fii// când trebuie să alegi/ între lucrările omului/ și lucrările domnului// când afli că împrejurul ți-e frate/ și tată și fiu împrejurul// de ce să mai aștepți răsăritul/ când răsăritul lumii ești tu” (III).

Aceste ultime două jumătăți de verset se sprijină copios pe o premergătoare argumentație poetică, încât autorul trebuie înțeles în calitatea sublimată de creator, de purtător de reverie, iar nu de învățător, de moralizator pe orice catedră înaltă sau amvon. O variantă a Everestului este „un bloc de provincie”, unde „atunci m-am văzut pe mine însumi urcând zilnic 55 de trepte și tot/ atâtea coborând în spirală (...)”, iar mai departe, într-o lungă înșiruire de personaje/personalități, se oprește brusc într-un „da m-am văzut pe mine pentru că în fiecare/ dintre voi mă văd pe mine însumi” (IV)

Poetul recunoaște: „această piatră din capul unghiului acest rug aprins care arde/ arde și nu se mistuie arde și nu se mistuie/ așa este stânca aceasta pe care îmi construiesc casa/ casa mea din cuvinte/ ce ați crezut ?” Cum are păreri bune despre oameni, le admiră castelele din Spania, palatele de vară, cetățile, dar își preferă, pentru uz propriu, o peșteră, un bordei, un iglu, o colibă a unchiului Tom, „într-o cameră de 4x4 cu un frigider într-un colț și un calorifer în altul/ pe malul unui râu de munte sau la marginea mării/ eu prefer să locuiesc în mine însumi”, mai mult, poetul enumeră, luxuriant, marile destinații ale migrației turistice, fiindcă se mai întreabă o dată, știind că popoarele migratoare spre Capela Sixtină, Cairo, Palatul Dogilor și așa mai departe nu îl vor crede: „de ce nu mă vedeți pe mine în mine însumi” ? (V)

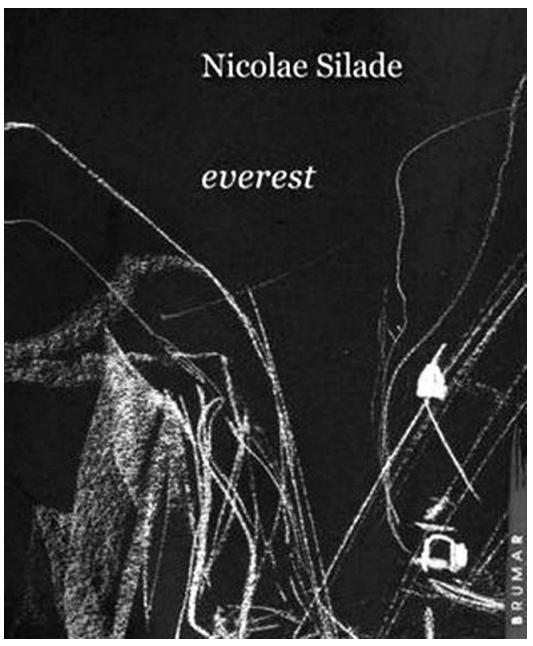
O altă enumerare de personaje istorice, de specii umane cu „nori de praf se ridică pe urmele lor”, „uteciștii de azi comuniștii de mâine securiștii bolșevicii naziștii și fidel și/ stalin și che ciocoii vechi ciocoii noi ciuma roșie ciuma neagră moartea/ albă nihil novi sub sole”, urmează mărci de „automobile electrice taxiuri zburătoare avioane și păsări și îngeri și zei” fiindcă „pe aici toate și toți trec chiar și trecerea trece (...) și floarea de colț ca o stea răsărind/ în inima lor și zăpezile de altădată care iar se arată ca un miracol/ pe everestul meu interior”. Mottoul din Dante, „Prin mine treci spre locul de durere/ prin mine treci spre veșnica jelire (...)” ajută la devoalarea adevăratelor sensuri încifrate în versete. (VI)

În vreme ce eul creator/poetul se plimbă, „n-am văzut sculptor mai mare ca râul”, trece în genul epic și, cinic, povestește pe scurt despre o vilă donată „printre meandrele unui gest măreț”, cu „schimbări la față” odată cu trecerea timpului, devenind casă de odihnă pentru preoți, hotel comunist, așezământ recuperat, monahal, mănăstire de maici, în orice caz o naștere, o moarte, o renaștere printre adevărate și mai multe schimbări la față decât în alegoria biblică. (VII).

În cele din urmă, prea multă realitate îl enervează pe poet, așa că, vrei, nu vrei, o atacă furibund: „întrebarea care naște veșnic întrebări de ce venim de plecăm de ce nu/ rămânem carpe diem îmi spun și mă uit pe youtube la tigrul siberian la președintele putin și la vila lui de un miliard de dolari de pe malul mării/ negre la colecțiile lui de artă de două miliarde de dolari și la frumoasa lui/ gimnastă câtă frumusețe îmi spun și câtă bogăție și câtă putere în mâinile/ unui singur om mă uit pe youtube la king jong-un coreeanul de nord/ care are țara la picioare și tot la picioarele țării va fi tot un schelet (...)”. Nicolae Silade își are propriile spații de referință în lumea imaginară, unde domnește ordinea sa poetică, decât în lumea reală, aflată sub stăpânirea necunoscutului, a întâmplătorului, iată, a efemerului politic, „stăpân nu e cel puternic stăpân e cel ce se stăpânește/ cel care murind trăiește căci el este viu și el va moșteni pământul” (VIII).

Poemul „ghilgameș” preia un vers din Nichita, pe care-l tot rostogolește prin praful vieții și morții, Enkidu, „care a vânat cu mine lei”, devenind un portar de supermarket, câțiva profesori, câțiva prieteni poeți. Într-o viziune de realism tern, prozaic, „astăzi vineri 13 mănânc polonezi cu muștar beau bere ursus”, poetul schimbă cârma, „ieri s-a dus și arcadie profesorul de sport din primară/ prietenul meu care a vânat cu mine idei”, pentru ca, în cele din urmă, fascinantul său portret să se încheie cu „acordeonul său weltmeister/ după un pahar de răchie și un recital de fabule/ cum apăsa cadențat pe câte o morală nepieritoare/cu aerul că schimbă lumea această lume mereu în schimbare/ în care (unde, n.n.) vii hotărât să rămâi/ dar ești totdeauna pe picior de plecare”. Textul este un exemplu, alături de prea multe, cum banalul cel mai agresiv se metamorfozează în metafizică, în filozofie.

Nu probabil, ci sigur, în mâna altui poet astfel de texte s-ar prăbuși în platitudine, în truisme. Nicolae Silade deține niște secrete inefabile, atât ale propriului talent, cât și ale culturii, așa că ridică nimicul din noroi și îl transformă în artă, în sublim, dar fără ostentație, cu o simplitate de zâmbet candid. În definitiv, ce este poezia dacă nu cel mai mare nimic devenit o minunăție inexplicabilă.

Iată arta poetică din incipitul poemului „declarație de dragoste pe propria răspundere”: „dintotdeauna mi-am dorit să scriu despre totdeauna/ să surprind întotdeauna acel *indescifrabil*/ care să nu fie *nici prea poezie nici prea proză*/ cum spunea czeslaw milosz laureatul nobel pentru literatură în 1980/ sau Odysseas Elytis laureat cu un an înainte/ *poezia* zicea el *începe de acolo de unde/ ultimul cuvânt nu-l are moartea”*. Parcă este un fragment de eseu, de proză filozofică, rece, fără fior poetic, însă imediat poetul devine metafizic. Astfel, „pictorul acela din lovrin”, anonim, are noroc să facă portretul marii iubiri inaccesibile a poetului, „care s-a prăpădit probabil săracul/ neștiut de nimeni/ doar ei au șansa asta doar lor le arată dumnezeu frumusețea (...)”; poemul continuă, însă ultimul verset citat, apoi altele, luminează dintr-o dată pustietatea, păienjenișul, subteranele, decăderea, dăruind sens înalt poemului, ridicându-l la ceruri, cum s-ar zice. Aceasta este arta adevăratului poet, care nu selectează frumosul din cuvinte, metafore, versificație, ci îl găsește oriunde, în „mucegaiuri și noroi”, precum spunea Tudor Arghezi, iar Nicolae Silade are forța, declanșează energiile să lanseze pe orbită frumosul său, care, văzut de aproape, pare rudă cu hidoșenia, cu slutenia, cu inevitabila banalitate, cu ceea ce, de fapt, suntem, ființe aproape oarbe, aproape surde, aproape pierdute între nimic și nimic, într-o lume ostilă, pe o planetă aproape inexistentă în univers, ceva fără importanță de azi pe mâine, însă, himeric, trăiești (ce o fi însemnând trăiești ?) „o viață care se transformă încet încet în tablou în/ poezie” (ghetsimani, II).

Metaforic, reveriile poeților pot fi telurice, acvatice, aeriene și ale focului, ceea ce numim elementele primordiale teoretizate de filozofia greacă antică. Astfel, pare limpede, în poezia română Tudor Arghezi este în mare parte un poet al pământului cu toate ale sale, unelte agricole, glie, recoltă, munți, „râpi și gropi adânci, suite de bătrânii mei pe brânci”; George Bacovia este perceput ca un poet al apei, prin ploi tomnatice, zăpezi în decembrie și așa mai departe. Un poet evanghelic a scris și rostit „La început a fost cuvântul”, Nichita s-a vrut poet al necuvintelor. Nicolae Silade este în mod evident poet al pământului, al apei (marea îl obsedează, râurile); altă dată, programatic, se proclamă poet al cuvintelor:

„mi-am trimis cuvintele la mare depărtare în spațiu și timp/ le-am binecuvântat și le-am zis:/ creșteți înmulțiți-vă și umpleți pământul/ luați chipul meu, numele meu/ și suflare din suflarea mea/ stăpâniți peste toți aceia care vor să vă stăpânească/ ascultați de toți aceia care vor să v-asculte/ mi-am trimis cuvintele la mare depărtare în spațiu și timp/ creșteți înmulțiți-vă și umpleți pământul le-am zis” (cuvintele)

În ordinea spiritului, poezia cuvintelor ar trebui să fie prima, poezia celorlalte patru elemente se exprimă cu atât mai accentuat prin poezia cuvintelor. Dacă ești poet cu destin, poezia ta trebuie să fie o intensă, apoi o complexă desfășurare a tuturor elementelor. Rămân întrebările: ce se întâmplă cu poezia sentimentelor, cu poezia ideilor ? Răspunsuri s-au dat: se suprapune/se interferează cu poezia elementelor, o accentuează, îi oferă profunzime și înălțime, sau mai exact, îi oferă reveria profunzimii și a înălțimii, reveria interiorului psihic și a exteriorului fizic, fie restrâns, de interior, fie cosmic, în orice caz, reverii infinite; poeții, dacă sunt poeți, se descurcă în aceste labirinturi, le explorează, le organizează. Nicolae Silade este un maestru, fără pretenții de maestru ludic, al orientării în aceste simbolice labirinturi, unde își este propriul fir al Ariadnei.

„(...) să vă spun că iubirea te eliberează din toate chiar dacă rămâi/ subjugat iubirii unei iubiri înstelate oricum pământul e o captivitate/ poate cea mai frumoasă cerul o altă captivitate poate cea mai albastră și/ viața asta în care (unde, n.n.) ești liber să fii și liber să mori în libertate/ oare nu e cea mai minunată captivitate (...)” (liber în captivitate/captiv în libertate).

În dreptul său la reverie, poetul se joacă liber cu reveria, o face pe naivul, pe zăpăcitul, pe nepricepitul, în definitiv își exprimă relațiile cu lumea în moduri indirecte, obligându-ne pe noi, cititorii săi, să-i intuim adevăratele intenții prin lecturi ezoterice, sibilinice, aproape prevestitoare a ceva și de ceva. Astfel, etajul 9 al poetului devine semnul unui alt Everest interior/exterior.

„nu înseamnă că sunt în al nouălea cer dacă am găsit un apartament liber/ la etajul 9 dar după cum se vede de aici împrejurul la ora 21 aș putea zice/ da sunt în al nouălea cer în limbaj popular asta înseamnă că sunt fericit dar/ de ce nu poți fi fericit și la etajul 10 în al zecelea cer asta chiar nu înțeleg// când toate lucrurile de nota 10 înseamnă perfecțiune și luminile orașului da/ strălucesc mai frumos decât stelele din orice parte le privești te ademenesc/ te cheamă te strigă pe nume în timp ce divinitatea nici nu te cheamă nici nu/ te respinge dar te aduce cu picioarele pe pământ când îți spune da totul// e deșertăciune iar tu cu capul tău în nori trebuie să înțelegi asta și trebuie/ să ieși din asta ca și cum ai ieși din tine însuți și te-ai privi de sus ca pe un/ străin și te-ai compătimi în timp ce în orașul de sus se pregătesc petreceri/ și iată că privești de sus orașul de sus așa cum dumnezeu privește lumea/ din raiul său care a fost raiul nostru și nu mai poate fi pentru că nu-l putem/ face după chipul și asemănarea noastră pe cel ce ne-a făcut asemenea lui” (orașul de sus, I)

Poem al pământului (orașul, blocul) are semnificații suprapuse, metafizice, dovadă a subtilului amestec tematic și ideatic. Iată continuarea în altă parte a poemului, nu explic nimic, totul pare la vedere, și totuși, nu este nimic la vedere, fiindcă reveria nu este obiect, ci stare sublimată:

„zice dante aici e infernul aici purgatoriul și paradisul aici în lumea de jos dar/ sus în lumea de sus în lumea de deasupra lumii ce lume e iată păsările care/ trec peste țara pustie a lui ts eliot și avioanele care trec pe deasupra păsărilor/ dar niciun om de jos nu privește în sus și niciun om de sus nu privește în jos// numai dumnezeu în marea lui milă numai dumnezeu cum ne privește el nu/ ne privește nimeni și cum ne compătimește el nimeni nu ne compătimește” (orașul de sus, III)

Un poem emblematic este „versetele de la marea neagră”, o poezie a reveriei apei, o poezie a poeziei apei, o poezie care emană o energie albastră, neliniștită uneori, contemplativă alteori.

„din camera noastră cu vedere la mare am privit îndelung/ nesfârșirea albastră. Cu ce ochi o priveam ! și ce gânduri din/ senin îmi veneau ! și zburau ca pescărușii pe deasupra valurilor/ și plecau ca bărcile de pescari în larg până dincolo de linia/ orizontului. până dincolo. o, linia orizontului uman !// era prima zi, erau primele impresii. despre timp și locație. și/ dacă totul e fără sfârșire – îmi spuneam – dacă totul e fără sfârșire/ de ce tocmai noi să începem ? de ce tocmai să sfârșim/ să sfârșim/ adică într-o nesfârșire ? și nu prima zi mă preocupa într-atât./ (...) când stai în balcon cu fața la mare e imposibil să nu/ te gândești la ulise. la aventurile mării. la aventurile vieții. la homer. de aici începe totul. aici unde totul sfârșește. și îți pare că viața ta seamănă cu viețile lor. cu valurile”

Să nu mă acuzați că sunt prea lungi citatele propuse din poemele lui Nicolae Silade. Într-un interviu despre locul lui Mihai Eminescu în poezia română, în cultură și spiritualitate, Nicolae Silade acuza critica literară luată în totalitate că a înșirat prea multe vorbe și a citat/citit prea puțin dintr-un poet pur și simplu, că a bătut degeaba câmpii în frunte cu toți divinizații și marii și vorbăreții comentatori, uitând că poezia se contemplă prin citire/ audiere și atâta tot, se comentează de fiecare în parte în propriul monolog interior, cu atât mai mult dacă ești poet. Propunându-vă aceste citate vă îndemn să luați contact direct cu fragmente din, în viziunea mea, eminentele poeme, cu atât mai mult cu cât cărțile unde au fost tipărite nu se găsesc în librării, ci, probabil, se ascund în unele biblioteci. Într-o primă Istorie a literaturii române, în secolul XIX, în loc de încheiere, autorul atrăgea atenția că se vorbea prin unele adunări de literați și jurnaliști despre un talent prea-plin de promisiuni. Fără comentarii, se reproducea „Epigonii” alături de numele unui poet necunoscut, un poem cât toate comentariile la un loc.

Eu, în loc de poemul eminescian, aș încheia cu „șapte zile medievale” sau, dacă vreți alte titluri, poftim, propuneți, dar nu o voi face de data aceasta, insistând pe îndemnul că toate poemele lui Nicolae Silade, indiferent de numele volumului, trebuie citite și luate în posesie afectivă, fiindcă veți repeta concluzia mea: ne aflăm în fața unui poet dominant, luminat și luminos, în matricea unui fascinant univers de idei.

„încă din zori am pornit să înconjurăm cetatea. cu admirație. ce lupte/ s-au dat acolo doar tunurile pot povesti. pe tunuri fac tinerii fotografii./în memoria tinerilor uciși de tunuri ? eu cred că nu. (...) iar tu, care din urmă ne vii,/ cu o întreagă istorie-n spate, poți tu spune cum să rămâi viu între vii ?/ fără luptă nu există victorie. fără eroi nu există istorie. fără femei nu există urmași. acum te rugăm să ne lași. înconjurăm cetatea. cu grație./ cu admirație. Iat-o și pe domnișoara în costum popular. ne invită să/ vizităm un neștiut sanctuar. zâmbetul ei e mai scump decât taxa.. noi/ o taxăm cu un surâs princiar. și intrăm. pe alei ne întâmpină palmieri/ care aduna în ei mulțimi de tăceri. unde sunt cei de ieri ? cetatea e vie de/ acum înainte doar prin ei. și doar prin cuvinte.” (șapte zile medievale, III)

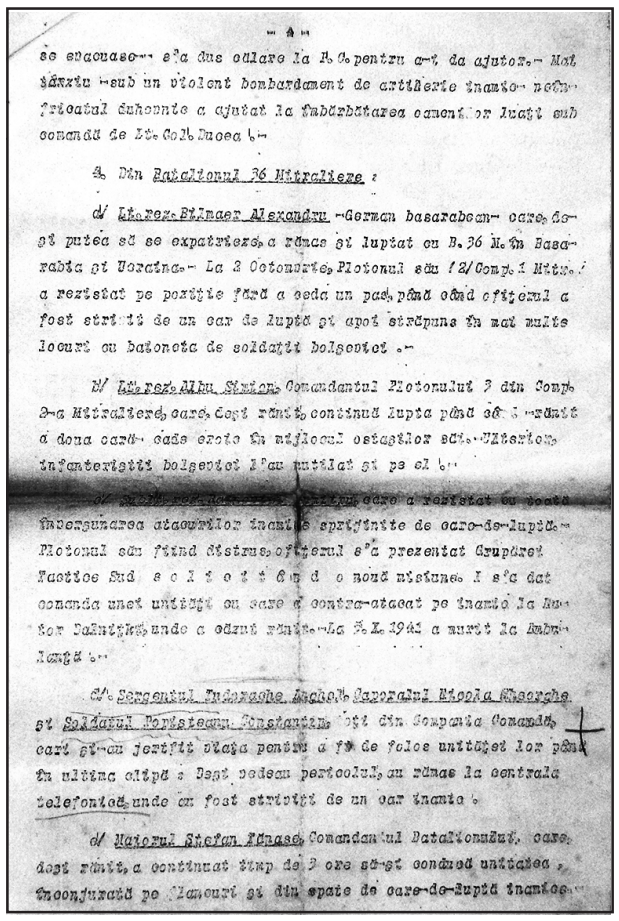
(Nicolae Silade, *everest*, editura Brumar, Timișoara, 2020)

Un ostaş în slujba ţării

Silvia Popescu

Pentru omul zilelor noastre a fi „ostaș în slujba țării” are o încărcătură diferită față de vremurile mai vechi, când gravitatea rănilor căpătate în luptă, până la sacrificiul suprem, erau criterii minimale pentru a te număra printre cei drepți, socotiți că și-au făcut datoria pentru țară. Din păcate, satisfacțiile „drepților” ostași români au fost puține, de multe ori efemere, căci idealurile, țintele pentru care luptau în războaie la ordinele comandanților arareori au fost atinse, arareori au putut fi păstrate. Al Doilea Război Mondial ilustrează bine decalajul dintre sacrificiile luptătorilor români și câștigurile – de fapt, pierderile – dobândite.

se evacueaze-a s'a dus odlare la B.C.pentru a-i da ajutor.- Mai târziu -sub un violent bombardament de artilerie inamic- neînfricatul duhovnic a ajutat la îmbărbătarea camenilor luați sub comandă de Lt.Col.Duca.-

4. Din Batalionul 36 Mitraliere :

a/ Lt.rez.Bilmaer Alexandru -German basarabean- care, deși putea să se expatrieze, a rămas și luptat cu B.36 M.în Basarabia și Ucraina. La 2 Octombrie, Plotonul său (2/ Comp.1 Mitr.) a rezistat pe poziție fără a ceda un pas până când ofițerul a fost strivit de un car de luptă și apoi străpuns în mai multe locuri cu baioneta de soldații bolșevici.-

b/ Lt.rez.Albu Simion, Comandantul Plotonului 3 din Comp. 2-a Mitraliere, care, deși rănit, continuă lupta până când, rănit a doua oară, cade eroic în mijlocul ostașilor săi. Ulterior, infanteriștii bolșevici l-au mutilat și pe el.-

c/ Sublt.rez. Ra[loc rupt] Dumitru, care a rezistat cu toată înverșunarea atacurilor inamice sprijinite de care de luptă. Plotonul său fiind distrus, ofițerul s-a prezentat Grupării Tactice Sud solicitând o nouă misiune. I s-a dat comanda unei unități cu care a contra-atacat pe inamic la Hutor Dalniţki, unde a căzut ranit. La 5.X.1941 a murit la Ambulanță.-

d/ Sergentul Tudorache Anghel, Caporalul Nicola Gheorghe și Soldatul Popișteanu Constantin, toți din Compania Comandă, cari și-au jertfit viața pentru a fi de folos unității lor până în ultima clipă. Deși vedeau pericolul, au rămas la centrala telefonică unde au fost striviți de un car inamic.-

e/ Maiorul Ștefan Tănase, Comandantul Batalionului, care deși rănit a continuat timp de 3 ore să-și conducă unitatea, înconjurată pe flancuri și din spate de care de luptă inamice.-

f/ Lt.rez. Gheorghiu Eugeniu, Adjutantul Batalionului, care după evacuarea Șefului său ia comanda și pronunță din proprie inițiativă un contra-atac, oprind pentru câtăva vreme pe inamic.-

g/ Fruntasul Coordoneanu Andrei de la Comanda Batalionului: a restabilit din proprie inițiativă legătura telefonică și, deși lovit în piept de un glonț inamic, s-a reîntors la postul său pe care nu l-a părăsit nici când inamicul l-a depășit. Acoperindu-se de morții din jurul său, a rămas pe această situație până a 3-a zi când trupele noastre, revenite pe vechea linie, l-au găsit și evacuat, în stare gravă, la spital.”

De curând am descoperit printre hârtiile familiei un document al cărui conținut mi-a atras atenția prin tragismul său; are șase file (numerotate de la 2 la 7), este dactilografiat pe hârtie A4 și îi lipsește cel puțin prima și ultima filă. Din cele câteva informații care se pot extrage în lipsa începutului și a finalului, am tras concluzia că poate fi un „Ordin de Zi” în care sunt citați cei căzuți pe front sau care au dat dovadă de fapte de vitejie în luptă („Citare prin Ordin de Zi”). Inamicii sunt „rușii” sau „bolșevicii”. Datele expuse se încadrează între 2 și 20 octombrie 1941. În privința localizării luptelor apar toponimele: Odesa; Hutor Dalniţki; șoseaua Friedenthal-Dalnic, aflate astăzi în Ucraina.

Cele expuse ne indică luptele pentru cucerirea Odesei, încheiate la 16 octombrie 1941 când trupele române și germane intrau în oraș. Pierderile înregistrate atunci de armata română au fost uriașe: 92.545 de ostași (17.729 de morți, 63.345 de răniți și 11.471 de dispăruți).

În foile care s-au păstrat din document sunt menționate următoarele unități militare: Regimentul 1 Grăniceri, Regimentul 2 Grăniceri, Batalionul 36 Mitraliere, Batalionul III 75 I, Batalionul 21 Mitraliere, Regimentul 1 Art. Grăniceri, Regimentul 2 Art. Grăniceri, Regimentul 54 Artilerie.

Voi reproduce aici un fragment (f. 3-4) în care se vorbește despre Batalionul 36 Mitraliere din care făcea parte și bolintineanul „Soldat Popișteanu Constantin” din Compania Comandă a Batalionului 36 Mitraliere.

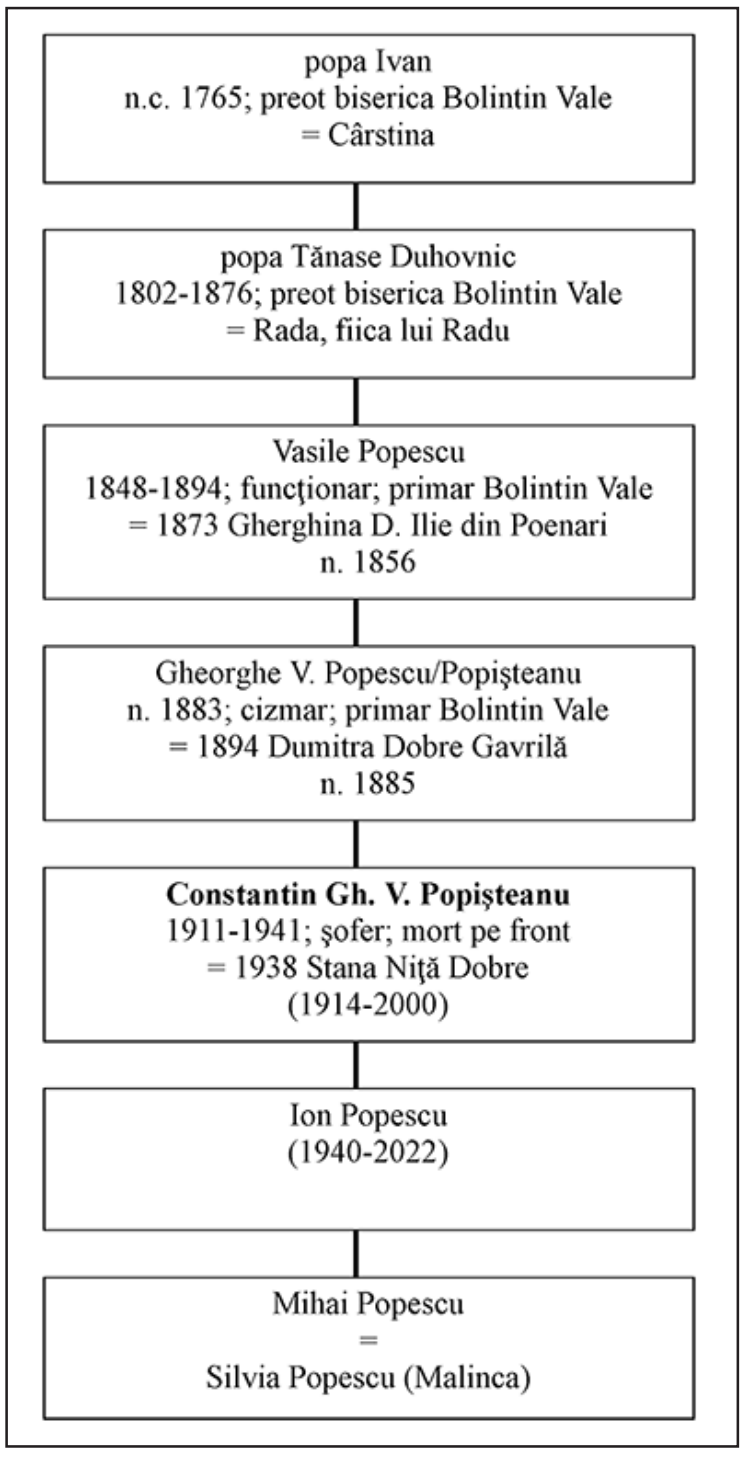
Din amintiri păstrate în familie, cărora le-am adăugat informații din *Metamorfozele unei comunități. Bolintinul și neamurile lui* (Editura RawexComs, 2017), putem cunoaște că eroul bolintinean Constantin Popișteanu provenea dintr-o veche și stimată familie, al cărei cel mai îndepărtat reprezentant cunoscut era preotul Ivan, născut înainte de 1780 și slujitor la biserica din Bolintinul din Vale la sfârșitul secolului XVIII și începutul celui următor. Popa Ivan și soția sa, Cârstina/Cristina, vor fi părinții celui mai respectat preot bolintinean al secolului al XIX-lea, popa Tănase Duhovnicul. Acesta avea să slujească biserica Bolintinului peste trei decenii, încetând din viață în anul 1876.

Unul din fiii preotului Tănase Duhovnic, anume Oprea, zis Mirodot, va îmbrăca și el haina preoțească, ca și fiul său, Nicolae Oprescu, zis și Sachelarie Nae Oprescu, din care se trag familiile bolintinene Oprescu, Niculescu/Nicolescu (cu celebrul comisar regal interbelic Gheorghe Nicolescu-Bolintin) și Badea.

Un alt fiu al preotului Tănase Duhovnic, anume Vasile, născut în anul 1848, își va lua patronimicul Popescu și va exercita profesia de funcționar.

Din căsătoria acestui Vasile Popescu cu Gherghina va rezulta fiul Gheorghe (născut în 1883), pe care-l întâlnim în documente sub numele Gheorghe V. Popișteanu, de profesie cizmar, dar care va fi și primar al comunei (ca și tatăl său, de altfel) în perioada interbelică. În urma căsătoriei Gheorghe din 1904 cu Dumitra Dobre Gavrilă, în 1911 se năștea Constantin Gh. V. Popișteanu, eroul acestor rânduri.

Constantin Gh. V. Popișteanu va deprinde meseria de șofer profesionist, rară în perioada interbelică, mai cu seamă într-un spațiu rural ca al Bolintinului acelor vremuri. Se căsătorește relativ târziu, în 1938, cu Stana Niță Dobre, astfel încât la momentul mobilizării pentru front avea un singur copil, Ion Popescu, născut în 1940 și care nu-și va cunoaște niciodată părintele.

Schița arborelui genealogic al familiei Popescu

Mort vitejește între 2 și 5 octombrie 1941, Constantin Popișteanu este unul dintre nenumărații ostași români căzuți în cel de-al Doilea Război Mondial pentru un ideal la care urmașii urmașilor lor par să fi renunțat fără crâcnire. Apoi, conform Oficiului Național pentru Cultul Eroilor (https://once.mapn.ro/pages/ucraina) toate cimitirele de campanie românești înființate în Ucraina pentru înhumarea celor căzuți în bătălia pentru Odesa „au fost distruse ulterior de unitățile militare sovietice după retragerea trupelor române de pe Frontul de Est (proces care a început în urma ruperii frontului la Stalingrad, la 19 noiembrie 1942)”. Ca urmare, fără o cruce la mormânt, de jertfa bolintineanului Constantin Popișteanu mai amintește doar placa ce stă pe Monumentul Eroilor din satul natal, sat pe care nu a mai apucat să-l vadă vreodată.

Ordinul „Coroana României" conferit în 1925 președintelui Comisiei Interimare, Bolintinul din Vale

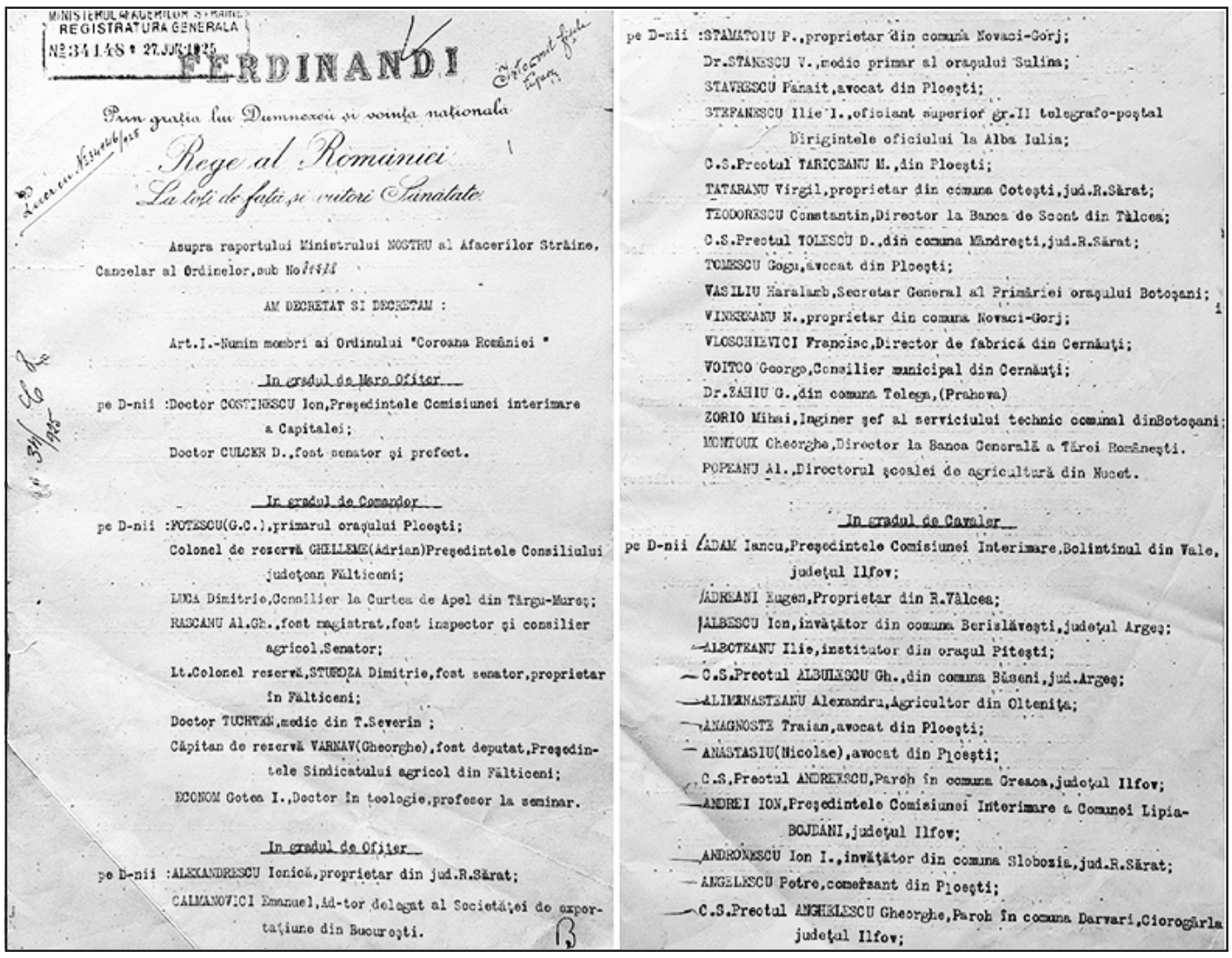

Laurențiu-Ștefan Szemkovics

Ca urmare a raportului lui I. G. Duca, ministrul Afacerilor Străine, cancelar al Ordinelor, nr. 30.578 din 1925, regele Ferdinand I a semnat în Sinaia, la 25 iunie 1925, decretul nr. 2.151, prin care a acordat lui Adam Iancu, președintele Comisiunii Interimare, Bolintinul din Vale, județul Ilfov, Ordinul „Coroana României" în gradul de Cavaler. Prin același decret regal, decorația a mai fost decernată și altor persoane atât în gradul amintit mai sus, cât și în gradele de Mare Ofițer, de Comandor și de Ofițer.

Prezentăm descrierea distincției, precum și reproducerile grafice care provin de la Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinelor*, dosar nr. 268/1925 (documentul) și de la Muzeul Jandarmeriei Române (decorația).

Ordinul „Coroana României" a fost instituit în 10 mai 1881 și avea scopul de a răsplăti serviciile aduse statului. Conform *Regulamentului pentru punerea în aplicare a legii relativă la instituirea Ordinului „Coroana României"* (Decretul nr. 3.506 din 11 octombrie 1906, aflat, în copie, la Arhivele Naționale Istorice Centrale, *Ministerul Afacerilor Externe. Cancelaria Ordinelor*, dosar nr. 642), Ordinul „Coroana României": „*este o cruce cu brațe egale; fiecare braț este de smalț roșu, având împrejur o dungă de smalț alb; între brațe, cifra Maiestății Sale Regelui. În mijlocul Crucii, în față și în dos, este un medalion de smalț roșu, cu un cerc de smalț alb, împrejurul medalionului. Pe smalțul roșu, în față, se află coroana regală, de oțel (făurită din metalul unuia dintre tunurile luate ca trofee de la inamic, în bătălia de la Plevna de la 28 noiembre 1877), iar pe cercul de smalț alb este scris, în partea de sus: PRIN NOI ÎNȘINE, iar în partea de jos: 14 MARTIE 1881 (data proclamării regatului). Reversul (dosul) medalionului poartă scris, la mijloc, pe smalțul roșu, în linie orizontală: 10 MAI (data încoronării) și împrejur, pe cercul de smalț alb: 1866-1877-1881 (datele respective ale suirii pe Tron, proclamării Independenței și proclamării Regatului). Cifra regală, între brațele crucii, ca și montura crucii, este de argint pentru Cavaleri... Diametrul Crucii este de 40 mm pentru Cavaleri și Ofițeri... Însemnele Ordinului „Coroana României" sunt atârnate de o panglică moarată, de culoare albastru-închis, cu câte o dungă pe fiecare margine de culoarea oțelului, dunga lată de 6 mm la Cavaleri și Ofițeri*".

MINISTERUL AFACERILOR STRAINE
REGISTRATURA GENERALA
Nr. 34145 / 27.VI.1925

FERDINANDI

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României
La toți de față și viitori Sănătate

Asupra raportului Ministrului NOSTRU al Afacerilor Străine, Cancelar al Ordinelor, sub No 17111

AM DECRETAT SI DECRETAM :

Art.I.-Numim membri ai Ordinului "Coroana României "

In gradul de Mare Ofiter

pe D-nii :Doctor COSTINESCU Ion,Președintele Comisiunei interimare a Capitalei;
Doctor CULCER D.,fost senator și prefect.

In gradul de Comandor

pe D-nii :POTESCU(G.C.),primarul orașului Ploești;
Colonel de rezervă GHELLEME(Adrian)Președintele Consiliului județean Fălticeni;
LUCA Dimitrie,Consilier la Curtea de Apel din Târgu-Mureș;
RASCANU Al.Gh.,fost magistrat,fost inspector și consilier agricol,Senator;
Lt.Colonel rezervă,STURDZA Dimitrie,fost senator,proprietar în Fălticeni;
Doctor TUCHTAN,medic din T.Severin ;
Căpitan de rezervă VARNAV(Gheorghe),fost deputat,Președintele Sindicatului agricol din Fălticeni;
ECONOM Gotea I.,Doctor în teologie,profesor la seminar.

In gradul de Ofițer

pe D-nii :ALEXANDRESCU Ionică,proprietar din jud.R.Sărat;
CALMANOVICI Emanuel,Ad-tor delegat al Societății de exportațiune din București.

pe D-nii :STAMATOIU P.,proprietar din comuna Novaci-Gorj;
Dr.STANESCU V.,medic primar al orașului Sulina;
STAVRESCU Fanait,avocat din Ploești;
STEFANESCU Ilie I.,oficiant superior gr.II telegrafo-poștal Dirigintele oficiului la Alba Iulia;
C.S.Preotul TARICEANU M.,din Ploești;
TATARANU Virgil,proprietar din comuna Cotești,jud.R.Sărat;
TEODORESCU Constantin,Director la Banca de Scont din Târcoa;
C.S.Preotul TOLESCU D.,din comuna Mândrești,jud.R.Sărat;
TOMESCU Gogu,avocat din Ploești;
VASILIU Haralamb,Secretar General al Primăriei orașului Botoșani;
VINTILEANU N.,proprietar din comuna Novaci-Gorj;
VLOSCHIEVICI Francisc,Director de fabrică din Cernăuți;
VOITCO George,Consilier municipal din Cernăuți;
Dr.ZAHIU G.,din comuna Telega,(Prahova)
ZORIO Mihai,Inginer șef al serviciului technic comunal din Botoșani;
MONTOUX Gheorghe,Director la Banca Generală a Țărei Românești.
POPEANU Al.,Directorul școalei de agricultură din Nucet.

In gradul de Cavaler

pe D-nii ADAM Iancu,Președintele Comisiunei Interimare,Bolintinul din Vale, județul Ilfov;
ADRIANI Eugen,Proprietar din R.Vâlcea;
ALBESCU Ion,învățător din comuna Berislăvești,județul Argeș;
ALBOTEANU Ilie,institutor din orașul Pitești;
C.S.Preotul ALBULESCU Gh.,din comuna Băseni,jud.Argeș;
ALIMANASTEANU Alexandru,Agricultor din Oltenița;
ANAGNOSTE Traian,avocat din Ploești;
ANASTASIU(Nicolae),avocat din Ploești;
C.S.Preotul ANDRESCU,Paroh în comuna Greaca,județul Ilfov;
ANDREI ION,Președintele Comisiunei Interimare a Comunei Lipia-BOJDANI,județul Ilfov;
ANDRONESCU Ion I.,învățător din comuna Slobozia,jud.R.Sărat;
ANGELESCU Petre,comerșant din Ploești;
C.S.Preotul ANGHELESCU Gheorghe,Paroh în comuna Darvari,Ciorogârla județul Ilfov;

Decretul regal nr. 2.151 din 25 iunie 1925 (prima pagină și pagina unde a fost menționat Adam Iancu)

Ordinul „Coroana României" în gradul de Cavaler (avers și revers)

Noi convorbiri duhovnicești cu †Ioan al Banatului (XVI)

Constantin Brâncoveanu – domn al păcii

Luminița Cornea: Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, ca toți românii suntem profund impresionați de martiriul Sfântului voievod Constantin Brâncoveanu și al familiei sale. Consider că astăzi a crescut interesul pentru cunoașterea istoriei naționale. Pe această linie, vă rog să dezvoltați o temă istorică – desigur, despre domnitorul Constantin Brâncoveanu.

Îps. Ioan: Constantin Brâncoveanu s-a născut în anul 1654, în ziua de 15 august, de Sfânta Mărie, la Brâncoveni, județul Romanați. Tatăl său, Papa Brâncoveanu, din neamul voievodului Matei Basarab, și mama sa, Stanca. În anul 1674, se căsătorește cu o tânără tot de viță domnească, Maria-Marica. Dumnezeu le-a dăruit 11 copii, patru băieți și șapte fete. Auziți ! 11 copii. Pe niciunul nu și-a pus în gând creștina și umila și iubitoarea de Dumnezeu mamă să-l ucidă în pântece. Unsprezece a purtat pe brațele ei.

ÎPS Ioan la Întorsura Buzăului, 29 octombrie 2023

Încă din fragedă pruncie, Constantin Brâncoveanu rămâne fără tată iar mama sa lasă Brâncovenii Romanaților și se îndreaptă spre București. Acolo, viitorul domnitor și sfânt al neamului învață, printre altele, limba greacă, limba latină și cele ale școlii din vremea aceea. Ajunge logofăt și, în anul 1688, la 29 octombrie, este ales domn al Țării Românești. Domnește pe scaunul Țării Românești până în anul 1714. Timp de 25-26 de ani a fost domnul Țării Românești, deci un sfert de veac. La Constantinopol, se schimbase, în această perioadă, mulți viziri și sultani, dar Constantin Brâncoveanu a rămas domn credincios al Țării Românești. Timp de un sfert de veac, niciun valah, niciun român n-a plecat la război, la bătălie, a fost pace în țară. A fost *domn al păcii*, însă pacea a fost plătită cu sudoarea valahilor, a românilor, cu multe pungi de aur, dar a fost pace și Brâncoveanu nu și-a scos sabia, n-a ucis pe nimeni, nici cel puțin la războaie.

L.C.: După o așa îndelungată perioadă de pace, a venit și vremea mohorâtă.

Îps. Ioan: Cum stau lucrurile, în general, în lume, a început invidia, nu de la Constantinopol, ci din țară, că prea mult domnise pacea. Au început intrigile și, atunci, în ziua de 24 martie 1714, în ziua de Miercurea Mare, în Săptămâna Patimilor, a ajuns oaste cu poruncă de la Constantinopol și l-a mazilit. I-a pus pe cap un firman negru și i-a spus să se pregătească de drum lung. În ziua de Vinerea Mare a anului 1714, Brâncoveanu cu cei 11 copii, cu soția, în căruțe, conduși de oștile musulmane se îndreptau spre Constantinopol, în Istanbulul de astăzi. Acolo, n-a fost dus la un palat de demnitatea lui, ci a fost dus în închisoarea Edikule, care se traduce în limba română „Închisoarea celor șapte turnuri”, apoi cunoscută și sub numele de „Închisoarea Sfinților Martiri Brâncoveni”. Acolo, au suferit umilințele lumii musulmane și ale sultanului timp de patru luni, atât el, cât și fiii lui și sfetnicul Ianache, respectiv ginerele său.

Capete de acuzare: unde îi sunt banii, averea ? Pentru că turcilor li s-a spus că ar avea bani în băncile din Olanda și din Veneția. Apoi, altă vină, că ar avea legături cu Viena, cu țarul Rusiei, cu Polonia, cu Veneția și că și-a cumpărat averi în Transilvania. Constantin Brâncoveanu din averea pe care a avut-o și-a crescut pruncii, a făcut biserici și mănăstiri, a ajutat mănăstirile din Muntele Athos, din Transilvania, părțile Făgărașului, din Bulgaria, apoi a tipărit cărți în limba română, în limba slavonă, în limba greacă și în limba arabă pentru creștinii din Orientul Mijlociu și din nordul Africii, asupra cărora lumea musulmană și Islamul își pusese puternic amprenta – și, ca să le salveze credința, iată că domnitorul Țării Românești, din averea sa și a poporului român, a tipărit cărți sfinte și pentru credincioșii de limbă arabă. Cei care vă duceți la Muntele Sinai, la Mănăstirea Sfânta Ecaterina și în Muntele Athos veți vedea, pe acolo, pictat, la loc de cinste, chipul lui Constantin Brâncoveanu.

„Să ne spălăm păcatele cu sângele nostru !”

L.C.: După atâtea și atâtea fapte de slavă, acest mare voievod al păcii, cum l-ați numit Înaltpreasfinția Voastră, a avut parte de o moarte năprasnică, care și astăzi, după trecerea a câtorva secole, ne înfioară. Vă rog să continuați...

Îps. Ioan: După multe umilințe și după acuzele aduse, Brâncoveanu a rămas mut. I-a spus sultanul: *Leapădă-te de credință și vei fi liber !* Uitase și de avere și de aur, voia doar să i-l fure pe Dumnezeu. Iată că n-a cedat. Le-a spus fiilor săi memorabile cuvinte: *Lăsați, fiilor, să ne spălăm păcatele cu sângele nostru !* Și în ziua de 15 august, ziua lui de naștere, sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului, și era și într-o zi de duminică, înainte de prânz, înainte de miezul zilei, pe malul Bosforului, în mai puțin de o jumătate de oră, mai întâi, sfetnicului Ianache, ginerele său, i s-a tăiat capul, apoi fiului celui mai mare, apoi celuilalt, celuilalt și, la urmă, pruncului, fiului celui mai mic, Matei, care avea 11 ani. Și, în cele din urmă, și-a plecat capul și Brâncoveanu. Și Brâncoveanu și-a plecat capul !

De față, se afla sultanul, iar printre oficiali: ambasadorul Angliei, ambasadorul Franței, ambasadorul Rusiei, al Poloniei – nimeni nimic zicând. Nimeni n-a cerut îndurare. Au lăsat să cadă cap după cap, secure după secure.

Dumnezeu binecuvintează capul lui Brâncoveanu

L.C.: Înaltpreasfinția Voastră ați fost profund afectat de această năprasnică moarte a unui voievod român rămas sfânt în istoria ortodoxiei românești, în istoria neamului nostru. Ați gândit mult asupra acestei dramatice scene istorice cutremurătoare, care a rămas în conștiința poporului prin multe texte, poezii, diverse cântece, balade, astăzi tot mai mult cunoscute. Și Înaltpreasfinția Voastră ați scris un text de evocare duhovnicească...vă rog să-l facem cunoscut prin această carte.

Îps. Ioan: Eu am scris un eseu despre momentul acesta al martiriului Brâncovenilor și vi-l redau: Era apus de soare. Îngerul lui Dumnezeu, care păzea poarta Cerului, înainte de a închide poarta Cerului, căci era la asfințit, a privit în depărtare, să vadă dacă mai vine cineva. S-a uitat și a văzut departe niște umbre, o ceată de oameni. Și a strigat îngerul de la poarta Cerului către Dumnezeu: *Doamne, este momentul când ar trebui să închid poarta Cerului, dar văd în depărtare niște umbre, parcă ar fi oameni. Să închid poarta ?* Și nu i-a răspuns Dumnezeu. Nu i-a răspuns Dumnezeu și a mai stat. Iarăși a privit spre apus și a văzut că ar fi oameni. Și din nou a strigat îngerul către Dumnezeu: *Doamne, sunt șase bărbați care se apropie. Să închid poarta sau să mai aștept ?* Și iarăși nu i-a răspuns Dumnezeu îngerului. Din nou a așteptat îngerul. Acei bărbați cu Brâncoveanu s-au apropiat deja mult de poarta Cerului. A strigat iarăși îngerul: *Doamne, sunt șase bărbați, dar toți sunt cu capetele în mâini. Să închid poarta sau să o las întredeschisă ?* Și atunci i-a răspuns Dumnezeu: *Lasă poarta deschisă că este Brâncoveanu cu fiii săi. Lasă poarta deschisă !* Și au pășit pragul porții Raiului și a coborât Dumnezeu de pe tronul iubirii Sale și i-a întâmpinat. Și a zis Brâncoveanu: *Doamne, vin din Țara Românească, aș fi vrut să-ți aduc un snop de spice de grâu, dar n-am putut, căci m-au luat turcii și mi-au tăiat capul. Și-n loc de snopul de spice de grâu din Câmpia Română, ți-am adus capul meu.* Și atunci a întins Brâncoveanu capul și i l-a dat lui Dumnezeu, ca dar. A binecuvântat Dumnezeu capul lui Brâncoveanu și i l-a pus înapoi pe umeri, de unde-l tăiase diavolul. Și așa și cu ceilalți. Fiecare și-a adus capul tăiat dar lui Dumnezeu.

Așa că să vă învrednicească Dumnezeu să ajungeți toți în Rai, cu Brâncoveanu ! De îl veți căuta prin colinele și văile Raiului, să știți că Brâncoveanu, în Rai, nu este cu capul tăiat, ci este așa cum l-a creat Dumnezeu pe om și cum l-a născut mama sa Stanca. De asemenea, și fiii săi.

A consemnat Luminița Cornea

gânduri printre rânduri...

Mirela-Maiana Mladin

Pesemne că sunt cineva dificil de fixat. E foarte greu, când ai responsabilitatea a ceea ce faci, să te pui pe scris, fiindcă scrisul te definitivează, în sensul că te arată fără posibilitate de ieșire.

Oricine a pus mâna pe stilou și a scris o pagină știind că acea pagină va fi cândva citită de cineva, a simțit – aș zice până la durere – adevărul acestor vorbe ale lui Petre Țuțea. Citești și recitești ce ai scris, tai, schimbi, vrei să renunți, iar citești, iar schimbi – nu-i bine, dacă... – te ridici, pleci, te întorci, iar iei stiloul – nu merge, ba da merge dar trebuie să mai schimb ceva, acuma-i bine dar dacă... Și până la urmă ai scris o pagină plină de ștersături, o pui în sticlă și îi dai drumul în ocean știind că nu vei mai putea schimba niciodată nimic din ce ai scris și că acolo în acea pagină ești tu cel adevărat, cel total adevărat – ca într-o radiografie nemiloasă, – cel definitiv adevărat. Cu toate riscurile. Ce-ai scris e scris și rămâne bun scris, orice s-ar întâmpla, chiar și dacă ulterior nu mai ești nici tu însuți de acord cu cele ce ai scris atunci – ce-ai scris e scris și rămâne bun scris.

Dar cartea „322 de vorbe memorabile ale lui PETRE ȚUȚEA" e altfel, fiindcă nu e scrisă, ci e din vorbe adunate – vorbe rostite, prinse din zbor și puse în pagini de carte, apoi păstrate în biblioteci. Cartea a apărut în 1993 la Humanitas și cuprinde fragmente „din interviurile apărute în presă după 1989 și diverse înregistrări video sau audio, din care câteva ale unor conversații private", după cum se precizează în Nota Editurii. Motiv pentru care Gabriel Liiceanu, în prefața cărții – prefață pe care a intitulat-o *O posteritate în cincizeci de pagini* (câte pagini are cartea) – spune despre Țuțea: *definiția lui și modul său de a se definitiva s-au petrecut exact acolo unde se pare că există întotdeauna o posibilitate de ieșire: în vorba care zboară.* Și conchide: *Pesemne că Țuțea reprezintă un caz nepereche, un paradox fără precedent: opera lui pare să fie alcătuită dintr-o carte pe care n-a scris-o niciodată, în vreme ce multele pagini pe care le-a scris, nu vor constitui, ele, niciodată o operă.*

Îmi amintesc că l-am văzut pe Petre Țuțea la televizor la scurt timp după decembrie 1989. Multe din cele ce le vedeam atunci la televizor mi se păreau șocante – după toată acea perioadă de dinainte de decembrie 1989. Dar țin minte că personalitatea lui Țuțea și tot ce spunea el au fost pentru mine atunci un mare șoc.

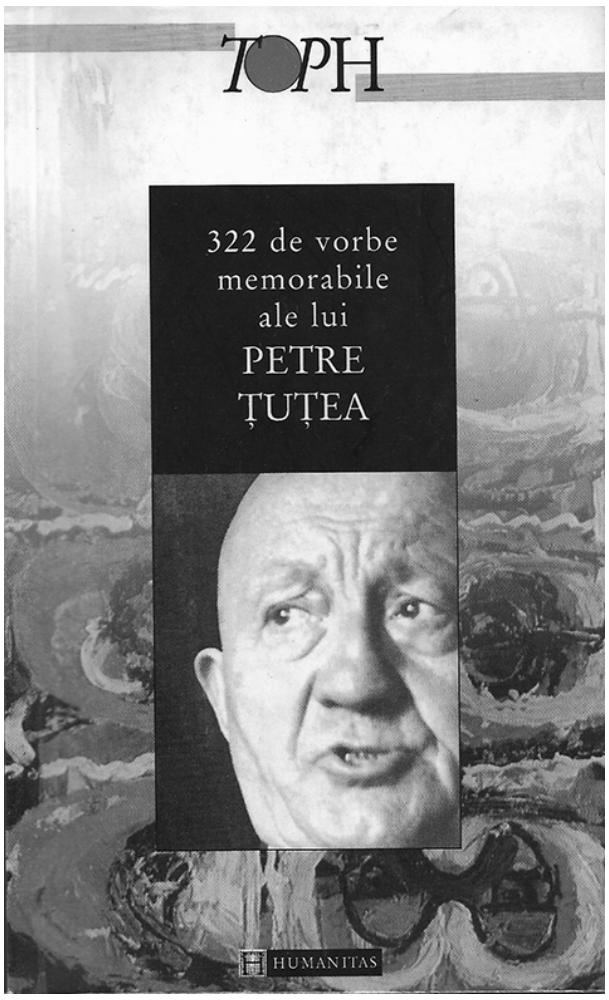
Eliade l-a numit pe Petre Țuțea *geniu al oralității.* Liiceanu a spus despre el: *ne aflăm, cu Țuțea, în fața celui mai lapidar gânditor român. Un om care a vorbit enorm în viața lui a reușit să rostească, la sfârșitul ei, lucrurile esențiale despre Dumnezeu, om, moarte și eternitate în cele mai puține cuvinte. [...] A vorbit, în sfârșit, despre sine.* Și tot Liiceanu mai spune: *Țuțea este un țăran din Muscel trecut prin Universitatea din Berlin,* care *a fost adesea apropiat de Socrate.* Dar probabil că cel mai exact răspuns la întrebarea: Cine a fost Petre Țuțea ? – ni-l dă chiar el: *Pentru că om de stat nu am fost, profesor nu am fost, scriitor nu am fost, da' atunci – ce sunt ? Că nici ultimul parazit care crește în cutele societății nu sunt... Pesemne că sunt cineva dificil de fixat.*

Petre Țuțea s-a născut în 1902 la Boteni, Muscel, fiind primul dintre cei opt copii ai unui preot. Economist, eseist, filozof, jurist, politician, publicist, militant naționalist, *un marxist înfocat și mistic* (cum îl numește Emil Cioran), care aderă la Partidul Comunist din România, apoi la Mișcarea Legionară și devine victimă a regimului comunist. A fost închis în perioada 1948-1953 și apoi 1956-1964. După ce a ieșit din închisoare, a trăit singur în București, într-o garsonieră din zona Parcului Cișmigiu, fiind ajutat cu bani de prieteni și cu mâncare de Casa Scriitorilor. După decembrie 1989 s-a bucurat de o foarte mare popularitate. A murit în 1991, într-o rezervă a Spitalului Cristiana din București, în timp ce dădea un interviu unui grup de reporteri. Ultimele lui cuvinte au fost: *Doamne Isuse Hristoase, ai milă de mine.* A fost înmormântat în cimitirul ortodox al comunei natale Boteni. Într-un interviu publicat postum de *România Liberă,* Petre Țuțea spunea: *Am lăsat o cerere la Uniunea Scriitorilor să fiu înmormântat la Blaj, în Mica Romă a lui Eminescu. Acu – sigur că la Blaj pot să fiu înmormântat și lângă gard, că-i pământ sacru acolo...*

Înainte de a deschide împreună cartea *322 de vorbe memorabile ale lui PETRE ȚUȚEA* și de a vorbi puțin despre ea, aș vrea să vă propun să facem împreună un exercițiu – eu împreună cu aceia dintre dumneavoastră care s-au născut înainte de decembrie 1989. Adică noi, cei care am trăit – cu sau fără voia noastră – în comunism. Ca și Țuțea. Iată despre ce exercițiu este vorba. Avem nevoie de o hârtie și un creion, ca să notăm fiecare dintre noi răspunsul la următoarea întrebare: Cum definiți, cu cuvintele dumneavoastră, comunismul ? Timp de gândire – cât are nevoie fiecare dintre noi, așa încât să putem zice: Gata, m-am hotărât, ăsta e răspunsul meu final. Am notat și eu pe hârtie răspunsul meu. Bun, acum deschidem cartea și citim împreună definiția pe care o dă Petre Țuțea acolo:

Comunismul e cea mai mare aflare-în-treabă din istoria omenirii.

Comuniștii au vrut să ne facă fericiți cu forța: bă, să fiți fericiți, că vă ia mama dracului ! Adică să mănânci bine, să bei bine, să dormi bine și la loc comanda !

Ca să constați că e incapabil comunismul de guvernare, nu trebuie să ai doctoratul în științe sociale. Orice bou vede că nu e bun. El vede că mă-sa rabdă, nevasta rabdă, copiii rabdă... vede tot și totul pute.

Ce ziceți ? În concluzie eu n-am să vă spun definiția pe care am scris-o eu pe hârtie, nu v-o spun nici în ruptul capului. Dar dumneavoastră, dacă vi se va părea că definiția pe care ați scris-o pe hârtie – e mai bună decât a lui Țuțea, cred că ar fi cazul să începeți să scrieți o carte. Neîntârziat. Eu – încă nu. Deocamdată – mai trebuie să citesc multe cărți.

Așadar citind mai departe, mă opresc la următoarele vorbe memorabile ale lui Țuțea: *Generația mea a debutat în euforia realizării României Mari și a murit în închisorile comuniste. Voi, care nu ați trecut prin închisori, știți cum arată și cei care închid și cei închiși. Aveți o perspectivă totală.* Citind aceste vorbe ale lui Țuțea, v-aș propune să mai facem un exercițiu: să definim și noi, fiecare dintre noi – de data aceasta indiferent dacă suntem născuți înainte sau după decembrie 1989 – generația din care facem parte. Fie și doar în gând – dacă nu scriem pe hârtie. Și cred că ar trebui să facem acest exercițiu – măcar din când în când...

Apropo de închisori, citim în carte mai departe: *Oricum suntem captivi în univers. Ne ajunge această grozăvie. Dar să intensifici această captivitate până la nivelul pușcăriei – numai omul e capabil de asemenea nebunie.*

Confesiunea pe care Țuțea o face în carte despre universul concentraționar prin care i-a fost dat să treacă este cutremurătoare: *Treisprezece ani de închisoare... Aveam doar o hăinuță de pușcăriaș. Ne dădeau o zeamă chioară și mămăligă friptă. M-au bătut... M-au arestat acasă. Nici nu țin minte anul... Când m-au anchetat am leșinat din bătaie. Iacătă că n-am murit ! Am stat la Interne trei ani. Am fost după aceea la Jilava, la Ocnele Mari și pe urmă la Aiud. Eu mă mir cum mai sunt aici. De multe ori îmi doream să mor. Am avut mereu lașitatea de-a nu avea curajul să mă sinucid. Din motive religioase... Treisprezece ani ! Nu pot să povestesc tot ce-am suferit pentru că nu pot să ofensez poporul român spunându-i că în mijlocul lui s-au petrecut asemenea monstruozități.*

Am citit înmărmurită spovedania lui Țuțea despre prezența lui Dumnezeu alături de el acolo în acel loc pe care îl descrie ca fiind iadul pe pământ – temnița: *Când am văzut, în închisoare, că tot regimul care mi se aplică e inoperant – puteam eu, ca om, să-mi explic asta ? Și atunci m-am gândit că există o forță supraomenească, transcendentă, numită Dumnezeu. [...] Iar a viețui acolo, la închisoare, fără asistența Lui nu se poate; au fost oameni care au murit... Atunci s-a născut în mine credința nelimitată în atotputernicia și atotbunătatea divină.*

Iar cuvintele spuse de Țuțea despre poporul român îți taie răsuflarea: *La închisoare, grija mea a fost să nu fac neamul românesc de râs. Și toți din generația mea au simțit această grijă. Dacă mă schingiuiau ca să mărturisesc că sunt tâmpit, nu mă interesa, dar dacă era ca să nu mai fac pe românul, mă lăsam schingiuit până la moarte. Eu nu știu dacă vom fi apreciați pentru ceea ce am făcut; important e că n-am făcut-o niciodată doar declarativ, ci că am suferit pentru un ideal. E o monstruozitate să ajungi să suferi pentru un ideal în mod fizic. [...] Am o consolare – că în grandoarea istorică a poporului român eu sunt o rotiță invizibilă, dar sunt... Aș fi fost neconsolat dacă n-aș fi trăit convingerea fermă că îmi face cinstea suferinței un mare popor. Asta m-a salvat de la nebunie. [...] un mare popor, greu de istorie și de viitorul lui strălucit. Asta m-a consolat. [...] Am făcut o mărturisire într-o curte cu șase sute de inși, în închisoarea de la Aiud. Fraților, am zis, dacă murim toți aici în haine vărgate și în lanțuri, nu noi facem cinste poporului român că murim pentru el, ci el ne face onoarea să murim pentru el ! [...] Dumnezeu e român. Sau dacă nu, sunt împotriva lui !*

Fiecare cuvânt din spovedania lui Petre Țuțea este o rană cu care trăim fiecare dintre noi – răni în trup și răni în suflet – trăim sperând că timpul le vindecă. Petre Țuțea a vorbit despre infernul concentraționar prin care a trecut. Alții nu au vorbit. Noi cei de afară nu știam sau ne prefăceam că nu știm nimic de acel infern. Rănile se vindecă dar rămân cicatrici și spaime, care nu se vindecă. Rămân cicatrici și spaime și trebuie să trăim cu ele. Fiindcă viața merge mai departe. Mereu. Orice ar fi.

Îmi apare în minte de undeva, de demult, chipul tânăr de atunci al lui Marian Munteanu – liderul studenților din Piața Universității, 1990. Țin minte că a povestit la televizor odată că l-a cunoscut bine pe Petre Țuțea. Mergea la el și îl ajuta să iasă la plimbare în Cișmigiu – era bătrân și nu mai putea ieși singur... În prefața la cartea lui Petre Țuțea *Între Dumnezeu și neamul meu* (publicată în 1992), Marian Munteanu scria: *În Petre Țuțea se întâlneau armonic apostolul și patriarhul. „Mă mișc între Dumnezeu și Poporul Român" obișnuia să spună.*

Conform Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România, în timpul regimului comunist au existat 44 de penitenciare principale și 72 de lagăre de muncă forțată destinate deținuților politici, în care au pătimit peste 3 milioane de români dintre care 800.000 de oameni au murit. Penitenciarele reeducării: Suceava, Pitești, Gherla, Târgu Ocna, Târgșor, Brașov, Ocnele Mari, Peninsula. Închisorile de exterminare a elitei politice și intelectuale: Sighet, Râmnicu Sărat, Galați, Aiud, Craiova, Brașov, Oradea, Pitești. Lagăre de muncă: Canalul Dunăre-Marea Neagră (Peninsula, Poarta Albă, Salcia, Periprava, Constanța, Midia, Capul Midia, Cernavodă etc.). Coloniile de muncă din Balta Brăilei. Închisori de triaj și tranzit: Jilava, Văcărești. Închisori de anchetă: Rahova, Malmaison, Uranus. Închisori pentru femei: Mărgineni, Mislea, Miercurea Ciuc, Dumbrăveni. Penitenciare pentru minori: Târgșor, Mărgineni, Cluj. Penitenciare spital: Târgu Ocna, Văcărești 12. Aceasta era harta însângerată a României, hartă pe care fiecare închisoare era o rană deschisă.

Îmi vine în minte o întrebare: Oare lui Petre Țuțea i-o fi cerut vreodată cineva iertare ? Și încă o întrebare – a doua: Oare s-o fi rugând cineva pentru el ? Și încă una – a treia: Dacă azi Petre Țuțea ne-ar privi de undeva de sus, de dincolo de stele, oare i-ar plăcea ce vede ? Trei întrebări și un singur răspuns: Cine mai știe...

Noua „Școală Veche” inaugurată la Bolintin Vale

Școala Veche în ruină, 2003

Școala Veche restaurată

Vizitarea expoziției de la Școala Veche: Mihaela Enache, Iuliana Beldiman, Julieta Brânzea, Irina Andrei, Andreea Grigore, Alina Meclea, Ion Ghimpețeanu

Daniel Trăistaru, primarul orașului Bolintin Vale

În urmă cu patru ani, foarte aproape de mormântul poetului Dimitrie Bolintineanu, plimbarea pe lângă ruinele vechii școli, construită în 1889, era ceva obișnuit pentru locuitorii Bolintinului. Undeva, prin anii 90, fiind considerată nesigură pentru activitățile educative, de învățământ, clădirea realizată de arhitectul elvețian John Berthet a fost trecută în izolare. Timp de aproape 30 de ani vegetația cucerise nu doar întreg perimetrul exterior al clădirii, ci devenise parte a ei, crescând în fostele săli de curs. Micii arbuști crescuți în anii de după evenimentele din 89 și 90, deveniseră în 2020 copaci înalți, reali stâlpi de susținere a zidurilor vechi, abandonate de autorități.

Dând timpul înapoi cu doar 5 ani, în primul mandat al noului primar de atunci, dl Daniel Trăistaru, reales pentru al treilea mandat la alegerile din iunie a.c., a reușit să semneze pe 27 februarie 2019 un contract de finanțare pentru restaurarea și consolidarea vechii școli cu scopul amenajării unui important centru cultural. Lucrările, începute în anul 2020, nu au durat decât aproximativ 2 ani, astfel că în 2022 Bolintinul se putea mândri deja cu o deosebită construcție, renovată după chipul și asemănarea fostei școli clădită în 1889, sub acoperișul căreia au învățat zeci de generații de elevi, un spațiu în care s-au format zeci de profesori. Astăzi, foști elevi și profesori ai acestei vechi unități de învățământ sunt martorii reînvierii unei clădiri de patrimoniu, transformat într-un deosebit centru regional multicultural.

Odată cu finalizarea achiziționării tuturor dotărilor pentru buna desfășurare a activităților culturale prevăzute în proiect, dar și pentru cele în derulare, administrația locală a propus ca anul acesta Centrul Cultural „Școala Veche” să fie inaugurat oficial. Acest moment a avut loc în data de 28 iunie 2024, în sala de festivități a Centrului Cultural „Școala Veche”, în prezența unui public format din foști și actuali profesori, diplomați, oameni politici reprezentativi ai județului Giurgiu, poeți, scriitori, istorici, dar și membri ai comunității bolintinene, cu toții bucuroși de această reușită administrativă și mândri de acest edificiu istoric pe care ani la rând oamenii locului l-au considerat pierdut, abandonat. „Pentru mine este un moment special, pe care îl aștept de foarte multă vreme și sper ca dumneavoastră să împărtășiți emoția mea. Pentru noi, pentru comunitatea bolintineană, pentru acest oraș, dar nu numai, pentru întregul județ și, de ce nu, pentru această țară, restaurarea unui monument istoric, readucerea la viață a unei instituții precum cea care va fi adăpostită între acești pereți este un fapt remarcabil, deosebit. Iar faptul că se întâmplă la Bolintin Vale nu este lipsit de importanță și ar trebui să țină seama de aceasta toți cei care au un cuvânt de spus, de luat o decizie în această țară. Sper ca mesajul nostru să se răspândească și să ne ajute să continuăm acest efort de restaurare prin cultură a unei identități. În cazul nostru, a identității bolintinene, o identitate bolintineană despre care trebuie să ținem seama, cel puțin pentru faptul că este cea mai veche din această zonă.”, a mărturisit **Vasile Grigore** (redactor șef al revistei *Sud* și coordonatorul acestui eveniment).

Amintindu-se de planurile ambițioase gândite și proiectate încă din primul mandat, despre eforturile depuse de întregul aparat administrativ local pentru demararea și coordonarea lucrărilor pentru reabilitarea Școlii Vechi, primarul orașului, **dl. Daniel Trăistaru**, și-a ordonat gândurile pentru a zugrăvi din nou tabloul evenimentelor care au dus la ceea ce este astăzi centrul cultural din Bolintin Vale: „Școala Veche face parte dintr-o serie de clădiri care au fost construite în acea perioadă și care sunt în picioare și astăzi, foarte importante pentru Bolintinul dintotdeauna. Școala Veche a funcționat ca și unitate de învățământ până prin anul 1990, când a fost ultimul cutremur important. Din acel moment s-a considerat că pune în pericol viața oamenilor și a fost oarecum trecută în izolare. Nu s-a intervenit cu nimic asupra ei timp de vreo 30 și ceva de ani. Era o durere când treceam prin fața școlii vechi și o vedeam cum se prăbușește de la zi la zi, de la lună la lună, de la an la an, și nu se întâmpla nimic. ˆin minte că a făcut o vizită aici fostul Ministru al Culturii, acad. Răzvan Theodorescu și a făcut următoarea remarcă: «Aceasta este o școală preharetiană, este istorie pură și așa ceva nu se va desființa nicicum.» Acest lucru ne-a dat nouă posibilitatea ca, atunci când am putut, să facem un plan pentru a o readuce la ceea ce vedeți acum. Fiind primar din 2016, unul dintre proiectele mele de suflet și proiectul primordial pentru a-l realiza a fost Școala Veche. Cu asta am și început. Cert este că am scris un proiect, am depus o cerere de finanțare, mi-a fost aprobată și au început lucrările acum 4 ani. În 2 ani s-a realizat, iar spre vara lui 2022 a fost realizată recepția construcției, dotările achiziționându-le în integralitate anul trecut. Și iată-ne astăzi cu toate temele făcute și suntem gata să spunem că Școala Veche poate funcționa.”

Știindu-se faptul că pentru realizarea unui astfel de demers este necesară implicarea mai multor persoane, din diverse foruri decizionale, atât pe plan local, dar mai ales județean și regional, pentru acest moment inaugural a fost invitat și dl. senator **Toma Florin Petcu**, președintele ales al Consiliului Județean Giurgiu, fost Ministru al Energiei în guvernul Grindeanu: „Este o reală plăcere să urmăresc și să descopăr pas cu pas toate realizările pe care dl. primar Daniel Trăistaru le are în ultimii 8 ani. Ce a reușit în 8 ani de zile să facă dintr-un oraș care nu era nici în frunte, nici foarte jos, undeva în zona de mijloc a evoluției spre modernizare și dezvoltare a județului Giurgiu. Dar, cu siguranță un oraș cu potențial foarte mare și aici, în afară de a-l felicita pe primarul Dan Trăistaru pentru faptul că a fost capabil cu echipa lui să implementeze aceste proiecte, este foarte clar că Bolintinul are nevoie de sprijin și de susținere. Așa cum am spus tot timpul, județul Giurgiu are două capitale, are două motoare și trebuie neapărat să vedem dezvoltarea județului plecând de la această idee și cred că în jurul Bolintinului, în jurul orașelor importante și a comunelor din zona de nord putem să dezvoltăm foarte mult. Și vă asigur că în mandatul meu, care va începe odată cu noul mandat al primarului Dan Trăistaru, din octombrie, pentru mine Bolintinul și zona de nord vor reprezenta o prioritate. Patrimoniul și moștenirea noastră sunt lucrurile care ne identifică și ne dau un sens în viață. Este clar că mândria de a fi bolintinean pleacă și de la această școală, de la această clădire, care din punctul meu de vedere reprezintă și va reprezenta un simbol pentru Bolintin. Aveam identificată vizual această clădire încă de acum 25 de ani, când umblam tot cu scopuri politice prin zona de nord și mi-aduc aminte de această clădire, care era abandonată și pe care o vedeam că se deteriorează pe zi ce trece. M-am interesat de-a lungul timpului ce se întâmplă cu această clădire, a cui este și de ce nu este modernizată și pusă din nou în valoare. Mă bucur că ați reușit acest lucru, mă bucur că acest centru, așa cum l-ați descris, finanțat și realizat va primi în special tineri, copii. Trebuie să nu uităm ce suntem. Că suntem români, că suntem bolintineni și această mândrie și bucurie trebuie să le-o insuflăm copiilor încă de mici, prin

(continuare în pag. 25)

(urmare din pagina 24)

asemenea exemple, prin aceste momente, prin asemenea realizări. Putem să facem acest lucru, iar Bolintinul, așa cum spuneam mai devreme, reprezintă un simbol și un pol important în județul nostru."

Și, pentru că acest proiect nu avea cum să fie creat, inițiat și derulat fără finanțare europeană, la acest eveniment a fost salutată prezența **dlui Liviu Gabriel Mușat**, directorul general al Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia: „Sunt și eu impresionat de ceea ce văd astăzi aici la Bolintin, ce proiect minunat ați scos la iveală, precum șlefuitorii de diamante, cum scot din stâncă ceea ce reprezintă adevăratele pietre prețioase. Demersul dumneavoastră, domnule primar, este cu atât mai lăudabil cu cât el se petrece într-o perioadă în care preocupările noastre pentru conservarea patrimoniului, pentru istorie, pentru tradiție, ne sunt din ce în ce mai centrifugate de forțe pe care le vedem mai mult sau mai puțin, în locul lor încercând să ni se aducă valori care nu întotdeauna sunt valorile noastre. Vă felicit și în perspectiva instituției pe care o reprezint și care nu este neapărat un finanțator, ci este un accelerator de reacție, dacă îmi permiteți, în absorbția fondurilor europene în regiunea de dezvoltare Sud Muntenia. Ne dorim să ne păstrăm această calitate și în perioada următoare. Noi suntem dispuși și suntem gata să participăm la demersul dumneavoastră, fie că vorbim de proiectele județului, ale tuturor localităților din județ."

Este interesant de amintit faptul că proiectul inițial de construcție al Școlii Vechi, oferit în 1888 de Prefectura județului Ilfov, a fost refuzat de primarul de atunci, Constantin Șt. Bolintineanu, acesta din urmă considerându-l prea modest pentru o localitate precum Bolintinul din Vale. Astfel că, din totalul necesar construirii edificiului de învățământ, 90% din bani au fost alocați din fondurile Primăriei, 10% fiind suportați de însuși primarul localității. La nici măcar un an de la semnarea actelor pentru construcție, la 23 octombrie 1889 începeau cursurile în Școala Veche. Așa cum este precizat și pe site-ul Școlii Vechi, „era o clădire cu etaj, cu treptele scărilor exterioare din piatră de Sinaia, prevăzută cu ceasornic și o clopotniță de unde era anunțată atât ora exactă pentru tot satul, cât și recreațiile".

Deoarece clădirea a fost gândită înainte de toate ca unitate de învățământ primar, astăzi ea servind ca suport pentru diverse acțiuni culturale, la sărbătoarea inaugurală din 28 iunie 2024 a fost invitat să rostească o scurtă alocuțiune și **dl. Ion Ghimpețeanu**, inspector general al Inspectoratului Școlar Județean Giurgiu: „Sunt profund mulțumit de ceea ce ați făcut și faceți. Apreciez dedicarea și sprijinul pe care l-ați avut și efortul depus în derularea acestui proiect foarte ambițios, atât de important pentru comunitatea din Bolintin, dar și pentru împrejurimi. Acest moment de astăzi nu reprezintă doar inaugurarea unei clădiri. Acest moment de astăzi reprezintă de fapt inaugurarea și beneficiul pe care îl au elevii în a asigura un viitor mai strălucit, învățând în condiții de maximă siguranță și eficiență sporită în sistemul de învățământ preuniversitar. Viziunea și devotamentul dumneavoastră a făcut posibil ca această școală să devină realitate, oferind astăzi un mediu prielnic de acces către educație, primitor de altfel, și în care tinerii să-și dezvolte sau să poată să își dezvolte trăsăturile de personalitate și cunoștințele. Iată că vorbim despre un edificiu cultural pe care astăzi îl inaugurăm, investiția în educație fiind una dintre cele mai valoroase investiții pe care o comunitate o poate aborda. Iar dumneavoastră, domnule primar, ați dezvoltat și ați demonstrat că ați înțeles profund aceasta esență."

În această notă de înțelegere a esențialului privind necesitatea și utilitatea unui astfel de centru cultural s-a făcut trecerea la sublinierea unora dintre acțiunile culturale deja întreprinse în spațiul noului sediu al Școlii Vechi. Cei prezenți la inaugurare au putut vedea și expoziția de cărți cu autograf ale unor mari nume din literatura română, volume aparținând arhivei personale a istoricului **Nicolae Scurtu**, Cetățean de Onoare al orașului Bolintin Vale. Prezent și domnia sa la eveniment, acesta a mărturisit: „Important este că aici, la Bolintin Vale, care a devenit un epicentru al culturii zonale, domnul primar Trăistaru, care este o personalitate mai mult decât accentuată, cu un grup de colaboratori și de consilieri deosebiți, au izbutit în chip fericit să reabiliteze o școală și să-i dea o destinație cu totul și cu totul specială. De fapt, aici se învață tainele decriptării unui text, a unei picturi, a unei imagini și a unui sentiment. Acest lucru este extraordinar pentru o comunitate așa de dispusă și avidă spre lectură, spre comentariu, spre analiză, dovadă că la Bolintin Vale avem o revistă care apare de peste 20 de ani, avem editura Sud și o bibliotecă foarte bună unde directorul Bibliotecii Academiei Române, dl. Acad. Nicolae Noica, a donat Dicționarul Tezaur al Limbii Române în 19 volume."

Prezentat de către dl. Vasile Grigore (președinte ACTIB și redactor șef al revistei Sud) ca fiind „un bolintinean, un produs al școlii bolintinene, care a dus mai departe tradiția oamenilor politici importanți ai locului", fostul Ministru al Economiei, **dl. Niculae Bădălău** a mărturisit: „În ultima perioadă, în ultimii ani mă simt mândru că sunt bolintinean prin modul cum arată Bolintinul, prin viața culturală educativă, prin absolut tot ceea ce a reușit această echipă condusă de domnul primar Trăistaru în Bolintin. Am dus lipsa culturii în Bolintin, neavând un sediu atât de emblematic ca acesta."

Un impact deosebit asupra publicului aflat în sala de festivități a Centrului Cultural Școala Veche l-a avut prezența sopranei de origine albaneză **Arlinda Morava**, acompaniată la pian de **prof. Adriana Alexandru**, mezzosoprană a Operei Naționale din București. Venită pentru prima dată în România la vârsta de 15 ani, Arlinda Morava a studiat la Liceul „Dinu Lipatti", Conservatorul din București, ulterior devenind atașat cultural la Ambasada Albaniei în România. Se mândrește cu faptul că este unul dintre cei 12 copii care în urmă cu 30 de ani au fost botezați de Maica Tereza, la Priștina. Pe parcursul programului inaugurării Centrului Cultural „Școala Veche", soprana, bună vorbitoare a limbii române, a avut câteva intervenții muzicale din lirica eminesciană, interpretând „Sara pe deal" și „Pe lângă plopii fără soț", dar și piesa „Zița" semnată de compozitorul Tiberiu Brediceanu. Momentul artistic a fost completat de actrița Mona Dobrișan și fiica acesteia Emona care au recitat mai multe texte lirice semnate de Ion Pribeagu și Victoria Milescu.

Evenimentul, organizat de Primăria orașului Bolintin Vale, în parteneriat cu Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu, i-a mai avut ca invitați pe Alina Meclea (deputat), Oana Marinache (istoric de artă), Șerban-Valentin Crăciunescu (director executiv al Direcției Județene pentru Cultură Giurgiu), prof. Iuliana Beldiman (director al Liceului „Dimitrie Bolintineanu"), Leontin Zamfir (viceprimar), prof. Irina Andrei (director al Școlii Gimnaziale Bolintin Vale), prof. Gianina Mehedințu (director al Școlii Gimnaziale Palanca-Stoenești), maica Benedicta Moldovan (stareța Schitului Strâmbu-Găiseni), cetățenii de onoare ai orașului Bolintin Vale, George Apostoiu și Florentin Popescu, dar și membrii ai ACTIB și parte a colectivului de redacție al revistei *Sud*.

A consemnat Gabriel DRAGNEA

Adriana Alexandru, Daniel Trăistaru, Arlinda Morava, Mona Dobrișan

Inspector general școlar Ion Ghimpețeanu

Gabriel Dragnea, Arlinda Morava, Mona Dobrișan

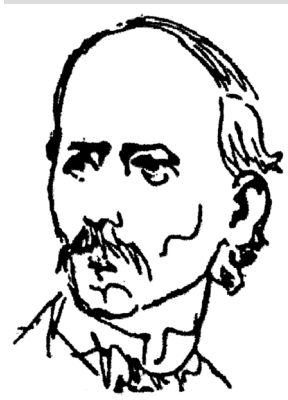
Liviu Gabriel Mușat, directorul general al Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia

Toma Petcu, Liviu Mușat, Daniel Trăistaru, Vasile Grigore

Senatorul Toma Petcu, președinte ales CJ Giurgiu

REGULAMENT
Concursul Național de Creație Literară „Dimitrie Bolintineanu”
Ediția a XXXIII-a,
octombrie 2024,
Bolintin Vale

Revista „Sud”, în parteneriat cu Filiala Poezie-București a Uniunii Scriitorilor din România, Centrul Cultural „Școala Veche” Bolintin Vale, Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu și Editura Sud organizează, cu sprijinul Consiliului Local și al Primăriei orașului Bolintin Vale, ediția a XXXIII-a a Concursului Național de Creație Literară „Dimitrie Bolintineanu”, în luna octombrie 2024 în orașul Bolintin Vale, județul Giurgiu.

Concursul își propune sprijinirea creatorilor de literatură din România și diaspora, care nu sunt membri ai Uniunii Scriitorilor și nu au debutat în volum până la data încheierii înscrierilor (31 august 2024).

Ediția 2024 a Concursului Național de Creație Literară „Dimitrie Bolintineanu” va avea două secțiuni: eseu și poezie.

SECȚIUNEA ESEU

Concurenții vor trimite un eseu inedit despre opera unui scriitor originar din sudul României pentru care se va acorda:

Premiul „Neagu Udroiu”

Textul trebuie redactat în Microsoft Word, de cel mult 12 pagini A4, cu literă Times New Roman de 12 (37.800 caractere fără spații).

SECȚIUNEA POEZIE

Concurenții vor trimite până la zece poezii inedite realizate în vers alb sau în vers clasic. Pentru această secțiune se vor acorda următoarele premii:

Marele Premiu „Dimitrie Bolintineanu”
Premiul „Nicolae Dan Fruntelată”
Premiul „Petre Ghelmez”
Premiul „Eugen Rotaru”

Lucrările vor fi trimise până la data de 31 august 2024 pe e-mail la adresa revistasud@yahoo.com, cu precizarea „pentru concurs”. Lucrările vor purta un motto și vor fi însoțite obligatoriu de un CV, o fotografie a autorului și un număr de telefon.

Din juriul condus de poetul, criticul și dramaturgul Horia Gârbea (președinte al Filialei Poezie-București a USR) vor face parte membri ai Uniunii Scriitorilor, personalități din instituții de învățământ superior și cultură, specialiști din instituțiile organizatoare.

Lucrările selecționate pentru concurs vor fi publicate într-un volum colectiv la Editura Sud, fiecare dintre autorii participanți la festivitatea de premiere urmând să primească câte două exemplare (gratuit).

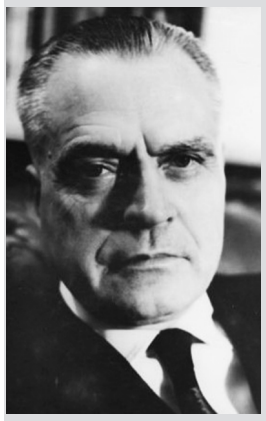
Câștigătorii vor fi anunțați până la data de 30 septembrie 2024 pentru a participa la festivitatea de premiere ce va avea loc în luna octombrie 2024 la Bolintin Vale.

Participarea câștigătorilor la festivitate este obligatorie, altfel premiile în bani ce urmau să revină absenților vor fi redistribuite sau anulate de către organizatori. De asemenea, obligativitatea participării la festivitatea de premiere se aplică și pentru primirea celor două exemplare gratuite din volumul colectiv și a diplomelor.

Cheltuielile de deplasare a concurenților la Bolintin Vale vor fi suportate personal.

Organizatorii vor asigura transportul juriului și laureaților de la București la Bolintin Vale și retur.

Relații la telefon:
0726179367 – Gabriel Dragnea – Redactor șef adjunct revista „Sud”

CONSILIUL JUDEȚEAN TELEORMAN CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE TELEORMAN
Festivalul Național de Poezie „Zaharia Stancu”
- ediția a XII-a, 3 octombrie 2024,
Alexandria -

Consiliul Județean Teleorman și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, în parteneriat cu revistele: „Caligraf” (Alexandria), „Bucureștiul literar și artistic” (București), „Mozaicul” (Craiova), „Litere” (Târgoviște) și „Sud” (Bolintin Vale), organizează **Festivalul Național de Poezie „Zaharia Stancu”**, ediția a XII-a, ale cărui manifestări finale se vor desfășura, în ziua de 3 octombrie 2024, la Alexandria.

Festivalul își propune să readucă în atenție personalitatea și opera scriitorului ***Zaharia Stancu***, totodată să promoveze tineri poeți de talent, care nu au debutat în volum. În cadrul concursului de poezie, organizat cu acest prilej, se acordă următoarele premii:

- Premiul I și Premiul Revistei „Caligraf” (în valoare de 1100 lei);
- Premiul al II-lea și Premiul Revistei „Bucureștiul literar și artistic” (în valoare de 900 lei);
- Premiul al II-lea și Premiul Revistei „Mozaicul” (în valoare de 900 lei);
- Premiul al III-lea și Premiul Revistei „Litere” (în valoare de 600 lei);
- Premiul al III-lea și Premiul Revistei „Sud” (în valoare de 600 lei).

Juriul are latitudinea de a propune organizatorilor, în funcție de valoarea lucrărilor prezentate, să nu fie acordate unele dintre premii.

Grupajele de poezii premiate vor fi incluse într-un volum, ce va fi lansat în cadrul manifestărilor finale ale festivalului; de asemenea, vor fi publicate de revistele partenere.

Concurenții vor trimite un grupaj de 15 (cincisprezece) poezii ***pe suport de hârtie***, care pot avea în total 20 pagini, culese cu font 12 (Normal, Times New Roman, 1.5 Space), ***în câte 6 (șase) exemplare***, semnate cu un motto, același motto figurând și pe un plic însoțitor, în care va fi introdusă o fișă cu datele de identificare ale autorului: numele și prenumele, data și localitatea nașterii, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon mobil, informații despre activitatea publicistică, precum și un CD cu textele trimise, inscripționat cu același motto.

Lucrările pentru concurs vor fi expediate, ***până la data de 1 august 2024***, pe adresa: ***Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman***, str. Ion Creangă, nr. 52-54, 140056 – mn. Alexandria, jud. Teleorman, cu mențiunea „Pentru concurs”.

Este obligatorie respectarea condiției ca participanții la concurs să nu fi publicat anterior un volum de versuri. Nu se admit în concurs texte transmise pe email. După finalizarea festivalului, grupajele de versuri prezentate în concurs nu se restituie.

Manifestările finale ale Festivalului Național de Poezie „Zaharia Stancu”, ediția a XII-a, se vor desfășura la Alexandria, ***în ziua de 3 octombrie 2024***, sub patronajul Consiliului Județean Teleorman, în colaborare cu Primăria Comunei Salcia și Biblioteca Județeană „Marin Preda” Teleorman.

Manifestările finale vor cuprinde: ***Simpozionul „Zaharia Stancu, poetul”***, prezentarea unui film documentar și a unui album foto-documentar despre scriitor, lansarea unei antologii și prezentarea unui recital din poezia lui Zaharia Stancu, decernarea premiilor festivalului, lansarea „Caietului premianților” și prezentarea unor cărți și reviste.

Relații suplimentare se pot obține la telefon 0347-804.482 sau la sediul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, din Alexandria, str. Ion Creangă, nr. 52-54.

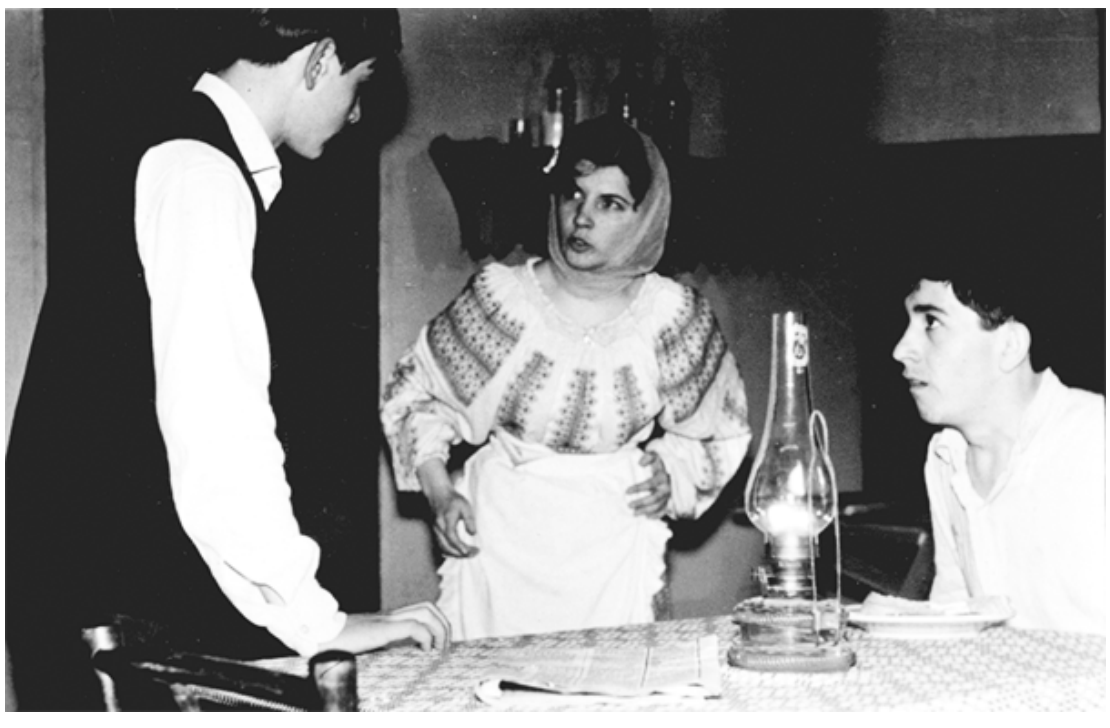
MANAGER,
Ciprian Agapie

Trupa bolintineană care a interpretat pe scena Sălii „Prevederea” (Cămin Cultural Bolintin Vale) piesa „Agachi Flutur” de Vasile Alecsandri în regia prof. Ion Carbarău (27 iulie 1947): Georgeta Oprea, Mircea Ghițescu, Radu Alexandrescu, Elena Ionescu, Mariana Bonis (Stamate), Nicușor Bonis, Zizi Ștefănescu, Luci Ștefănescu, Lulu Grigore, Rică Ștefănescu, Nicu Teodorescu, Mihai Popescu

1962, primăvara, lângă Sala „Prevederea” (Cămin Cultural Bolintin Vale) la finalul reprezentației cu „D’ale carnavalului” de I.L. Caragiale susținută de elevii Liceului „D. Bolintineanu”: Rica Roman (Mița), prof. Markovici, Toni Nicolescu (Nae Girimea), Ileana Popovici (Didina)

Scenă din piesa „Năpasta” de I. L. Caragiale jucată pe scena Sălii „Prevederea” (Cămin Cultural Bolintin Vale) în interpretarea elevilor Vasilica Tudose, Nicolae Dumitrache și Constantin Tudose de la Liceul „D. Bolintineanu”, regia prof. Ion Carbarău (anul 1967)

Reviste primite la redacție

Caietele de la Araci, anul XII, nr. 1 (21), iunie 2024, publicație semestrială de literatură a Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni. Redactor șef Luminița Cornea.

Scrisul românesc, anul XXII, nr. 6 (250), 2024; nr. 7 (251), 2024, revistă de cultură fondată la Craiova, publicată de Fundația-Revista *Scrisul Românesc*. Director Florea Firan.

Mozaicul, anul XXVII, nr. 5 (307), 2024; nr. 6-7 (308-309), 2024, revistă de cultură editată de AIUS Printed. Director Nicolae Marinescu; Redactor șef Petrișor Militaru; Secretar de redacție Maria Dinu.

Litere, anul XXV, nr. 6 (291), iunie 2024, revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni editată cu sprijinul Consiliului Local Municipal și al Primăriei Municipiului Târgoviște. Redactor șef Mihai Stan; Secretar de redacție Mihail-Florin Stan.

Bucovina literară, anul XXXV, nr. 1-2-3 (395-396-397), 2024, revistă publicată cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Suceava. Redactor șef Alexandru Ovidiu Vintilă.

Caligraf, anul XXIV, nr. 7-8 (266-267), iulie-august 2024, revistă de cultură, editor Centrul Cultural Teleorman. Redactor șef Florea Burtan; Secretar de redacție Stan V. Cristea.

Bucureștiul literar și artistic, anul XIV, nr. 6-7 (153-154), iunie-iulie 2024. Director Coman Șova; Redactor șef Florentin Popescu.

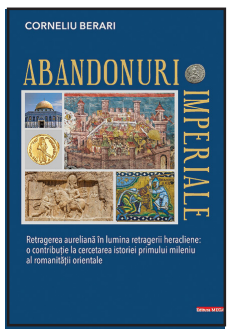
Revista poate fi procurată, în București: de la chioșcul de presă din Piața Romană (La Coloane) și de la sediul Editurii RAWEX COMS (Calea Griviței, nr. 403, Bl. R, sector 1); în Bolintin Vale: de la sediul redacției și de la Biblioteca orășenească.

Cărțile se primesc pe adresa redacției (Str. Republicii, nr. 2, Bolintin Vale, Giurgiu), iar manuscrisele pe adresa de e-mail: revistasud@yahoo.com.

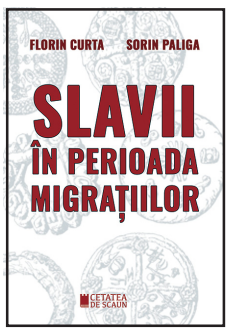
Biblioteca SUD-ului

Mira Lupeanu, ***Din Halima, o seară***, București, Editura RawexComs, 2024. *Am părul alb. Ninsori imaculate/ Au înghețat în el, în anii dinspre/ Primăveri spre iarnă, adunați/ Prin ploile de lacrime amare,/ Ale pierderilor mele, dinspre/ Pământul mamei și al tatei.*

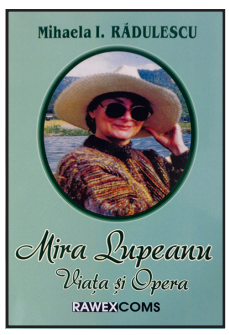
Corneliu Berari, ***Abandonuri imperiale***, Cluj Napoca, Editura Mega, 2023. *„Volumul de față, impresionant ca extindere și mai ales ca și cantitate bibliografică adusă în discuție, caută cu sârguință să ridice acest văl de «mister», de cunoaștere insuficientă, pe care îl aveam despre dispariția hegemoniei romane la Dunărea de Jos, într-o epocă fundamentală pentru istoria românilor, cea a secolele VI–VII, când în opinia lingviștilor, experți în istoria limbii române, ar fi apărut dialectul daco-roman printre limbile romanice din sud-estul Europei. Este în același timp momentul istoric când limba latină încetează să mai fie limbă de cancelarie în Bizanț, iar tronul din Constantinopol este preluat de împărații din mediul oriental elenistic, care imprimă o altă mentalitate chestiunilor administrative, politice și religioase ale statului. Apariția la scurtă vreme a Islamului și a mai ales a vijeliei devastatoare cu care se extinde peste continentul asiatic și african, amenințând direct Europa, vine să perturbe și mai mult tabloul geo-politic al acelor vremuri.”* (Călin Timoc)

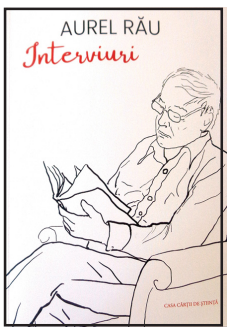
Florin Curta, Sorin Paliga, ***Slavii în perioada migrațiilor***, Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2023. *Ce-i face pe slavi „altfel” ? În jurul acestei întrebări s-au purtat multe discuții, cel mai adesea cu diverse nuanțe politice. Cum istoria slavilor interferează, de aproape un mileniu și jumătate, cu istoria românilor, este inevitabil ca, pentru români, modul cum privim și cum analizăm istoria slavilor să aibă o conotație aparte. Este foarte răspândită ideea că româna ar fi avut o importantă, dacă nu chiar masivă, influență slavă. Influența slavă este clară în cazul culturii și limbii române, dar a fost oare așa de mare ori chiar „masivă”, cum apare frecvent ? Analiza trebuie să fie mult mai nuanțată decât apare adesea...* (Sorin Paliga)

Dan Alexe, ***De-a dacii și romanii***, București, Editura Humanitas, 2023. *Ideea centrală va fi aceea că nu există nici o continuitate între „daco-geții” antici și românii din timpurile istorice; românii sunt doar descendenții latinofonilor din Balcani, a căror limbă, atestată începând din 1521 (Scrisoarea lui Neacșu de la Câmpulung) s-a format în centrul Peninsulei Balcanice, într-o simbioză lingvistică (un „Sprachbund”) cu albaneza, cele două limbi, fuzionate gramatical, influențând apoi masiv slava balcanică. În sprijinul ipotezei că albanezii ar fi descendenții „dacilor” este adusă analiza lingvistică: albaneza e o limbă doar pe jumătate latinizată („halblateinisch”); tot așa, albaneza nu arată nici o urmă a vreunui contact cu greaca antică, ceea ce înseamnă că vorbitorii ei provin dintr-o regiune situată mult mai la nord decât cea actuală. La o dată ce rămâne de determinat, între anii 800 și 1000 – altfel zis după creștinarea slavilor, ceea ce a dus la slavizarea profundă a ritualului religios al românofonilor – românii au migrat spre Ardeal, și au purces apoi la ceea ce a fost numit „descălecările” spre Muntenia și Moldova.*

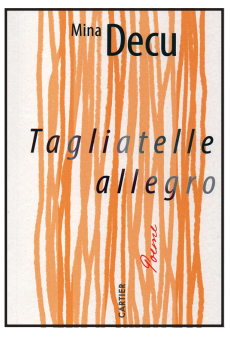
Mihaela I. Rădulescu, ***Mira Lupeanu – Viața și opera***, București, Editura RawexComs, 2024. *Reconstituirea imaginii poetei Mira Lupeanu se face prin evidențierea elementelor distincte ale creației, oferind actualității literare prilejul de a regândi spațiul poetic al anilor 1980. Citind poemele autoarei, descoperim deopotrivă gustul estetic rafinat și experiență livrescă remarcabilă. Așadar, sub prerogativele unui nobil proces de conștiință, e firesc să ne mai uităm încă odată înspre trecut și să reconstituim imaginea unor oameni ce se numesc cu adevărat artiști.*

Aurel Rău, ***Interviuri (cuvinte la vedere)***, ediție îngrijită și notă asupra ediției de Ada Blendea și Ilie Rad, Cluj Napoca, Casa cărții de știință, 2024. *„Sunt bucuros că energiile noastre și ale poetului Aurel Rău s-au unit în acest an pentru a da la iveală un nou volum, dorit de autor, în anul în care domnia sa împlinește vârsta de 94 de ani, vârstă la care ajung atât de puțini scriitori.”* (Ilie Rad)

Ion Haineș, ***Publicistica marilor scriitori români***, București, Editura Eikon, 2024. *Toți acești mari scriitori au scris „istoria clipei”, în sensul camusian al cuvântului, fiind martori și participanți direct la evenimentele vremii lor.(...) Sperăm că lecția gazetăriei marilor scriitori să fie o „carte de învățătură” pentru tinerii ziariști contemporani, nu să scriem ca ei, ci să înțelegem marea responsabilitate morală și profesională de a fi voci ale timpului lor, conștiințe lucide ale veacului.*

Mina Decu, ***Tagliatelle allegro***, București, Editura Cartier, 2024. *„Natural, puternic, revigorant, come-back-ul Minei Decu se citește dintr-un foc, fără să lase pauze de respirație. Ca un espresso băut pe stomacul gol, te lovește din plin, odată ce-ai luat și ultima gură: totul se răstoarnă elegant peste tine, într-un flux vibrant de energie. Actual și original, volumul Tagliatelle allegro te ia de mână și ți se așează cuminte în stomac, ca o încărcătură enormă de confetti parfumate, propulsată direct dintr-un tun.”* (Alex Frandeș)

Editura Sud din Bolintin Vale
publică volume ale autorilor din sudul țării, care tratează despre arealul bolintinean ori subiectele din această zonă.
Consilier editorial: Gabriel Dragnea.
E-mail: editurasud@gmail.com
Telefon editură: 0726179367

2019
Alexandru Ghiță-Sașa, *Sonete lângă somnul tău... și alte stihuri*
Nicolae Scurtu, *Cercetări literare. Scriitori și publiciști giurgiuveni*, vol. 1
Milica Dan, *Școală veche, școală nouă la Bolintin Vale*
Victoria Milescu, *Cronicile Sudului*
Gabriel Dragnea, *Altharul lui Cronos*
2020
Vasile Grigore, *Constantin Șt. Bolintineanu – Portretul unui ctitor*
Alexandru Cazacu, *O cameră single*
Vasile Grigore (coord.), Ștefan Crudu, Marian Grigore, *Despre oameni și ziduri. Cronicari ai arealului bolintinean*
Stanca Gianina Mehedințu, *Localitatea mea și obiceiurile ei. Auxiliar didactic*
Stanca Gianina Mehedințu, *Norme de ortografie și punctuație în limba română contemporană. Auxiliar didactic*
Niculae Stoica, *De la Miliție la Poliție*
Florică Dan, *Bea omule, răcoarea mea*
Corneliu C. Cristescu, *Poeziile inimii*
Corneliu State, *Viața, Credința, Familia*
2021
Constantin Colonaș, Florin Colonaș, *Omul cu ochi albaștri*
Gheorghița Ghiță, *Ghid orientativ – titularizare, definitivat, gradul II: educație fizică și sport – învățământ preuniversitar: teste rezolvate, sisteme de acționare, referate de specialitate*
Corneliu State, *Din arhivele unei școli*
Nicolae Dan Fruntelată, *Jurnal sudist*
Constantin Bărbuță, *Confesiuni din viață și de la catedră*
Titus Vîjeu, *Cărțile Sudului*
Nicolae Scurtu, *Cărți cu autografe în biblioteca lui Nichifor Crainic*
Florentin Popescu, *Autori și cărți din bibliotecile Sudului*
Emil Păunescu, *Fals tratat de muzeologie*, vol. 1
Luminița Cornea, *Virgil Cioflec – Contribuții biobibliografice*
2022
Emil Păunescu, *Fals tratat de muzeologie*, vol. 2
G. Apostoiu, *Dimitrie Bolintineanu – un pelerin romantic valah*
Vili Pârvănescu, *Hai Unirea ! Hai Petrolul ! Hai la fotbal Bolintin !*
Corneliu State, Elena State, *Neînfricații – călător prin țara mea*
Corneliu C. Cristescu, *Farmecul amintirilor – povestiri din Bolintin și Crevedia*
Caietele revistei Sud (nr. 6/2022)
Alexandra Firiță, *Rochia de hârtie*
Gabriel Dragnea, *Însemnări din Sud. Referințe lirice și ipostaze culturale*
Nicolae Scurtu, *Cercetări literare. Scriitori și publiciști giurgiuveni*, vol. 1
Ruxandra Dragomir, *Rime pentru Garofița*
Titus Vîjeu, *Scrinul alb*
Mănăstirea Strâmbu-Găiseni – studii și cercetări, vol. 1, coord. monahia Benedicta Moldovan
2023
Niculae Stoica, *Dârvari – un vechi sat de pe Sabar*
Florentin Popescu, *Orizont literar bolintinean*
George Apostoiu, *Dimitrie Bolintineanu – un pelerin romantic valah*, ediția a II-a revizuită
Andreea Narcise Grigore, *Dinamica albiei râului Argeș și raportul cu factorul antropic în perimetrul Bolintin*
Gabriel Dragnea, *75 de ani de activitate a bibliotecii publice Bolintin Vale. Diversitate culturală între necesar și obligatoriu*
Luminița Cornea, *Preotul Ioan Graure, o viață sub sabie*
Titus Vîjeu, *Flashback*
Victoria Milescu, *Citind și scriind*
Caietele revistei Sud (nr. 7)
Mănăstirea Strâmbu-Găiseni – studii și cercetări, vol. 2, coord. monahia Benedicta Moldovan

Sud
Director fondator: Constantin Carbarău
Seniori editori: Ion Andreiță, Ioana Ruxandra Fruntelată, Victoria Milescu, Florentin Popescu, Nicolae Scurtu
Redactor șef: Vasile Grigore
Redactor șef adjunct: Gabriel Dragnea
Colectiv de redacție: Alexandru Cazacu, Constanța Crudu, Alexandra Firiță, Marian Grigore, Gianina Mehedințu, Mona Dobrișan
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, jud. Giurgiu
tel.: 07266179367
revistasud@yahoo.com

ISSN 1224-7367
PREȚ 15 lei

RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Venus Printing Solutions, Iași

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea.
Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.